

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁĘKNICA NA LATA 2023-2030

Spis treści

Rozdział I Wprowadzenie	3
Rozdział II Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przyjmowania programu rewitalizacji	4
Rozdział III Komitet Rewitalizacji.....	5
Rozdział IV Opis działań diagnostycznych	6
IV.1 Metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych	6
IV.2 Ogólna charakterystyka gminy Łęknica.....	12
IV.3 Analiza uwarunkowań społecznych	14
IV.4 Analiza uwarunkowań gospodarczych	29
IV.5 Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych	33
IV.6 Analiza uwarunkowań środowiskowych	40
IV.7 Analiza uwarunkowań technicznych	47
Rozdział V Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.....	50
V.1 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji	50
V.2 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – ulica 1 Maja	56
V.3 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – ulica Dworcowa	57
V.4 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – ulica Fabryczna	58
V.5 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – ulica Wolności	58
Rozdział VI Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym problemom potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk	59
Rozdział VII Projekty rewitalizacyjne	60
Rozdział VIII Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	71
Rozdział IX Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.....	80
Rozdział X Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	82
Rozdział XI Budżet i harmonogram planowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych.....	84
Rozdział XII System wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji.....	86
Rozdział XIII Sposób realizacji GPR w zakresie zagospodarowania przestrzennego	90
Rozdział XIV Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	91
Rozdział XV Opiniowanie GPR przez właściwe podmioty oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	91
Rozdział XVI Ustalenie Programu rewitalizacji na mapie w skali co najmniej 1:5000.....	93
Spis map	100
Spis schematów	100
Spis tabel	100

Rozdział I Wprowadzenie

Niniejszy rozdział stanowi wprowadzenie do programu rewitalizacji pokazując jej celowość oraz etapy opracowania.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030 (zwany Programem lub GPR) stanowi podstawowy dokument strategicznego działania w kontekście rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie gminy. To wieloletni program działań o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym, zmierzający do wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju, zgodnie z zaplanowanymi działaniami oraz określonym harmonogramem czasowym. *Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030* stanowi kontynuację dokumentu **Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Łęknica na lata 2016-2020**, który został przyjęty uchwałą nr XXIV.145.2016 Rady Miejskiej w Łęknicy z dnia 10 października 2016 roku. Niniejszy dokument uwzględnia cele i zadania realizowane w poprzednim okresie realizacji zadań rewitalizacyjnych na terenie miasta, jak również ma stanowić o kontynuacji podjętych już działań, które zmierzają do wyprowadzenia obszarów zaliczonych do zdegradowanych w Łęknicy z sytuacji kryzysowych pod względem w szczególności społecznym, ale także gospodarczym, środowiskowym, technicznym czy przestrzenno-funkcyjnym.

Na potrzeby opracowania *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030* została przygotowana **Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Łęknica** stanowiącą podstawę do wyznaczenia obszaru rewitalizacji gminy Łęknica zgodnie z uchwałą nr LII.320.2023 Rady Miejskiej w Łęknicy z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Łęknica oraz opracowany zgodnie z uchwałą nr LII.329.2023 Rady Miejskiej w Łęknicy z dnia 29 czerwca 2023 r. o przystąpieniu do sporządzenia *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030*.

Przygotowanie Programu rewitalizacji poprzedzone zostało konsultacji społecznymi z mieszkańcami oraz uzgodnieniami z podmiotami zewnętrznymi wymienionymi w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji w szczególności o zgodności z Planem Zagospodarowania Przestrzennego dla gminy Łęknica.

Działania rewitalizacyjne wymagają dużych nakładów finansowych, o które gmina Łęknica będzie aplikować w ramach funduszy europejskich. Podstawą do aplikowania o środki zewnętrzne jest posiadanie programu rewitalizacji zgodnie z przepisami Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

Ustawa o rewitalizacji, w art. 15 ust. 1 wskazuje wymagany zakres zawartości gminnego programu rewitalizacji. Opracowanie *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030* jest zgodne z wymaganiami ww. ustawy, a jej integralną częścią jest graficzne przedstawienie obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji określonych uchwałą Rady Miejskiej oraz graficzne przedstawienie podstawowych kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzone na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej/ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Rozdział II Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przyjmowania programu rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy Łęknica w proces rewitalizacji i konsultacje społeczne.

W ramach pracy nad **Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Łęknica** wykorzystano wiele narzędzi partycypacyjnych oraz metod gromadzenia i analizy danych od mieszkańców i grup docelowych projektów rewitalizacyjnych. Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji gminy jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania (w tym finansowania), monitorowania i ewaluacji. Kompleksowe włączenie interesariuszy w powyższe procesy ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz stanowią o gotowości i świadomości mieszkańców we współdecydowaniu o obszarze zdegradowanym.

Włączenie mieszkańców w proces diagnostyczny opiera się na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest istotnym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących jakość życia mieszkańców tych terenów.

Partycypacyjne włączenie różnych grup interesariuszy w proces działań rewitalizacyjnych było podstawą podejmowanych aktywności w ramach opracowywania GPR dla gminy Łęknica. Najważniejszym założeniem było uzyskanie jak najbardziej rzetelnych oraz pełnych informacji odnośnie potrzeb społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem oczekiwań związanych z koniecznością odnowy obszarów, na których występuje sytuacja kryzysowa związana z występującymi problemami społecznymi, ale również obszarów o wysokim stopniu koncentracji deficytów odnoszących się do uwarunkowań technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i gospodarczych. W związku z realizacją celu związanego z koniecznością włączenia jak najszerszego grona mieszkańców, zrealizowano konsultacje społeczne, które przybierały różne formy.

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w oparciu o zarządzenie Burmistrza Łęknicy z dnia 6 listopada 2023 roku i dotyczyły projektu uchwały Rady Miejskiej w Łęknicy w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy Łęknica. Zarządzenie Burmistrza zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej z 7-dniowym wyprzedzeniem czasowym, przed planowanym terminem rozpoczęcia konsultacji, które odbywały się od 14 listopada do 13 grudnia 2023 roku .

Konsultacje zostały przeprowadzone w następujących formach:

- 1) **spotkania/warsztaty z interesariuszami rewitalizacji**, na których został omówiony wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie gminy Łęknica oraz przedstawione propozycje działań rewitalizacyjnych. Podczas warsztatów była możliwość wyrażenia własnych uwag, wniosków i opinii na temat obszary zdegradowanego i planowanych działań rewitalizacyjnych.

Dwa spośród zaplanowanych warsztatów odbyły się w dniu 29 listopada 2023 roku o godz. 14.00 w Urzędzie Miejskim w Łęknicy oraz o godzinie 16.00 w Miejskim Ośrodku Kultury w Łęknicy. W trakcie spotkań scharakteryzowano procedury sporządzania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji z uwzględnieniem etapu wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Omówiono obszary, które zostały wyznaczone jako obszary zdegradowane oraz obszary rewitalizacji, w szczególności wskazano obiektywne kryteria, które stanowiły podstawę wyznaczenia obszarów oraz scharakteryzowano ich potencjały i deficyty. W trakcie rozmów analizowano również możliwości względem wstępnie planowanych projektów rewitalizacyjnych, na których realizację gmina będzie ubiegać się o pomoc ze środków zewnętrznych.

- 2) **spacery studyjne** przeprowadzono w dniu 16 marca 2023 roku r. Spacery objęły obszary rewitalizacji wskazane w konsultowanej uchwale. Możliwość bezpośredniego zapoznania się z szansami oraz potencjałami i deficytami obszarów stanowiła ważny element potwierdzenia możliwości wyprowadzenia ze stanu kryzysowego poniższych obszarów. Osoby biorące udział w spacerach upewniły się odnośnie możliwości podjęcia działań, które wpłyną na wsparcie obszarów rewitalizacyjnych.

Rozdział III Komitet Rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje założenia powołania Komitetu Rewitalizacji

Zgodnie z art. 7 ustawy o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Burmistrza Łęknicy. Dopuszcza się powołanie osobnych Komitetów Rewitalizacji dla wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji ustala się, uwzględniając funkcję Komitetu, oraz

zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu ustawy o rewitalizacji Rada Miejska w Łęknicy po uchwaleniu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030* w terminie nie dłuższym niż 3 miesięcy od jego uchwalenia, w drodze zarządzenia powoła Komitet Rewitalizacji. Obsługę organizacyjną Komitetu Rewitalizacji powierza się Burmistrzowi Łęknicy. W skład Komitetu Rewitalizacji wejdą przedstawiciele gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych, w tym osób prawnych.

Rzódział IV Opis działań diagnostycznych

Niniejszy rozdział opisuje diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia oraz lokalne potencjały występujące na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji. W rozdziale znajdują się mapy poszczególnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych analizowanych w ramach pogłębionej analizy sytuacji gminy, mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

IV.1 Metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych

Przepisy ustawy o rewitalizacji (art. 4) jednoznacznie wskazują, iż diagnoza ma być oparta o „obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań”. W celu właściwej agregacji informacji, możliwości zebrania koniecznych danych statystycznych, gmina Łęknica została podzielona na jednostki (podobszary), dla których przeprowadzono diagnozę uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych. **Przyjętymi jednostkami diagnostycznymi były ulice.** Wszystkie zabrane dane, które podlegały analizie metodologicznej odnoszą się do 26 ulic z terenu miasta Łęknica.

Za obszar problemowy uznano obszar, w którym odnotowano wysoką koncentrację i współistnienie negatywnych zjawisk, zdiagnozowanych w powyższych sferach. Obszary oraz składniki stanowią część składową syntetycznego wskaźnika IMD pozwalającego na kompleksowe wskazanie potencjałów rewitalizacyjnych. Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego przeanalizowano poniższe wskaźniki zgodnie z poszczególnymi uwarunkowaniami:

Tabela 1 Wskaźniki służące analizie do wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Obszar	Zjawiska
Społeczny	- liczba zasiłków stałych, okresowych i celowych, - liczba dzieci korzystających z pomocy na dożywianie, - liczba osób bezrobotnych, - liczba osób w wieku produkcyjnym, - liczba osób w wieku poprodukcyjnym, - liczba „Niebieskich Kart”,

	- liczba wszczętych postępowań GZI/GKRPA;
Gospodarczy	- liczba podmiotów gospodarczych, - liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych;
Przestrzenno-funkcjonalny	- liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych, - liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej, - liczba przyłączy do sieci wodociągowej, - liczba obiektów kulturalno-sportowych, - liczba obiektów kulturalno-sportowych dostosowanych architektonicznie do osób ze szczególnymi potrzebami, - dostępność komunikacyjna do obiektu (architektoniczna/samodzielne dotarcie do obiektu), - dostępność cyfrowa i komunikacyjno-informacyjna obiektów,
Środowiskowy	- ilość zewidencjonowanego azbestu [kg], - ilość zutylizowanego azbestu [kg];
Techniczny	- liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych, - liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r.

Źródło: opracowanie własne

Przy wyznaczeniu podziału gminy na podobszary, kierowano się dostępnością podziałów przestrzennych. Do zebrania danych ilościowych dla każdego podobszaru posłużono się ewidencją adresów oraz danymi liczbowymi udostępnionymi przez Urząd Miejski w Łęknicy. Analizowane dane przyjęte zostały na dzień 31.12.2021 r.

Tabela 2 Liczba ludności na podobszarach z terenu gminy Łęknica

Lp.	Ulica	Liczba ludności
1	1 Maja	110
2	Biała	245
3	Chabrowa	6
4	Cicha	8
5	Czerwona	61
6	Dworcowa	407
7	Fabryczna	90
8	Graniczna	74
9	Hutnicza	132
10	Klonowa	10
11	Kwiatowa	17
12	Leśna	80
13	Łużycka	3
14	Nad Nysą	32
15	Ogrodowa	24
16	Parkowa	23
17	Polna	294
18	Szkolna	6
19	Tadeusza Kościuszki	160
20	Wiejska	63
21	Wojska Polskiego	210
22	Wolności	85
23	Wybrzeżna	42
24	Wypoczynkowa	20
25	Wyzwolenia	25
26	Żurawska	81
SUMA		2308

Źródło: opracowanie własne

W ramach wyznaczenia stopnia degradacji obszarów gminy, w oparciu o **uwarunkowania społeczne**, przeprowadzono analizę wskaźników ilości osób korzystających z zasiłków. Niniejsze działanie ma na celu udokumentowanie stopnia wykluczenia społecznego, ze względu na to, iż zasiłki odnosiły się do liczebności osób długotrwale wykluczonych (zasiłki stałe), osób posiadających określone trudności życiowe, skoncentrowane w pewnym czasie (zasiłki okresowe) oraz osób korzystających z zasiłków celowych. Pomoc na dożywianie dzieci stanowiła wskaźnik badania sytuacji materialnej i finansowej rodzin oraz zapotrzebowanie na korzystanie z niefinansowej formy pomocy na rzecz dzieci, objętych programem dożywiania. Z kolei wskaźnik bezrobocia pozwala na określenie stopnia wykluczenia

społecznego oraz możliwość wystąpienia innych negatywnych zjawisk społecznych (np. uzależnienia, przemocy w rodzinie). Bezrobocie, ze względu na współistnienie z innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi, może powodować również wzrost przestępczości, a w następstwie konieczność nasilenia interwencji policyjnych. Liczba „Niebieskich Kart” oraz postępowań prowadzonych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozwala nakreślić obraz występowania negatywnych zjawisk społecznych na analizowanym obszarze. Wskaźnikiem uzupełniającym analizy w zakresie wyznaczania obszaru zdegradowanego był wiek produkcyjny jako zmienna determinująca potencjały obszaru oraz wiek poprodukcyjny (wzrost liczby osób starszych oraz wysokie prawdopodobieństwo objęcia osób opieką będącą zadaniem gminy) jako zmienna determinująca deficyty w najbliższej przyszłości, ze względu na stopień obciążenia demograficznego obszaru, na którym podejmowane będą działania rewitalizacyjne.

Ważnymi wskaźnikami, które należy traktować jako uzupełnienie prowadzonych analiz w wyznaczeniu obszaru zdegradowanego są dane w ramach **uwarunkowań gospodarczych**, gdzie analizie poddano współczynnik przedsiębiorczości jako liczby podmiotów gospodarczych przypadających na zamieszkującą dany obszar liczbę ludności, a także współczynnik rozwoju przedsiębiorczości jako możliwości samodzielnego działania mieszkańców i potencjałów obszaru do zakładania własnych działalności gospodarczych. Wyższy wskaźnik przedsiębiorczości oznacza większą aktywność społeczną w rozwoju gospodarczym badanego obszaru.

W obrębie **uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych** za czynnik determinującym obszar jako teren zdegradowany uznano wskaźnik dostępności do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz dostępności do obiektów publicznych. Dostępność do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej świadczy o jakości życia mieszkańców, którzy posiadają odpowiedni dostęp do instalacji wodno-sanitarnych. Z kolei obecność obiektów kulturalno-rekreacyjnych czy sportowych stanowi o potencjale rozwojowym społeczności zamieszkującej dany obszar, w którym taka infrastruktura istnieje. Jednakże, uwzględniając potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, istotne znaczenie w procesie rewitalizacyjnym ma dostępność obiektów dla osób niepełnosprawnych, mieszkańców o ograniczonej sprawności ruchowej oraz innych dysfunkcji wpływających na niemożność korzystania z obiektów publicznych.

Zgodnie definicją zawartą w par. 3 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich

usytuowanie¹, budynkiem użyteczności publicznej jest budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej lub społecznej. Analizując obiekty kulturalno-sportowe, tj. sale sportowe, instytucje kultury, obiekty sportowe należy wskazać, iż powinny one być dostępne w celu realizacji potrzeb mieszkańców, gdyż możliwość realizacji oczekiwań społecznych na analizowanych obszarach jest powiązana z dostępnością obiektów. W szczególności dostępność odnosi się do osób wykluczonych ze względu na występujące dysfunkcje. W związku z tym niniejszy wskaźnik został wzięty pod uwagę w kontekście działań rewitalizacyjnych odnoszących się do uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych. Dostępność jest uwarunkowaniem intermodalnym, odnoszącym się do kwestii rozwiązań architektonicznych, cyfrowych i komunikacyjno-informacyjnych, co ma zdecydowany związek z potencjałami danego obszaru w ramach rewitalizacji.

Jakość środowiska przyrodniczego i naturalnego stanowi istotny element świadczący o potencjale regionalnym w kontekście odpowiedniej jakości życia oraz potencjału obszaru pod względem osiedlania się mieszkańców. Ważnym aspektem **uwarunkowań środowiskowych** jest wskaźnik zanieczyszczenia azbestem. Dane dotyczące ilości azbestu na obszarze gminy pozwalają na wyznaczenie obszaru zdegradowanego, gdyż występowanie azbestu świadczy o źródle zanieczyszczenia, które negatywnie wpływa na zdrowie mieszkańców.

Z kolei uwzględniając **uwarunkowania techniczne** w ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego na terenie gminy wzięto pod uwagę wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków jako utratę wartości budowlanej wynikającej z upływu czasu. Degradacja budynków mieszkalnych stanowi również informację o sytuacji finansowej ludności zamieszkującej obszar zdegradowany. Wyższy wskaźnik potencjalnego zużycia technologicznego budynków niesie za sobą informację o niższych możliwościach finansowych osób zamieszkujących te budynki. Analiza tego wskaźnika określa także wielkość zapotrzebowania na prace remontowe oraz charakteryzuje podobszar z dużą częstotliwością występowania zdegradowanych budynków jako obszar mało atrakcyjny do zamieszkania, co w efekcie przekłada się na niski potencjał społeczno-gospodarczy i brak potencjalnych możliwości rozwojowych.

Wyznaczając obszar zdegradowany należy uwzględnić przede wszystkim czynniki społeczne, które w połączeniu z analizą innych uwarunkowań dają możliwość określenia pełnego obrazu degradacji oraz wykluczenia społecznego mieszkańców danego obszaru. Analizowane wskaźniki w obrębie

---

¹Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2019 poz. 1065).

uwarunkowań gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych wpływają poniekąd na uwarunkowania społeczne i odwrotnie. Dostęp do obiektów użyteczności sportowo-rekreacyjnej, niski stopień degradacji technicznej budynków to niektóre uwarunkowania, które charakteryzują podobszar jako miejsce atrakcyjne do osiedlania się. I odwrotnie - uwarunkowania społeczne mają wpływ na pozostałe obszary. Pełna analiza ilościowa, która uzupełniona zostanie o badania jakościowe stworzy możliwość wyznaczenia obszaru zdegradowanego pod wieloma aspektami, a tym samym pozwoli na zakwalifikowanie go do obszaru objętego procesem rewitalizacyjnym.

Celem wyznaczenia obszarów, na których występują czynniki kryzysowe, przeprowadzono szczegółową analizę wskaźników – mierników ilościowych i jakościowych, kwerendę wiedzy eksperckiej zawartej, m.in. w dokumentach strategicznych gminy Łęknica. Analiza rozkładu wartości wskaźników została oparta o kryterium wartości średniej danego wskaźnika, przy czym wyższe wartości danego wskaźnika w większości obrazują deficyty występujące na analizowanym obszarze. Dane ilościowe zostały pozyskane z Urzędu Miejskiego w Łęknicy oraz od innych jednostek organizacyjnych gminy (np. z Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęknicy).

W ramach prowadzonych analiz przyjęto, iż **daną referencyjną była średnia arytmetyczna dla badanego wskaźnika**. Zgodnie z przyjętą metodologią celem była możliwość wskazania zróżnicowania społeczności lokalnej w ujęciu poszczególnych wskaźników. Stanowią one podstawę do weryfikacji natężenia zjawiska społecznego na badanym obszarze.

Analiza wskaźników diagnostycznych została dokonana z wykorzystaniem brytyjskiej metodologii bazującej na wskaźniku wielowymiarowej degradacji społecznej, czyli metodologii wskaźnika deprivacji wielowymiarowej IMD (ang. Index of Multiple Deprivation)², przy czym analizy zostały przeprowadzone w odniesieniu do wskaźników możliwych do pozyskania z publicznych baz danych, pozwalających na ich analizę w ujęciu do przyjętych jednostek analitycznych. Metodologia wskaźnika deprivacji wielowymiarowej IMD opiera się na założeniu, iż analiza poszczególnych obszarów pozwala na określenie szczególnego natężenia problemów w poszczególnych uwarunkowaniach. Wynika to z założenia, iż negatywne zjawiska są ze sobą powiązane, a ich występowanie przenika się, powodując większy stopień wykluczenia mieszkańców. Analiza poszczególnych wskaźników opiera się na następującej zależności:

---

² Zastosowanie metodologii Index of Multiple Deprivation przy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostało opisane w dokumencie *Delimitacja krok po kroku Metoda wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji*, praca zbiorowa pod redakcją W. Jarczewskiego z Instytutu Rozwoju Miast, Warszawa 2017 r.

- **3 punkty (kolor czerwony)**, a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono, do wartości ogólnej punktów przyznawanych za kolor czerwony, powinien zostać dopisany dodatkowo jeden punkt. Uzyskana wartość sumaryczna staje się podstawą do dopisania kolejnego punktu w przypadku wykrycia trzeciego obszaru oznaczonego na czerwono w danej jednostce analitycznej, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Niniejszy proces sumowania wartości powinien zostać powtórzony w odniesieniu do kolejnych obszarów oznaczonych na czerwono.
- **2 punkty (kolor żółty)**,
- **1 punkt (kolor zielony)**.

W ramach wyznaczania wartości średniej wskaźników koncentracji problemów społecznych na danych obszarze przyjęto ekspercki **wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (30% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej)**. W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk. Należy podkreślić, iż przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów społecznych, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie deficytów utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców i wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej.

Wyliczenia IMD dla poszczególnych obszarów, tj. ulic były dokonywane poprzez określenie wielkości koncentracji problemów społecznych w poszczególnych obszarach w ramach każdej z badanych jednostek. Poprzez wyliczenie średnich określono obszary, w których natężenie poszczególnych problemów jest wysokie lub niskie. Wyliczenia dokonano za pomocą punktów, które przyznawane są kolorom: czerwony (3 punkty), żółty (2 punkty), zielony (1 punkt). Podjęto założenie, iż wysokie nasilenie negatywnych zjawisk w ramach poszczególnych problemów społecznych występujących na określonych obszarach, powoduje proporcjonalne narastanie nasilenia stopnia wykluczenia oraz zjawisk kryzysowych na danym obszarze. W związku z tym wystąpienie koloru czerwonego w przypadku jednego problemu społecznego na danym obszarze oznacza uzyskanie 3 punktów, jednakże wystąpienie kolejnego problemu będzie wskazywało na wartość 4 punktów (3 + 1 punkt), a trzeciego problemu na 5 punktów (3 + 1 + 1). Pozwala to na szczególne wskazanie obszarów kryzysowych na terenie gminy.

IV.2 Ogólna charakterystyka gminy Łęknica

Łęknica to gmina miejska, która jest położona w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego, w powiecie żarskim nad Nysą Łużycką bezpośrednio przy granicy polsko-niemieckiej.

Gminę stanowi wyłącznie miasto Łęknica. W bezpośrednim sąsiedztwie Łęknicy, na lewym brzegu Nysy Łużyckiej, leży miasto Bad Muskau. Po stronie polskiej Łęknica graniczy z dwoma gminami: gminą wiejską Trzebiel (od wschodu) oraz z gminą wiejską Przewóz (od południowego wschodu). Obszar administracyjny miasta charakteryzuje bogate urzeźbienie terenu, bardzo wysoki stopień zalesienia oraz stosunkowo bardzo niski udział użytków rolnych, które położone głównie w dolinie Nysy Łużyckiej nie są rolniczo wykorzystane. Powierzchnia gminy liczy 16,4 km², z czego 10,9 km² stanowi Park Mużakowski i las. Łęknicę zamieszkuje 2 308 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2021 r.), z czego kobiety stanowią 51,6% ludności. Pod względem powierzchni Łęknica stanowi zaledwie 1,18% powierzchni powiatu żarskiego. Jest to najmniejsza gmina w powiecie żarskim, gdzie gęstość zaludnienia wynosi 143 osób/km².

Fizjograficznie obszar gminy miejskiej dzieli się na dwie jednostki morfologiczne: Dolinę Nysy Łużyckiej oraz Obszar Wysoczyzny Łuku Mużakowa. Znaczna część obszaru Łęknicy została objęta różnymi formami ochrony prawnej. Jedną z nich są obszary chronionego krajobrazu (Rozporządzenie nr 6 Wojewody Zielonogórskiego z 10 lipca 1996 r.) – ochroną zostały objęte tereny doliny Nysy Łużyckiej i tereny północnej części gminy, w tym Park Mużakowski. Park Mużakowski to unikalne dziedzictwo zarówno w sferze przyrodniczej i kulturowej. Położony po obu stronach Nysy Łużyckiej Park jest integralną i nierozłączną kompozycją. Obiekt posiada dwóch administratorów: z Polski (Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków) i Niemiec (Fundacja Furst - Puckler - Park Bad Muskau). Park to przykład ścisłej współpracy dwóch państw prowadzących razem prace na rzecz ochrony i konserwacji obiektu oraz przywrócenia mu dawnej świetności. 2 lipca 2004 r. Park Mużakowski został uznany za dobro Światowego Dziedzictwa UNESCO. Obecnie jego obszar obejmuje łącznie ponad 700 ha i podzielony jest asymetrycznie rzeką między niemiecki Bad Muskau (Saksonia) i Łęknicę. Po niemieckiej stronie (ok. 200 ha) znajduje się centralna część założenia z głównymi budynkami i ogrodami po polskiej rozległy naturalistyczny park (ok. 500 ha). Obie części łączą dwa mosty parkowe: Most Podwójny oraz Most Angielski. Park Mużakowski to najważniejsze miejsce turystyczne w regionie, które każdego roku przyciąga wielu turystów z Polski i zagranicy.

Na obszarze parku występują:

- rezerwat leśny „Nad Młyńską Strugą”;
- użytek ekologiczny „Leśne bagno”;
- użytek ekologiczny „Dolina”
- pomniki przyrody ożywionej (buk, dąb i stuletni cyprysik groszkowy).

Łęknica jest połączona z miastem Żary drogą krajową nr 12. Droga ta stanowi połączenie między Zieloną Górą a granicznym przejściem drogowym Łęknica - Bad Muskau, dalej na zachód z

miastami Budziszyn i Drezno w Niemczech oraz Liberec w Czechach. Dzięki tej drodze Łęknica ma połączenie z międzynarodową trasą Wrocław-Berlin, która biegnie 16 km na północ od miasta. Ze względu na położenie na terenie gminy Łęknica dwóch obiektów UNESCO – Parku Mużakowskiego oraz Geoparku Łuk Mużakowa, w gminie funkcjonuje sieć ścieżek rowerowych łączących oba obiekty. Łączna długość ścieżek rowerowych wynosi 2 007,5 m. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są liczne trasy pieszo-rowerowe. Łączna długość dróg gminnych wynosi 15,229 km, z czego 11,947 km to drogi o nawierzchni bitumicznej, 2,545 km drogi o nawierzchni z kostki, 0,737 km drogi gruntowe.

Na terenie miasta życie kulturalne i sportowe rozwijają liczne organizacje pozarządowe, które są inicjatorami wielu wydarzeń sportowych, kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych. Należą do nich m.in.: Łęknicy Klub Sportowy, Stowarzyszenie Geopark Łuk Mużakowa, Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Złoty Wiek”, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze oraz Uczniowski Klub Sportowy TEJA. Działalność powyższych organizacji wspierana jest przez samorząd lokalny poprzez udzielanie dotacji na realizację zadań publicznych w formie otwartych konkursów ofert.

IV.3 Analiza uwarunkowań społecznych

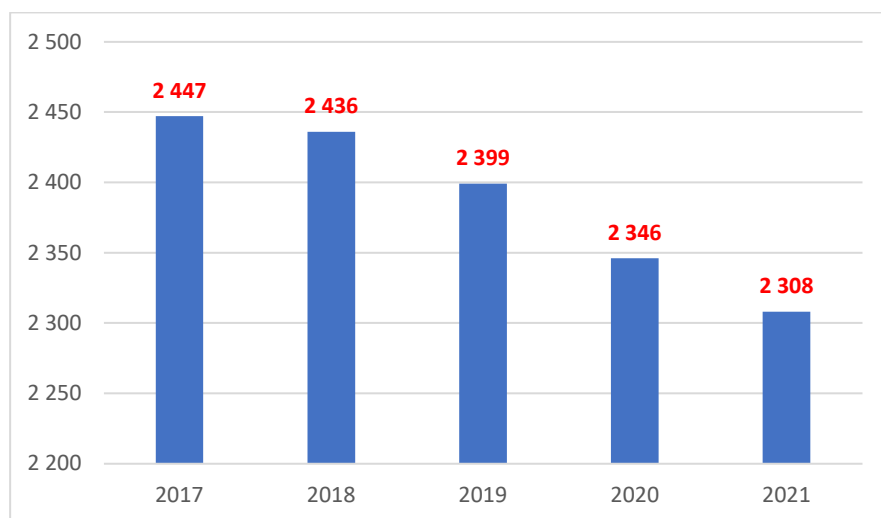
Kwestie społeczne są kluczowe w aspekcie określania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, dlatego w diagnozie skoncentrowana została uwaga na różnych wskaźnikach, które pozwolą na precyzyjne wskazanie terenu wymagającego objęcia działaniami rewitalizacyjnymi. Analizie poddane zostaną dane odzwierciedlające sytuację demograficzną gminy, ale również stan bezrobocia, korzystanie z pomocy opieki społecznej, procesy migracyjne czy bezpieczeństwo mieszkańców. Ponadto wyznaczone zostaną wskaźniki precyzyjnie obrazujące sytuację istniejącą w poszczególnych częściach miasta.

W ramach oceny uwarunkowań społecznych przeanalizowano wskaźniki demograficzne dotyczące liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym, a także analizie poddano wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, tj.: liczba przyznanych zasiłków (stałych, okresowych, celowych), liczba dzieci korzystających z pomocy na dożywianie, liczba osób bezrobotnych, a także liczba osób, które zostały poddane procedurze „Niebieska Karta” i wobec których toczy się postępowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego lub Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Analiza powyższych wskaźników pozwoliła na wskazanie podobszarów kryzysowych (ulic), gdzie kumulacja negatywnych zjawisk społecznych jest największa.

W 2021 r. gminę Łęknica zamieszkiwało łącznie 2 308 mieszkańców. W porównaniu z rokiem 2017 liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 139 osób. **Od kilku lat w gminie utrzymuje się tendencja spadkowa liczby ludności, co jest skutkiem ujemnego salda migracji oraz ujemnego przyrostu naturalnego.** Zjawisko spadku liczby ludności jest charakterystyczne dla całej Polski i jest to zjawisko

niekorzystne, gdyż zmienia się struktura demograficzna kraju. Ubywa osób w wieku produkcyjnym i w wieku przedprodukcyjnym, a zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

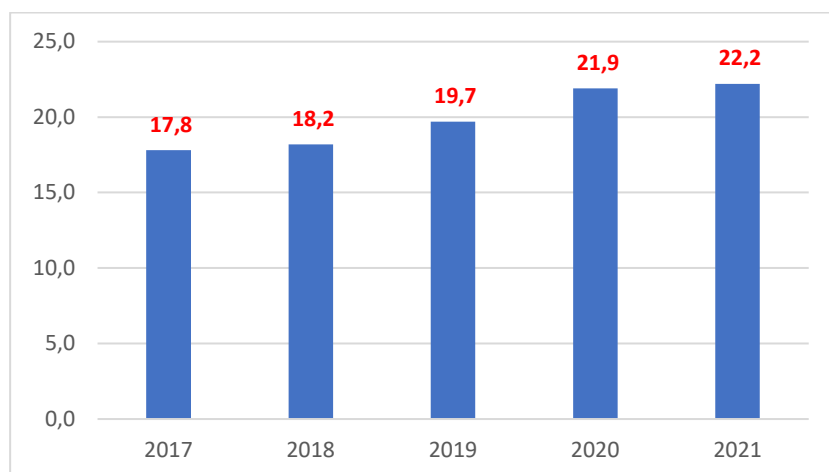
Wykres 1 Liczba ludności na terenie gminy w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, dane z Urzędu Miejskiego w Łęknicy

Zachodzące zmiany demograficzne wskazują na tendencję starzenia się społeczeństwa polskiego, co również widoczne jest na terenie gminy Łęknica. W analizowanych latach 2017-2021 współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł o 4,4% punktów procentowych, przyjmując w 2021 r. wartość 22,2 punktów procentowych. Wskaźnik obciążenia demograficznego na terenie gminy wzrasta proporcjonalnie do wartości wskaźnika dla terenu powiatu żarskiego oraz województwa lubuskiego.

Wykres 2 Współczynnik obciążenia demograficznego w latach 2017-2021

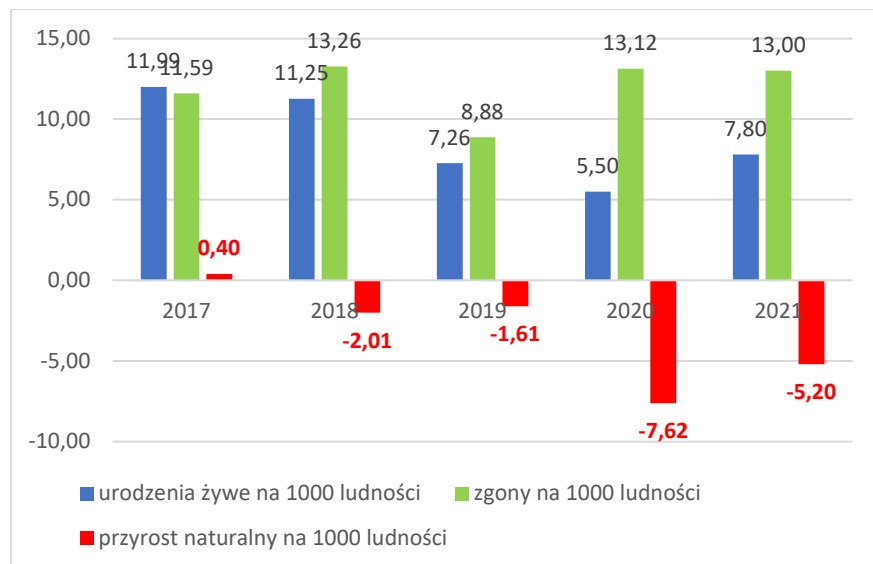
Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

W 2021 r. na terenie gminy na 1000 mieszkańców urodziło się 7,8 dzieci, a zmarło 13 osób.

Współczynnik przyrostu naturalnego w tym czasie wyniósł -5,2. Zmiany liczby ludności na terenie

Łęknicy są skutkiem **utrzymującego się od roku 2018 ujemnego przyrostu naturalnego**, gdzie liczba zgonów jest stosunkowo wyższa niż liczba urodzeń żywych.

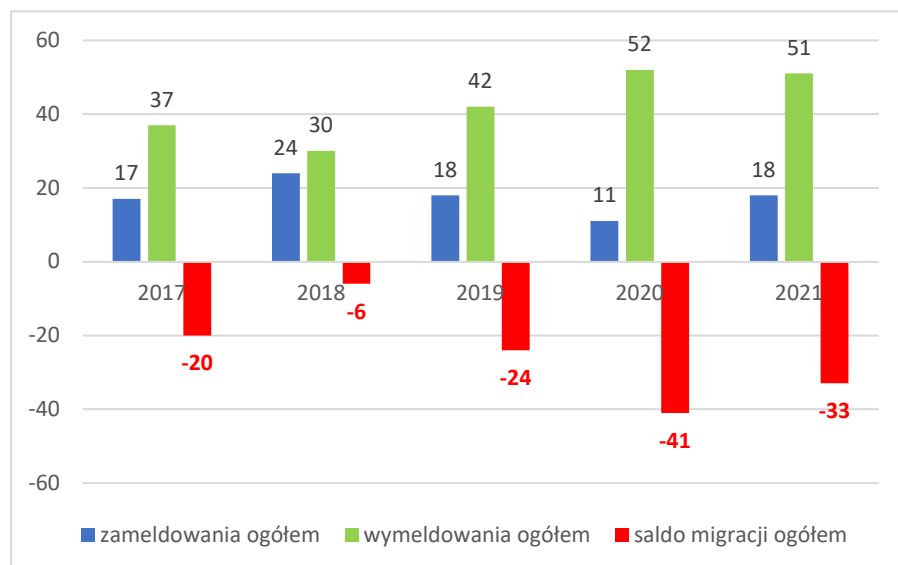
Wykres 3 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Zmiany demograficzne są wynikiem również naturalnego ruchu społecznego, który w przypadku gminy Łęknica może budzić implikacje w przyszłości. Liczba osób, które wymeldowują się z gminy przyjmuje tendencję wyższą, niż liczba meldujących się. Wówczas saldo migracji przyjmuje wartości ujemne. **W analizowanych latach 2017-2021 saldo migracji przyjmowało wartości ujemne, a w ostatnich latach zauważalne jest pogłębienie się tego zjawiska.** W 2021 r. saldo migracji wynosiło -33 osoby.

Wykres 4 Zameldowania i wymeldowania oraz saldo migracji w latach 2017-2021

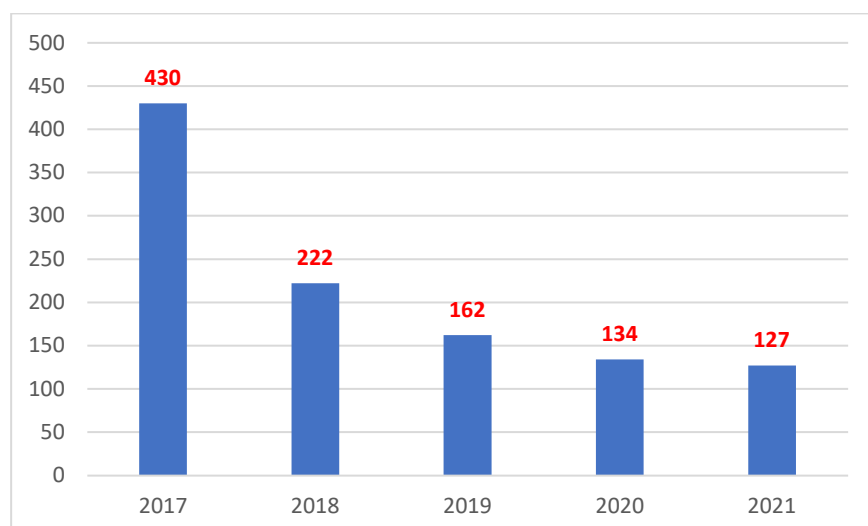

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Analiza uwarunkowań społecznych dotyczy również sytuacji osób korzystających z pomocy społecznej, które z różnych powodów korzystają z pomocy finansowej i niefinansowej gminy. Niewątpliwie duży wpływ na korzystanie z pomocy społecznej ma sytuacja związana z zatrudnieniem i zamożnością rodziny, a także ustalone kryterium dochodowe. Niekiedy jednak ze względu na nieprzewidywalne zdarzenia losowe, chwilową utratę pracy, nagłą chorobę osoby zmuszone są skorzystać z pomocy. **W Łęknicy odnotowuje się systematyczny spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej.** W 2021 r. z pomocy społecznej skorzystało 127 osób. Poprawiająca się sytuacja społeczna mieszkańców przyczyniła się do ogólnego spadku liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. W porównaniu z rokiem 2017 liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej zmniejszyła się o 303 osoby, czyli o prawie 30%.

Wykres 5 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

O kondycji finansowej rodzin świadczy potrzeba korzystania z finansowego wsparcia w ramach polityki społecznej gminy. Analizowany wskaźnik przyznawanych zasiłków stałych, okresowych i celowych wskazuje na tendencję spadkową, co potwierdza, że z każdym rokiem mniejsza liczba mieszkańców gminy Łęknica korzysta z finansowej pomocy społecznej w tej formie. W 2021 r. udzielono łącznie 278 świadczeń zasiłku stałego, który otrzymało 19 osób. Zasiłek okresowy przyznano 31 razy dla 13 rodzin, a z zasiłku celowego i specjalnego skorzystało 64 rodzin, gdzie udzielono łącznie 247 świadczeń. **W analizowanym okresie lat 2017-2021 widoczny jest spadek liczby udzielanych zasiłków stałych oraz okresowych a wzrost liczby udzielanych zasiłków celowych i specjalnych.** Mniejsza liczba osób korzystających z pomocy społecznej jest zjawiskiem pozytywnym, jednakże wśród osób pozostających beneficjentami pomocy społecznej obserwuje się osoby

długotrwale wykluczone, wobec których wymagane jest podjęcie działań rewitalizacyjnych, opartych na procesie aktywizacji społecznej.

Tabela 3 Liczba świadczeń i osób korzystająca z zasiłków w latach 2017-2021

Rodzaj zasiłku	2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba świadczeń		Liczba świadczeń		Liczba świadczeń		Liczba świadczeń		Liczba świadczeń	
Stały	413	39 os.	364	38 os.	327	32 os.	301	28 os.	278	19 os.
Okresowy	84	28 rodz.	72	26 rodz.	61	22 rodz.	67	19 rodz.	31	13 rodz.
Celowy i specjalny	109	48 rodz.	92	46 rodz.	232	65 rodz.	276	64 rodz.	247	64 rodz.

Źródło: dane z Raportu o stanie gminy Łęknica za lata 2017-2021

Powodem korzystania z pomocy społecznej i pobierania świadczeń rodzinnych jest często niestabilna sytuacja na rynku pracy, jak chociażby prace krótkookresowe, prace na umowę o dzieło lub zlecenie, a co za tym idzie niskie zarobki. Z drugiej strony może wynikać to z biernej i wyuczonej postawy wobec pracy zawodowej, a tym samym z łatwości przeniesienia wartości kariery zawodowej na oczekiwania wobec pomocy społecznej. W przypadkach borykania się z długotrwałą lub ciężką chorobą uniemożliwiającą pracę zawodową, albo też sytuacją kryzysową również osoby potrzebujące zwracają się o pomoc do ośrodka. **W analizowanych latach 2017-2021 pomoc w postaci świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych oraz specjalnych zasiłków opiekuńczych przyjmowała podobne wartości.** Zjawisko świadczenia pomocy dla osób niepełnosprawnych w gminie Łęknica nie charakteryzuje się tendencją ani spadkową, ani wzrostową, utrzymuje się każdego roku na przybliżonym poziomie, jednakże niewielki wzrost w 2021 r. dotyczył udzielanych świadczeń pielęgnacyjnych, który może wynikać z większej potrzeby udzielania pomocy w takiej formie.

Tabela 4 Powody udzielania pomocy rodzinom w 2021 r.

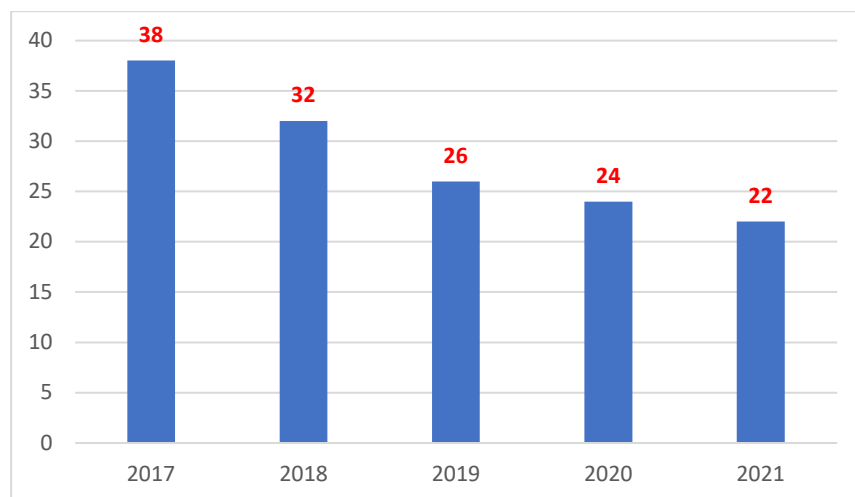
Rodzaj świadczenia	2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba świadczeń		Liczba świadczeń		Liczba świadczeń		Liczba świadczeń		Liczba świadczeń	
Świadczenie pielęgnacyjne	143	11 rodz.	123	11 rodz.	108	9 rodz.	126	11 rodz.	163	12 rodz.
Specjalny zasiłek opiekuńczy	26	3 rodz.	25	3 rodz.	22	2 rodz.	23	2 rodz.	24	2 rodz.
Zasiłek pielęgnacyjny	665	77 rodz.	989	71 rodz.	1037	93 rodz.	947	84 rodz.	856	72 rodz.

Źródło: dane z Raportu o stanie gminy Łęknica za lata 2017-2021

Potrzeba korzystania z pomocy na dożywianie świadczy także o kondycji budżetowej rodzin korzystających z tego świadczenia. Pomoc na dożywianie świadczona jest w dwóch formach: zasiłku celowego na zakup żywności oraz finansowania posiłków w szkołach. W obu przypadkach w analizowanych latach systematycznie zmniejszała się liczba osób otrzymujących zasiłki celowe na zakup żywności oraz liczba dzieci w szkołach korzystających z tej formy pomocy. **W 2021 r. posiłek**

opłacanych był dla 22 osób z terenu gminy, co w porównaniu z rokiem 2017 wskazuje na spadek liczby osób o 16 osób.

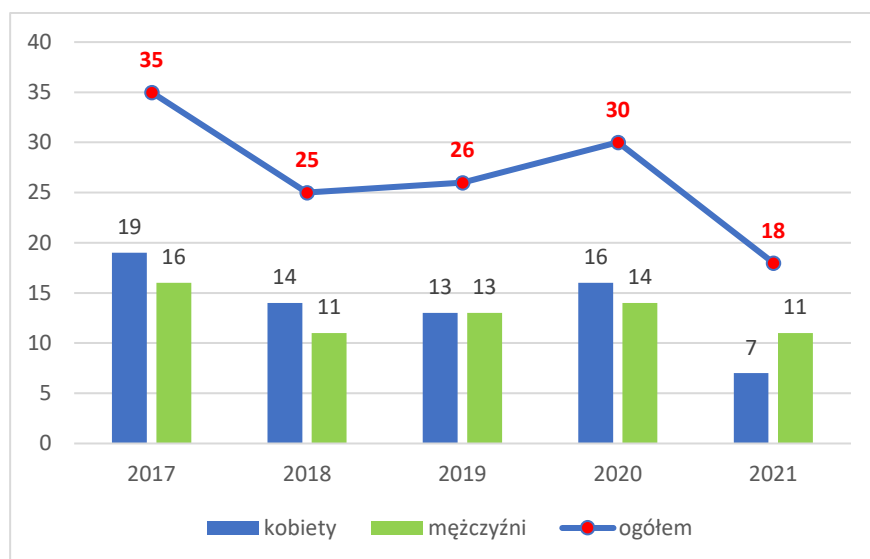
Wykres 6 Liczba osób objętych wsparciem dożywiania w latach 2017-2021

Źródło: dane z Raportu o stanie gminy Łęknica za lata 2017-2021

Kolejnym aspektem analizy uwarunkowań społecznych jest poziom bezrobocia na terenie gminy. W 2021 r. w gminie Łęknica bezrobocie rejestrowane wynosiło 2,2%, w tym wśród kobiet 1,8% a wśród mężczyzn 2,6%. **Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy ulegała zmniejszeniu w analizowanych latach 2017-2021.** Rok 2020 był trudnym okresem w dziejach świata, w którym pandemia koronawirusa zdeterminowała wszystkie obszary życia społecznego. Znacząco wpłynęła na sytuację gospodarczą kraju i przyczyniła się do wzrostu poziomu bezrobocia. W 2021 r. rozpoczął się proces stabilizacji gospodarczej, co przełożyło się na spadek ogólnego poziomu bezrobocia. Liczba osób bezrobotnych w Łęknicy spadła wówczas o 12 osób, a stopa bezrobocia była niższa niż przed pandemią. Poprawa sytuacji na rynku pracy świadczy o dobrej kondycji gospodarczej całej gminy, ale ważne jest skoncentrowanie uwagi na osobach długotrwale pozbawionych pracy, aby minimalizować występowanie zjawiska wykluczenia społecznego tej grupy, ich izolacji i uzależnienia się od pomocy społecznej. Zjawisko poziomu bezrobocia nie stanowi istotnego problemu społecznego zdiagnozowanego na terenie miasta.

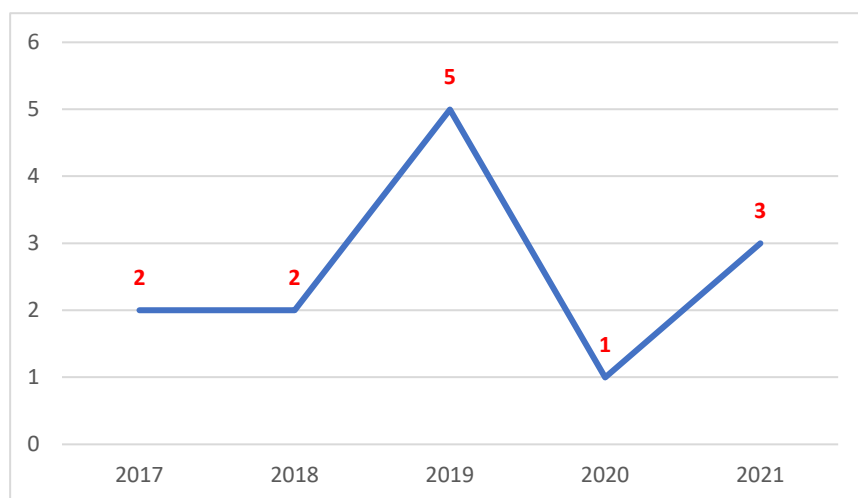
Wykres 7 Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Łęknica w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Często z poziomem bezrobocia związane są inne negatywne zjawiska społeczne, do których zalicza się uzależnienia czy przemoc domową. Zjawiska te wzajemnie na siebie oddziałują sprawiając, że zwiększa się prawdopodobieństwo ich wystąpienia łącznie. Z analizy danych wynika, że na terenie gminy Łęknica z uwagi na małą liczbą osób bezrobotnych nie odnotowuje się problemu przemocy domowej czy uzależnień, w wyniku których dochodzi do przemocy domowej. W 2021 r. odnotowano 2 osoby, którym założono procedurę „Niebieskiej Karty”. Widoczny wzrost liczby „Niebieskich Kart” w 2019 mógł wynikać z sytuacji izolacji domowej, trudnej sytuacji na rynku pracy, jak również nasileniu się obaw, lęków i problemów psychicznych wywołanych pandemią. Dane ogólnopolskie wskazują, że okres izolacji pandemicznej wpłynął niekorzystnie na stan zdrowia Polaków, obniżenie ich poczucia bezpieczeństwa, pojawiające się lęki zdrowotne itp. Dodatkowo niestabilna sytuacja na rynku pracy przyczyniła się do wzrostu liczby osób nadużywających alkohol oraz mogła być powodem wzrostu liczby procedur „Niebieska Karta” na terenie gminy. Warto podkreślić, że uzależnienie oraz występowanie przemocy domowej jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania i jeszcze trudniejszym do zewidencjonowania. W dalszym ciągu alkoholizm i przemoc należą do „problemów wstydlivych”, a ich ewidencjonowanie często nie oddaje skali rzeczywistego problemu społecznego. Jednakże w przypadku Łęknicy nie odnotowuje się poważnego problemu występowania przemocy domowej, co potwierdza w analizowanych latach liczba zakładanych nowych „Niebieskich Kart”.

Wykres 8 Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w ramach procedury „Niebieska Karta” w latach 2017-2021

Źródło: dane z Raportu o stanie gminy Łęknica za lata 2017-2021

Zdiagnozowane, powyższe wskaźniki w obszarze uwarunkowań społecznych, zostały wykorzystane do wyznaczenia obszaru kryzysowego na terenie gminy Łęknica. Ważna w kontekście diagnozy jest analiza dostępu do usług publicznych w gminie, które w znacznej mierze decydują o jakości życia mieszkańców, ponieważ umożliwiają zaspokojenie wielu potrzeb na poziomie pierwszego i drugiego rzędu. O sytuacji społecznej decydują również inne czynniki, które wpływają na jakość życia mieszkańców. Należą do nich m.in. dostęp do placówek oświatowych, dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, działalność instytucji kultury czy poziom bezpieczeństwa publicznego.

Zadania z zakresu edukacji w gminie Łęknica realizowane są przez Zespół Szkół Publicznych w Łęknicy. W skład Zespołu wchodzi: Przedszkole Miejskie w Łęknicy oraz Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Łęknicy. W 2022 r. w Zespole Szkół Publicznych uczyło się łącznie 176 uczniów w 11 oddziałach. Do przedszkola uczęszczało 84 wychowanków w 4 grupach przedszkolnych. Zespół Szkół Publicznych w Łęknicy zatrudniał 25 nauczycieli dydaktycznych oraz 15 pracowników obsługi w szkole podstawowej oraz 6 nauczycieli i 6 pracowników niepedagogicznych w przedszkolu. Stan zatrudnienia nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych, a także liczba uczniów uczęszczających do Zespołu Szkół Publicznych nie uległy większym wahaniom na przestrzeni analizowanych lat 2017-2021, co prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 5 Liczba uczniów oraz stan zatrudnienia nauczycieli i pracowników obsługi w latach 2017-2021

Rok szkolny	2017	2018	2019	2020	2021
szkoła podstawowa					
Nauczyciele	23	23	26	24	24
Pracownicy niepedagogiczni	18	14	12	14	14
Liczba uczniów	-	218	217	202	194
przedszkole					
Nauczyciele	7	7	6	6	6

Pracownicy niepedagogiczni	8	7	9	6	6
Liczba dzieci	-	101	95	94	90

Źródło: Raport o stanie gminy Łęknica za 2021 r. s. 26-27.

Placówka realizuje szereg działań o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym, zdrowotnym i wychowawczym. Każdego roku włącza się w programy edukacyjne o różnym charakterze. W ramach „Szkoły Promującej Zdrowie” realizowanych jest wiele programów mających na celu przeciwdziałanie agresji, wspieranie rodziny, poprawę bezpieczeństwa, kształtowanie nawyków prozdrowotnych. Placówka realizuje innowacje pedagogiczne na różnych szczeblach edukacji. Aktywnie włącza się w akcje ogólnonarodowe i współpracuje z instytucjami publicznymi z terenu miasta. W ten sposób zaspokajają podstawowe potrzeby edukacyjne, wychowawcze i kulturowe dzieci i młodzieży.

Zadania z zakresu ochrony zdrowia realizują na terenie gminy 3 placówki zdrowotne, do których należą: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” s.c., filia Prywatnego Centrum Chirurgicznego ESKULAP NZOZ Janusz Stankiewicz oraz Specjalistyczne Centrum Medyczne Marii Jamrozik. Na terenie gminy dostępne są 4 apteki. Każdego roku realizowane są programy profilaktyczne skierowane do mieszkańców gminy. W ostatnich latach realizowany był program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), z którego skorzystało 18 dziewcząt w 2021 r. oraz 19 dziewcząt w 2022 r., a także program szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców w wieku 65+. Gmina finansuje również następujące usługi lecznicze, na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych: rehabilitację leczniczą, usługi pielęgniarstwa (iniekcje), a także usługi medyczne z zakresu badań ginekologicznych oraz działalności profilaktycznej i prozdrowotnej dla mieszkańców gminy Łęknica.

Miejski Ośrodek Kultury (MOK) w Łęknicy jest samorządową instytucją kultury, której celem jest wielokierunkowa działalność polegająca na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury oraz rekreacji i turystyki. Każdego roku MOK jest organizatorem wielu wydarzeń kulturalnych, które organizowane są z udziałem innych instytucji i organizacji. W Miejskim Ośrodku Kultury w Łęknicy działają następujące sekcje: plastyczna, nauki gry na instrumentach, wokalna, tańca współczesnego, rękodzieła, witrażowa, zumba i pilates. **W MOK w Łęknicy swoją siedzibę ma również Biblioteka Miejska.** Obecnie księgozbiór liczy 15311 woluminów. Użytkownikami biblioteki są zarejestrowani czytelnicy oraz inne osoby odwiedzające: korzystający z czytelni, uczniowie, uczestnicy organizowanych imprez. W 2021 r. odnotowano 217 zarejestrowanych czytelników oraz 2 166 osób odwiedzających. Rocznie wypożyczono 4 113 książek na zewnątrz, 11 audiobooków, a z 1 317 książek skorzystano na miejscu. W 2021 r. w Bibliotece Miejskiej zorganizowano 17 imprez kulturalnych, w których wzięło udział 420 uczestników. Liczba osób biorących w wydarzeniach organizowanych

przez MOK i Miejską Bibliotekę to średnio ok. 7 tys. osób rocznie, głównie mieszkańców Łęknicy i pobliskich miejscowości.

Z dniem 1 maja 2021 r. utworzona została nowa jednostka budżetowa pod nazwą Centrum Kulturalno-Edukacyjne Światowego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa w Łęknicy. Centrum mieści się w budynku, który został w ramach projektu pn. „Rewitalizacja budynku przemysłowego znajdującego się przy ul. Tadeusza Kościuszki w Łęknicy w celu dostosowania go do pełnienia funkcji Centrum kulturalno-edukacyjnego Światowego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa” przystosowany do nowej funkcji. Zadaniem nowo powstałej jednostki jest stworzenie bazy do realizacji celów kulturalno-edukacyjno-turystycznych umożliwiających poznanie historii regionu, kultury przemysłowej (materialnej), walorów przyrodniczych oraz wypromowania marki Łuku Mużakowa jako turystycznego makro produktu regionalnego.

Posterunek Policji w Łęknicy realizuje ustawowe zadania Policji w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Łęknica oraz czternastu miejscowości gminy Trzebiel, tj: Bronowice, Pustków, Stare Czaple, Żarki Wielkie, Żarki Małe, Nowe Czaple, Przewoźniki, Czaple, Chwaliszowice, Włostowice, Marcinów, Wierzbęcin, Karsówka, Siemiradz, oraz trzy posesje miejscowości Niwica. Stan ewidencyjny (osobowy) Posterunku Policji w Łęknicy jest określony przez Komendanta Powiatowego Policji w Żarach i na dzień 31.12.2021 r. przedstawiał się następująco: Kierownik Posterunku Policji, 7 funkcjonariuszy Zespołu ds. prewencji, tj: 1 dzielnicowy i 6 funkcjonariuszy pełniących służby patrolowo-interwencyjne, 2 funkcjonariuszy Zespołu Kryminalnego, 2 pracowników cywilnych: sekretarka ½ etatu i pracownik gospodarczy ¼ etatu. Z przeprowadzonej analizy wynika, że wśród najbardziej dokuczliwych dla społeczeństwa przestępstw nastąpił spadek kradzieży oraz kradzieży z włamaniem w porównaniu z latami ubiegłymi. W stosunku do lat ubiegłych na uwagę zasługuje nieodnotowanie bójek i pobić oraz uszczerbku na zdrowiu. Pozostałe przestępstwa z podanej kategorii utrzymują się na podobnym bezpiecznym poziomie.

Tabela 6 Liczba przestępstw pospolitych na terenie gminy w latach 2017-2021

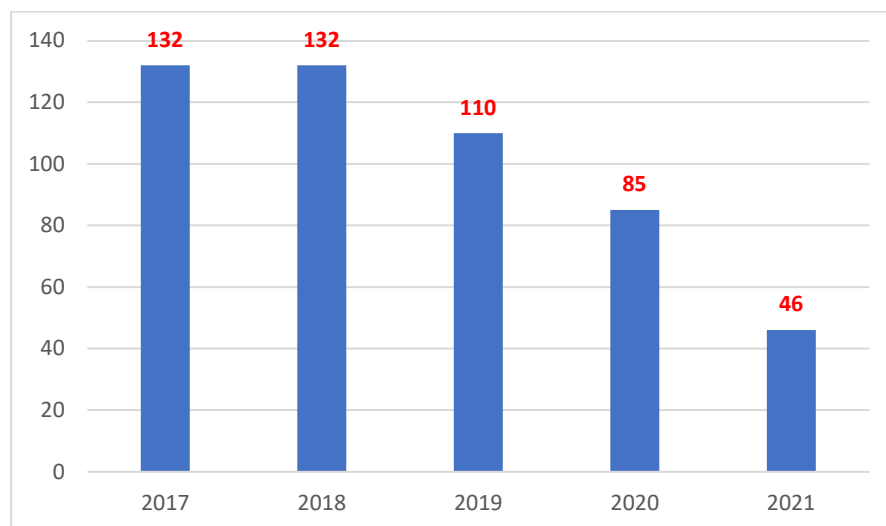
Rodzaje przestępstw	2017	2018	2019	2020	2021
Kradzież cudzej rzeczy	2	8	6	8	4
Kradzież z włamaniem	6	6	11	9	4
Zniszczenie mienia	2	3	3	4	2
Kradzież samochodu	3	1	1	1	2
Rozbój i wymuszenie rozbójnicze	0	0	1	0	1
Bójka i pobicie	2	0	0	1	0
Uszczerbek na zdrowiu	0	1	1	3	0

Źródło: dane z Raportu o stanie gminy Łęknica za lata 2017-2021

Ogólna liczba odnotowywanych przestępstw na terenie gminy Łęknica uległa znacznemu spadkowi.

W analizowanych latach liczba stwierdzonych przestępstw zmniejszyła się o ponad 60%, co stanowi o tym, iż gmina Łęknica staje się coraz bardziej bezpiecznym miastem. W roku 2021 odnotowano łącznie 46 przestępstw na terenie gminy Łęknica, co w porównaniu z rokiem ubiegłym stanowi spadek o 39. Wskazane dane świadczą o utrzymującej się tendencji spadkowej popełnianych przestępstw na terenie gminy Łęknica w ciągu ostatnich lat.

Wykres 9 Liczba stwierdzonych przestępstw na terenie gminy w latach 2017-2021

Źródło: dane z Raportu o stanie gminy Łęknica za lata 2017-2021

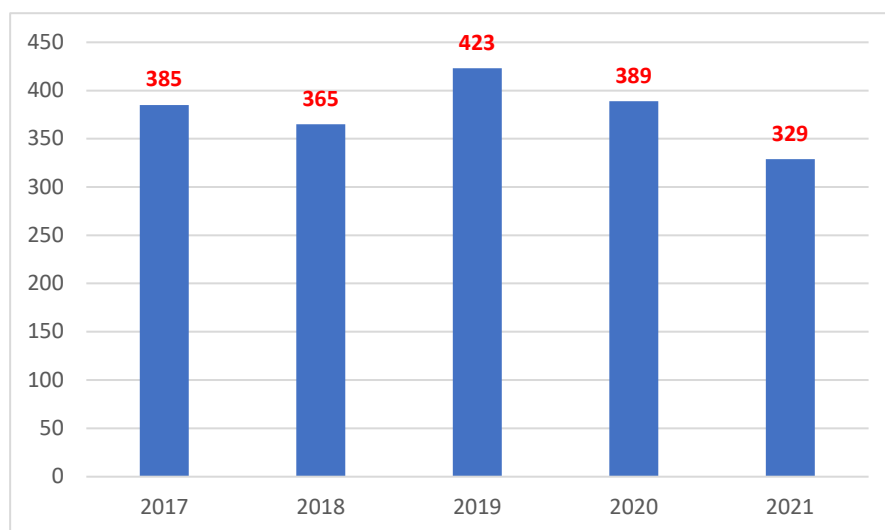
Z przeprowadzonej analizy wynika, że przez ostatnie dwa lata na terenie gminy Łęknica nie miało miejsca żaden wypadek drogowy. Porównując do lat ubiegłych systematycznie wzrasta skuteczność ujawniania osób kierujących pojazdami pomimo orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. W związku z sytuacją sanitarno-epidemiologiczną, która w roku 2021 ponownie miała wpływ na funkcjonowanie targowiska w Łęknicy ujawniono mniej przestępstw gospodarczych, które mają bezpośredni związek z funkcjonowaniem targowiska i dotyczą wprowadzania do sprzedaży podrobionych wyrobów odzieżowych oznaczonych zastrzeżonymi znakami towarowymi lub podrobionych środków ochrony roślin.

Należy zaznaczyć, że oprócz Policji na terenie targowiska miejskiego swoje działania pod kątem ujawniania przestępstw gospodarczych prowadzą także przedstawiciele służb celnych i skarbowych oraz inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa.

Wraz ze spadkiem ogólnej liczby odnotowywanych przestępstw na terenie gminy Łęknica obniżeniu ulega liczba interwencji policji. W analizowanym okresie lat 2017-2021 liczba interwencji policji utrzymywała się na przybliżonym poziomie, wyłączając rok 2019, kiedy to odnotowano większą liczbę interwencji na terenie Łęknicy. W 2021 r. odnotowano 329 interwencji, które miały miejsce najczęściej przy ulicy 1 Maja, Dworcowej, Granicznej oraz Polnej.

Wykres 10 Liczba interwencji policji na terenie gminy w latach 2017-2021

Źródło: dane z Raportu o stanie gminy Łęknica za lata 2017-2021

W porównaniu do roku 2020 nastąpił spadek podejmowanych interwencji na terenie gminy Łęknica (mniej o 57). Gmina Łęknica ze względu na swoje walory turystyczne oraz położenie przygraniczne jest miejscem coraz częściej odwiedzanym przez gości z Polski i zagranicy. Targowisko Miejskie oraz rozbudowana baza usługowo-gastronomiczna zachęca do przyjazdu i spędzania czasu. Główną przyczyną zgłaszania interwencji było jak w latach poprzednich zakłócanie ładu i porządku publicznego, nieporozumienia sąsiedzkie, awantury rodzinne, zakłócenie spokoju i ciszy nocnej. Najczęstszą przyczyną kłótni i awantur rodzinnych był „alkohol”, stąd też w ramach działań zapobiegających przemocy w rodzinie sporządzono jedną nową „Niebieską Kartę”, która została przekazana do Zespołu Interdyscyplinarnego, celem podjęcia działań na rzecz poprawy sytuacji w rodzinie, w której dochodzi do przemocy.

W ramach wyznaczenia stopnia degradacji obszarów gminy, w oparciu o **uwarunkowania społeczne**, przeprowadzono analizę wskaźników liczby osób korzystających z zasiłków. Niniejsze działanie ma na celu udokumentowanie stopnia wykluczenia społecznego, ze względu na to, iż zasiłki odnosiły się do liczebności osób długotrwale wykluczonych (zasiłki stałe), osób posiadających określone trudności życiowe, skoncentrowane w pewnym czasie (zasiłki okresowe) oraz osób korzystających z zasiłków celowych. Pomoc na dożywianie dzieci stanowiła wskaźnik badania sytuacji materialnej i finansowej rodzin oraz zapotrzebowanie na korzystanie z niefinansowej formy pomocy na rzecz dzieci objętych programem dożywiania. Z kolei wskaźnik bezrobocia pozwala na określenie stopnia wykluczenia społecznego oraz możliwość wystąpienia innych negatywnych zjawisk społecznych (np. uzależnienia, przemocy w rodzinie). Bezrobocie, ze względu na współistnienie z innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi, może powodować również wzrost przestępczości, a w następstwie konieczność nasilenia interwencji policyjnych. Liczba „Niebieskich Kart” oraz liczba interwencji policji i

postępowań prowadzonych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozwala nakreślić obraz występowania negatywnych zjawisk społecznych w analizowanym obszarze, do których należą zjawiska nadużywania alkoholu czy stosowania przemocy w rodzinie. Koncentracja takich zjawisk wpływa na stan społeczeństwa zamieszkującego badany obszar. Często jest przejawem patologicznych zachowań mieszkańców, gdzie koncentrują się również inne problemy społeczne, tj. demoralizacja dzieci, brak odpowiednich wzorców zachowań, problemy opiekuńczo-wychowawcze i problemy związane z prawidłowym prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Wskaźnikiem uzupełniającym analizy w zakresie wyznaczania obszaru zdegradowanego był wiek produkcyjny osób korzystających z pomocy społecznej jako zmienna determinująca potencjały obszaru oraz wiek poprodukcyjny osób korzystających z pomocy społecznej (liczba osób starszych oraz wysokie prawdopodobieństwo objęcia tych osób opieką, które jest zadaniem gminy), jako zmienna determinująca deficyty w najbliższej przyszłości, ze względu na stopień obciążenia demograficznego obszaru, na którym podejmowane będą działania rewitalizacyjne.

Tabela 7 Uwarunkowania społeczne – dane dla poszczególnych ulic

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Liczba osób									
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed - produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Niebieskie Karty	Interwencje policji/prowadzone postępowania	Postępowania GZI oraz GKRPA
1	1 Maja	110	1	1	18	1		14	31		49	
2	Biała	245			4		1	31	67	1	9	
3	Chabrowa	6						0	1		0	
4	Cicha	8						0	2		0	
5	Czerwona	61	2		4		1	13	9		1	
6	Dworcowa	407	6	18	51	6	9	80	52	2	55	2
7	Fabryczna	90	1	2	7	1	3	14	21		12	
8	Graniczna	74			5			9	23		54	1
9	Hutnicza	132		4	10		1	22	23		19	
10	Klonowa	10					1	4	0		0	
11	Kwiatowa	17						2	5		1	
12	Leśna	80	1		20	1		12	19		9	
13	Łużycka	3						0	0		0	
14	Nad Nysą	32						3	10		4	
15	Ogrodowa	24			1			3	4		0	
16	Parkowa	23			2			5	3		3	
17	Polna	294	3	2	32	6		67	53		50	
18	Szkołna	6						2	0		1	
19	Tadeusza Kościuszki	160	1		7	2	1	36	22		27	
20	Wiejska	63		1	25			7	10		7	1
21	Wojska Polskiego	210	2		23	5		41	42		17	1
22	Wolności	85	2	7	9		1	12	24		6	2
23	Wybrzeżna	42			3			5	10		1	
24	Wypoczynkowa	20						4	1		0	
25	Wyzwolenia	25						0	9		1	
26	Żurawska	81		2	17		1	11	18		3	
SUMA		2308	19	37	238	22	19	397	459	3	329	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łęknicy

Tabela 8 Wskaźnik IMD w uwarunkowaniach społecznych

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Wskaźnik										IMD społeczne
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Wiek przed-produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Niebieskie Karty	Interwencje policji/prowadzone postępowania	Postępowania GZI oraz GKRPA	
1	1 Maja	110	0,91	0,91	16,36	0,91	0,00	12,73	28,18	0,00	44,55	0,00	38
2	Biała	245	0,00	0,00	1,63	0,00	0,41	12,65	27,35	0,41	3,67	0,00	19
3	Chabrowa	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,67	0,00	0,00	0,00	13
4	Cicha	8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00	0,00	15
5	Czerwona	61	3,28	0,00	6,56	0,00	1,64	21,31	14,75	0,00	1,64	0,00	15
6	Dworcowa	407	1,47	4,42	12,53	1,47	2,21	19,66	12,78	0,49	13,51	0,49	54
7	Fabryczna	90	1,11	2,22	7,78	1,11	3,33	15,56	23,33	0,00	13,33	0,00	39
8	Graniczna	74	0,00	0,00	6,76	0,00	0,00	12,16	31,08	0,00	72,97	1,35	25
9	Hutnicza	132	0,00	3,03	7,58	0,00	0,76	16,67	17,42	0,00	14,39	0,00	19
10	Klonowa	10	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12
11	Kwiatowa	17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,76	29,41	0,00	5,88	0,00	15
12	Leśna	80	1,25	0,00	25,00	1,25	0,00	15,00	23,75	0,00	11,25	0,00	26
13	Łużycka	3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12
14	Nad Nysą	32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,38	31,25	0,00	12,50	0,00	16
15	Ogrodowa	24	0,00	0,00	4,17	0,00	0,00	12,50	16,67	0,00	0,00	0,00	13
16	Parkowa	23	0,00	0,00	8,70	0,00	0,00	21,74	13,04	0,00	13,04	0,00	13
17	Polna	294	1,02	0,68	10,88	2,04	0,00	22,79	18,03	0,00	17,01	0,00	26
18	Szkołna	6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	16,67	0,00	12
19	Tadeusza Kościuszki	160	0,63	0,00	4,38	1,25	0,63	22,50	13,75	0,00	16,88	0,00	17
20	Wiejska	63	0,00	1,59	39,68	0,00	0,00	11,11	15,87	0,00	11,11	1,59	25
21	Wojska Polskiego	210	0,95	0,00	10,95	2,38	0,00	19,52	20,00	0,00	8,10	0,48	25
22	Wolności	85	2,35	8,24	10,59	0,00	1,18	14,12	28,24	0,00	7,06	2,35	38
23	Wybrzeżna	42	0,00	0,00	7,14	0,00	0,00	11,90	23,81	0,00	2,38	0,00	16
24	Wypoczynkowa	20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,00	5,00	0,00	0,00	0,00	10
25	Wyzwolenia	25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	36,00	0,00	4,00	0,00	15
26	Żurawska	81	0,00	2,47	20,99	0,00	1,23	13,58	22,22	0,00	3,70	0,00	25
SUMA		2308	12,97	23,56	201,67	10,42	21,39	389,97	493,60	0,90	293,65	6,26	27,65

Źródło: opracowanie własne

METODOLOGIA INDEX OF MULTIPLE DEPRIVATION

Zapis matematyczny: Suma wartości społecznego IMD + ZIELONY (1 punkt) + ŻÓŁTY (2 punkty) + CZERWONY (3 punkty) + CZERWONY II (4 punkty) + CZERWONY III (5 punktów). W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danych obszarze przyjęto wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (30% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej). W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk.

Ze względu na znaczną koncentrację problemów społecznych na poszczególnych ulicach w Łęknicy dokonano podwyższenia wartości średniej sumarycznej wskaźnika IMD w obszarze społecznym o 30%, tak aby możliwe było określenie obszarów o najwyższym stopniu degradacji w obszarze uwarunkowań społecznych. Niniejsze działanie pozwala na możliwość realizacji ustawowych zapisów dotyczących wielkości obszaru rewitalizacji oraz liczby ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji (30%), gdyż wpływa na wyznaczenie obszarów rewitalizacji wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych, które w oparciu o możliwości finansowe gminy, pozwolą rozwiązać najpilniejsze problemy społeczne.

Tabela 9 Metodologiczna wartość wyliczenia wielkości koncentracji problemów społecznych

WIELKOŚĆ KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH										
ŚREDNIA W %										
Wartość stała	0,50	0,91	7,76	0,40	0,82	15,00	18,98	0,03	11,29	0,24
Przedział wartości	0,35-0,65	0,63-1,18	6,59-8,92	0,28-0,52	0,58-1,07	12,75-17,25	16,14-21,83	0,02-0,04	9,60-12,99	0,17-0,31
Poniżej średniej										
Średnia										
Powyżej średniej										

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie metodologii wyliczenia obszaru zdegradowanego w ramach uwarunkowań społecznych wyznaczono cztery ulice, na których zdiagnozowano największe spektrum zdegradowania społecznego. Należą do nich ulica 1 Maja, Dworcowa, Fabryczna oraz Wolności.

Mapa 1 IMD dla uwarunkowań społecznych

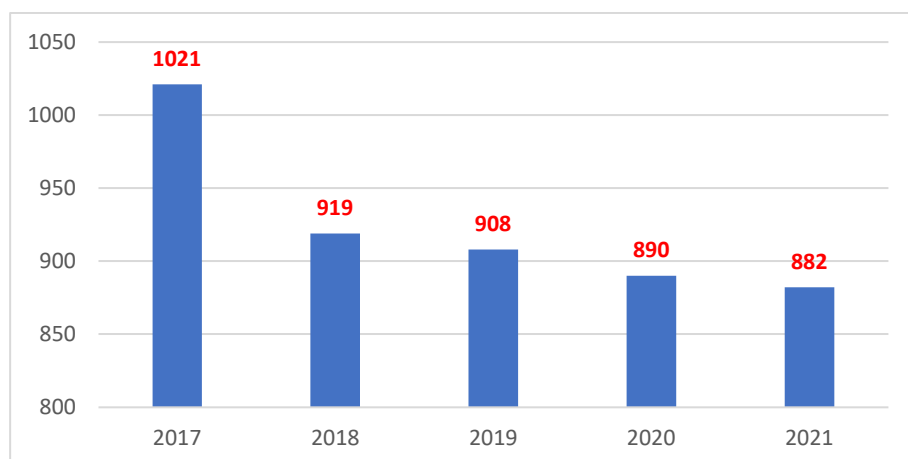
Źródło: opracowanie własne

IV.4 Analiza uwarunkowań gospodarczych

Uwarunkowania gospodarcze wskazują na sytuację rynku pracy oraz przedsiębiorczości regionu. Miasto Łęknica posiada bardzo korzystne uwarunkowania gospodarcze pod względem rozwoju handlu, bazującego na klientach niemieckojęzycznych. Potencjał ten jest wykorzystywany przez targowisko, które od początkowych lat transformacji stanowi największe miejsce pracy w mieście oraz zapewnia przychody podatkowe w wysokości ponad 30% rocznego budżetu miasta. W ostatnich latach obserwowany jest spadek rozwoju targowiska, a także większa skala rezygnacji z lokali handlowych. Z danych Urzędu Miejskiego w Łęknicy wynika, iż w roku 2022 zawarto 882 umowy z handlowcami. Oznacza to, iż niniejsze miejsce stanowi bardzo ważny obszar działalności gospodarczej. Należy podkreślić, iż powierzchnia dzierżawiona na targowisku miejskim wynosi 12 634,70 m² i są to pawilony handlowe oraz parkingi, których powierzchnia wynosi 2 345 m². W 2022 r. nie miały zastosowania żadne ulgi w spłacie należności o charakterze cywilnoprawnym. Sytuacja gospodarcza w ostatnich latach spowodowała, że część dzierżawców rozwiązała umowy. Wciąż jednak widoczne jest zainteresowanie handlem na targowisku, szczególnie dotyczy to miesięcy wiosenno-letnich.

Trudny okres działalności targowiska przypadła w latach 2019 i 2020 w okresie pandemii. W związku z pandemią COVID-19 i ograniczeniami w przemieszczaniu się, klienci zza Nysy zaprzestali przyjazdu do Polski w celach turystyki zakupowej. Spowodowało to znaczne pogorszenie płynności finansowej dzierżawców gruntu i najemców pawilonów handlowych na targowisku miejskim. Sytuacja ta również miała miejsce w roku 2020 i częściowo w 2021 r. W celu wsparcia zarówno przedsiębiorców jak i osób nieprowadzących działalności gospodarczej Rada Miejska w Łęknicy podjęła działania polegające na odstąpieniu od dochodzenia należności z tytułu oddania w najem pawilonów handlowych i dzierżawę gruntu na targowisku miejskim w Łęknicy, w stosunku do najemców i dzierżawców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19. Ulgi dotyczyły miesiąca kwietnia, maja i grudnia 2020 r. oraz miesięcy styczeń-maj 2021 r. Pandemia COVID-19 wpłynęła również na spadek liczby zawieranych umów z przedsiębiorcami. W analizowanych latach liczba zawieranych umów uległa zmniejszeniu o 139.

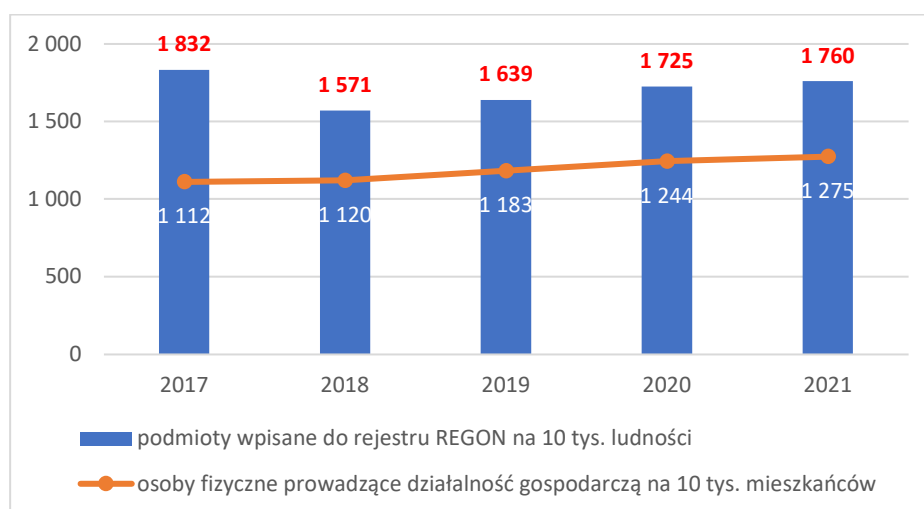
Wykres 11 Liczba zawartych umów na targowisku miejskim w Łęknicy w latach 2017-2021

Źródło: dane z Raportu o stanie gminy Łęknica za lata 2017-2021

Uwzględniając ogólny potencjał gospodarczy gmina Łęknica charakteryzuje się słabnącym poziomem przedsiębiorczości, który mierzony jest wskaźnikiem zarejestrowanych pomiotów gospodarczych. Analizując potencjał gospodarczy gminy Łęknica należy pamiętać, że jest to gmina bardzo mała, zlokalizowana tuż przy samej granicy państwa. W 2021 r. odnotowano w gminie 1 760 podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności. W analizowanym okresie lat 2017-2021 liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców zmniejszyła się o 72 podmioty, jednakże od roku 2019 widoczny jest powolny wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Wśród podmiotów prowadzących działalność gospodarczą najwięcej jest podmiotów prowadzących przez osoby fizyczne. W roku 2021 na 1 760 podmiotów wpisanych do rejestru REGON aż 1 275 było prowadzonych przez osoby fizyczne. W czasach pandemii wskaźnik ten nie obrazuje znacznych zmian, przez co rynek pracy na terenie gminy należy uznać za stabilny.

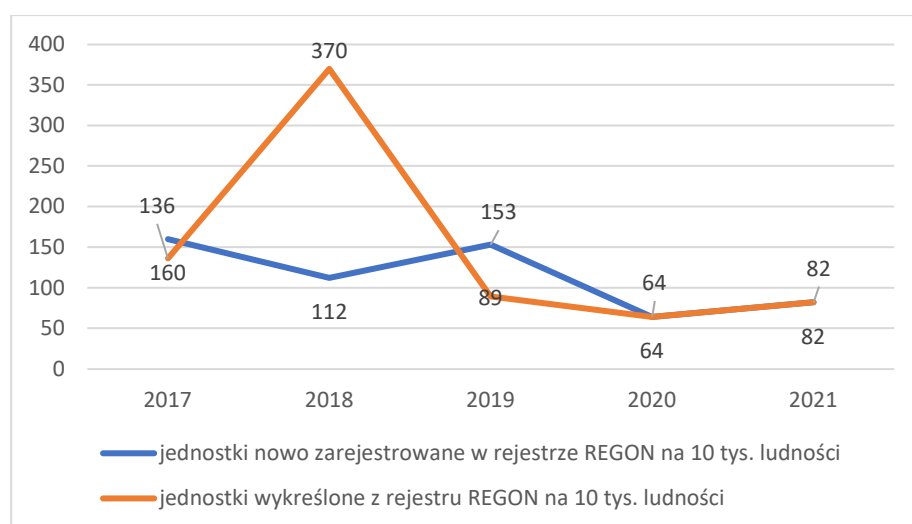
Wykres 12 Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą nowo powstających podmiotów gospodarczych oraz podmiotów wykreślonych z rejestru REGON wskazuje, że od 2019 r. (od czasu pandemii) na terenie gminy powstaje coraz mniej podmiotów gospodarczych. Z wcześniejszych danych wynika, iż liczba umów z przedsiębiorcami działającymi na targowisku miejskim systematycznie maleje, co przekłada się na mniejszą liczbę nowo powstających podmiotów. Od 2020 r. widoczne jest zjawisko stagnacji gospodarczej w Łęknicy, gdzie liczba podmiotów wykreślanych z rejestru REGON jest taka sama jak liczba nowo powstających podmiotów. W kontekście rozwoju gospodarczego gminy jest to zjawisko bardzo niekorzystne i niesprzyjające dalszemu rozwojowi, które należy monitorować i ewentualnie podjąć działania w kierunku pobudzenia gospodarczego. Temu celowi ma służyć rewitalizacja terenów zdegradowanych, aby ożywić potencjał społeczno-gospodarczy terenu gminy Łęknica w celu jego dalszego rozwoju.

Wykres 13 Liczba podmiotów wpisanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Poniższe dane przedstawiają współczynnik przedsiębiorczości oraz rozwoju przedsiębiorczości, który jest wynikiem stosunku liczby podmiotów zlokalizowanych na terenie poszczególnych ulic w Łęknicy do liczby mieszkańców zamieszkujących tenże obszar, a także stosunkiem nowo powstałych podmiotów w stosunku do liczby ludności w analizowanych jednostkach. Współczynnik poniżej średniej (kolor czerwony) oznacza niski stopień przedsiębiorczość, co wpływa na to, iż zdecydowanie trudniej będzie aktywizować poszczególne obszary w ramach tworzenia nowych miejsc pracy.

Poniższe dane pokazują, że współczynnik przedsiębiorczości poniżej średniej sumarycznej występuje na większości ulic obejmujących prawie 2/3 obszaru miasta. Taka sytuacja nie sprzyja kształtowaniu postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Przyczyny takiego zjawiska mogą być wielorakie, np.:

- zbyt niska motywacja do prowadzenia własnej działalności gospodarczej;
- brak wiedzy na temat zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej;
- trudności w uzyskaniu dofinansowania na rozpoczęcie działalności;
- trudności w rozumieniu przepisów prawa związanego z zakładaniem działalności.

Ważne jest, aby w działaniach rewitalizacyjnych móc wykorzystać potencjał tych obszarów (ulic) do stworzenia odpowiednich warunków dla zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.

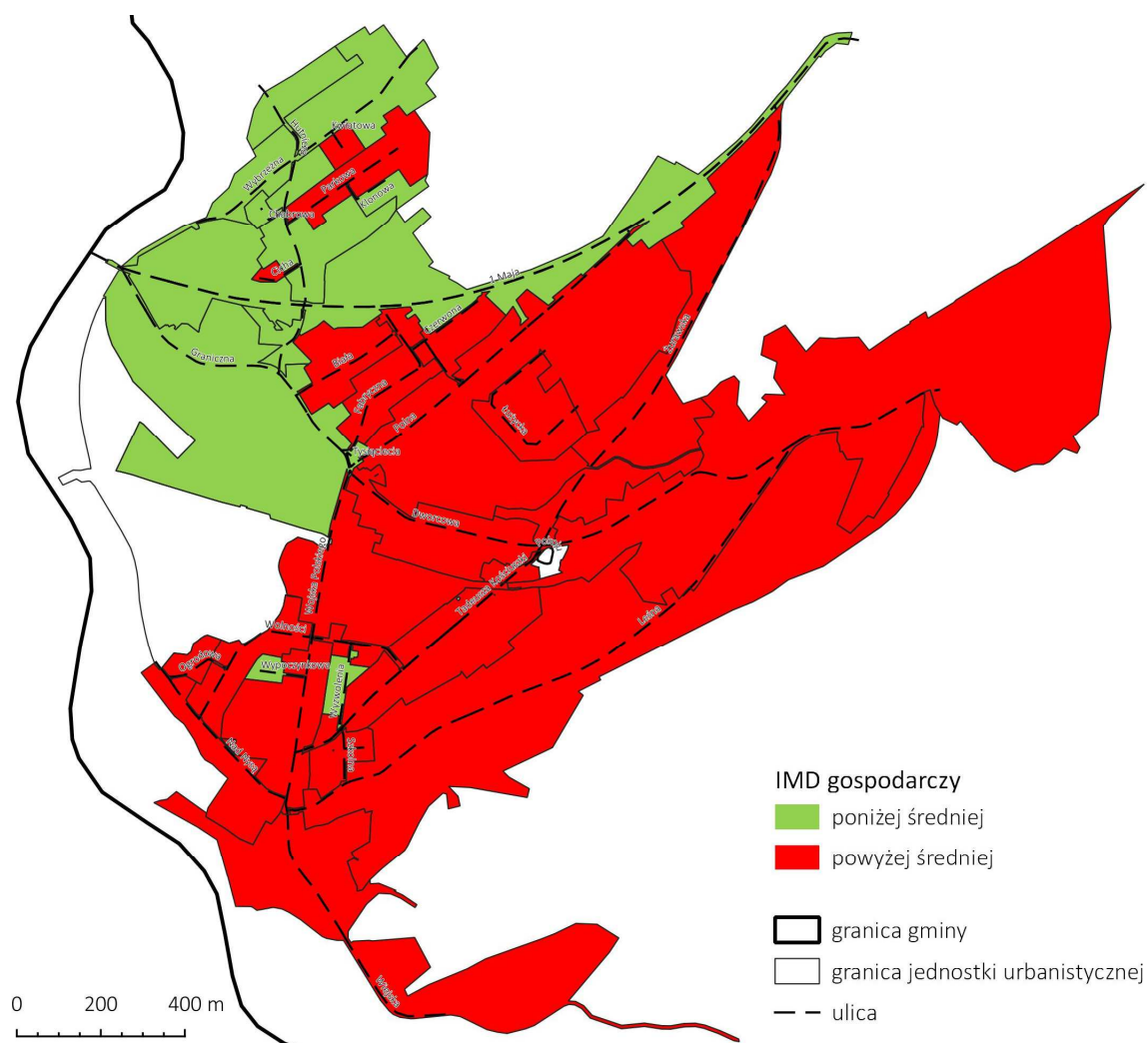
Tabela 10 Uwarunkowania gospodarcze - wskaźnik IMD dla poszczególnych ulic

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Liczba podmiotów gospodarczych	Współczynnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów/liczbę ludności * 100)	Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych	Współczynnik rozwoju przedsiębiorczości (liczba nowopowstałych podmiotów/liczbę ludności * 100)	Średnia sumaryczna łączna	Współczynnik przedsiębiorczości oraz rozwoju przedsiębiorczości w stosunku do średniej sumarycznej łącznej
				(A)		(B)		C=(A+B)/2
1	1 Maja	110	35	31,82	1	0,91	16,36	
2	Biała	245	17	6,94	1	0,41	3,67	
3	Chabrowa	6	1	16,67	0	0,00	8,33	
4	Cicha	8	0	0,00	0	0,00	0,00	
5	Czerwona	61	3	4,92	1	1,64	3,28	
6	Dworcowa	407	38	9,34	1	0,25	4,79	
7	Fabryczna	90	4	4,44	0	0,00	2,22	
8	Graniczna	74	43	58,11	2	2,70	30,41	
9	Hutnicza	132	18	13,64	0	0,00	6,82	
10	Klonowa	10	1	10,00	0	0,00	5,00	
11	Kwiatowa	17	0	0,00	0	0,00	0,00	
12	Leśna	80	5	6,25	0	0,00	3,13	
13	Łużycka	3	0	0,00	0	0,00	0,00	
14	Nad Nysą	32	3	9,38	0	0,00	4,69	
15	Ogrodowa	24	0	0,00	0	0,00	0,00	
16	Parkowa	23	0	0,00	0	0,00	0,00	
17	Połna	294	14	4,76	0	0,00	2,38	
18	Szkołna	6	0	0,00	0	0,00	0,00	
19	Tadeusza Kościuszki	160	15	9,38	0	0,00	4,69	
20	Wiejska	63	2	3,17	0	0,00	1,59	
21	Wojska Polskiego	210	11	5,24	0	0,00	2,62	
22	Wolności	85	8	9,41	0	0,00	4,71	
23	Wybrzeźna	42	9	21,43	1	2,38	11,90	
24	Wypoczynkowa	20	2	10,00	0	0,00	5,00	
25	Wyzwolenia	25	3	12,00	0	0,00	6,00	
26	Zurawska	81	8	9,88	0	0,00	4,94	
Średnia				9,88	Średnia	0,32	5,10	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łęknicy

Mapa 2 IMD uwarunkowań gospodarczych

Źródło: opracowanie własne

IV.5 Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcyjnych

Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcyjnych została oparta na dwóch wskaźnikach. Analizie poddano wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz wskaźnik dostępności do obiektów publicznych. Analizę uwarunkowań przestrzenno-funkcyjnych należy rozpocząć od zasobów mieszkaniowych zlokalizowanych w Łęknicy.

Mieszkaniowy zasób gminy Łęknica tworzą lokale mieszkalne położone w budynkach stanowiących własność lub współwłasność gminy. **Zasób gminy na dzień 31.12.2021r. stanowił 70 mieszkań o łącznej powierzchni 2 623,47m² usytuowanych w 7 budynkach komunalnych i 24 budynkach wspólnotowych.** 23 mieszkania znajdują się w budynkach będących własnością gminy, a 47 mieszkań mieści się w budynkach stanowiących współwłasność gminy. Z istniejącego zasobu mieszkaniowego gminy Łęknica wydzielono 12 lokali socjalnych. Wszystkie lokale mieszkalne są zajęte.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. liczba osób oczekujących na przydział lokalu mieszkalnego kształtowała się następująco:

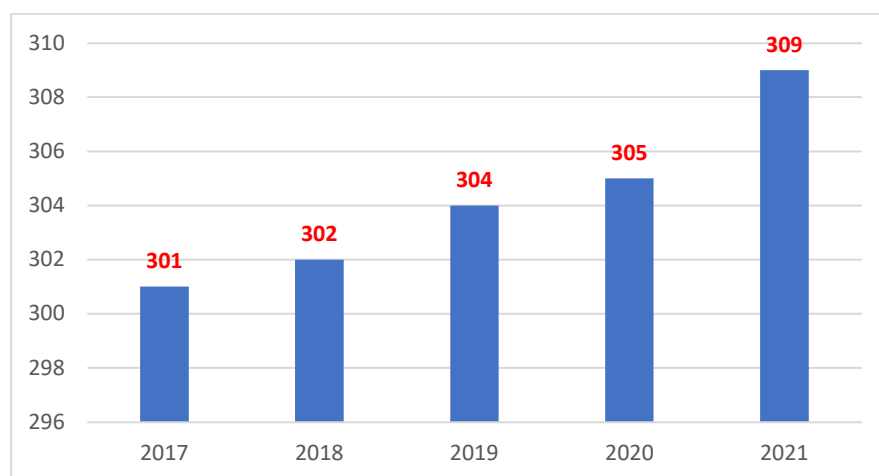
Tabela 11 Liczba osób oczekujących na przydział lokalu mieszkalnego w 2022 r.

Rodzaj wniosku	Liczba wniosków ogółem	Liczba dokonanych przydziałów
Lokale socjalne	13	9
Lokale komunalne	6	3
Wyroki sądowe orzekające o uprawnieniach do lokali socjalnych	0	0
Zamiana lokalu	2	0
łącznie	21	12

Źródło: Raport o stanie gminy Łęknica za 2022 r., s. 24-25.

Z danych GUS wynika, że na terenie gminy Łęknica na koniec 2021 r. znajdowało się 309 budynków mieszkalnych. W analizowanych latach 2017-2021 stan budynków uległ nieznacznemu zwiększeniu o 8 nowych budynków, co wynika z faktu, iż gminę Łęknica stanowi obszar miasta, w którym nie powstają nowe obiekty mieszkalne z uwagi na brak odpowiedniego zagospodarowania obszaru z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową. Wraz z niewielkim wzrostem nowych budynków liczba nowych mieszkań na terenie gminy zwiększyła się zaledwie o 5.

Wykres 14 Liczba budynków mieszkalnych na terenie gminy w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

W 2021 r. na terenie Łęknicy 100% mieszkań przyłączonych było do wodociągu, 100% nieruchomości wyposażonych było w ustęp spłukiwany, 96,7% mieszkań posiadało łazienkę, 77,9% korzystało z centralnego ogrzewania, a 1,8% z gazu sieciowego. W 2021 r. odnotowano na terenie gminy łącznie 934 mieszkania, których przeciętna powierzchnia wynosiła 68,1m². Przeciętna liczba osób przypadających na jedno mieszkanie wynosiła 2,45. Wraz ze spadkiem liczby ludności w gminie maleje wskaźnik przeciętnej liczby osób przypadających na jedno mieszkanie, co prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 12 Liczba mieszkań oraz powierzchnia użytkowa mieszkań na terenie gminy w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkań [szt.]	929	930	931	933	934
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	67,4	67,5	67,6	68,0	68,1
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie [os.]	2,69	2,67	2,64	2,49	2,45

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Według danych z GUS długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Łęknica w 2021 r. wynosiła 15,7 km. Do sieci podłączonych było 2 242 mieszkańców. **Z sieci kanalizacyjnej korzystało 97,7% ogółu ludności gminy.**

Tabela 13 Sieć kanalizacyjna na terenie Łęknicy w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	15,1	15,1	15,1	15,7	15,7
Liczba przyłączy kanalizacyjnych [szt.]	266	266	268	268	271
Ludność korzystająca z sieci [osoba]	2 369	2 353	2 331	2 271	2 242
Awarie sieci kanalizacyjnej [szt.]	1	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Z kolei długość sieci wodociągowej w gminie w 2021 r. wynosiła 16,2 km, odnotowano 278 przyłączy wodociągowych. **Stopień zwodociągowania stanowi 100%.** Z wodociągów korzysta 2 309 mieszkańców gminy.

Tabela 14 Sieć wodociągowa na terenie Łęknicy w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci wodociągowej [km]	16,2	16,2	16,2	16,2	16,2
Liczba przyłączy wodociągowych [szt.]	273	273	275	275	278
Ludność korzystająca z sieci [osoba]	2 441	2 424	2 401	2 339	2 309
Awarie sieci wodociągowej [szt.]	1	1	1	2	3

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

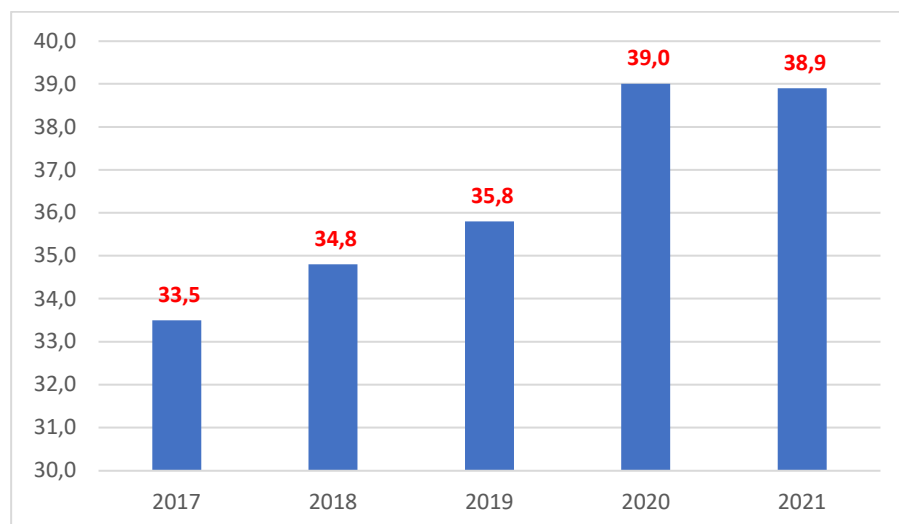
Woda na terenie Łęknicy wydobywana jest z czterech studni głębinowych, pracujących w systemie przemiennym. Głębokość studni jest na tyle wystarczająca, że do roku 2022 nie odnotowano deficytu wody w studniach, a tym samym spadku w poziomach luster wody. Wydobyto 152,3 tys. m³. Gmina jest w 100% zwodociągowana. Podpisano umowę z zewnętrzną firmą w celu optymalizacji procesów płukania filtrów z oczekiwaniami uzyskania ograniczenia ubytków wody oraz energii elektrycznej. Na koniec 2022 r. odnotowano ograniczenie strat wody o 1/3. W 2022 r. przyjęto na oczyszczalnię

80 tys. m³ ścieków surowych. Oczyszczalnia obsługiwana była całodobowo. Wywieziono 322 Mg osadu ściekowego.

Zużycie wody na 1 mieszkańca na terenie gminy Łęknica w 2021 r. wynosiło 38,9 dam³.

W analizowanych latach 2017-2021 ilość wody zużytej na jednego mieszkańca przyjmuje tendencję wzrostową.

Wykres 15 Zużycie wody na 1 mieszkańca w gminie Łęknica w latach 2017-2021 [dam³/rok]

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Dostępność do obiektów kulturalno-sportowych w kontekście uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych wskazuje na aktywność społeczną mieszkańców gminy. Występowanie takich obiektów wpływa na rozwój aktywności fizycznej, zwiększenie udziału i zaangażowania w życie społeczne gminy, a także stwarza odpowiednie warunki i możliwości do aktywnego spędzania czasu wolnego. Aktywizacja społeczna mieszkańców może być prowadzona w ramach uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych, co umożliwiają funkcjonujące na terenie gminy place zabaw dla najmłodszych i inne miejsca rekreacji. Dla celów rewitalizacyjnych ważne jest wspieranie działań inicjowanych przez instytucje kultury, ponieważ jest to również miejsce korzystne dla spotkań różnych grup społecznych i organizowanie dla nich zadań aktywizujących społecznie i stanowi jednocześnie bardzo dobry zasób służący integracji społeczności lokalnej.

Obecność obiektów kulturalno-rekreacyjnych czy sportowych stanowi o potencjale rozwojowym społeczności zamieszkującej dany obszar, w którym taka infrastruktura istnieje. **Na terenie gminy Łęknica istnieje niewielka liczba obiektów kulturalno-sportowych.** Miejscem o charakterze turystycznym jest Park Mużakowski oraz sieć ścieżek rowerowych, jednakże nie są to obiekty dostępności publicznej, które analizowane są w ramach uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych w ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego.

Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcyjnych w ramach wyznaczenie obszaru

zdegradowanego na terenie gminy Łęknica została oparta na następujących wskaźnikach: wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz wskaźnik dostępności do obiektów publicznych. Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej mierzony jest na podstawie sumy stosunku liczby przyłączy do sieci kanalizacyjnej i/lub przydomowych oczyszczalni ścieków do liczby zewidencjonowanych budynków mieszkalnych oraz stosunku liczby przyłączy do sieci wodociągowej do liczby zewidencjonowanych budynków. Niski wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (kolor czerwony) będzie wskazywał na ograniczenia w dostępie do sieci kanalizacyjnej czy wodociągowej na terenach poddanych analizie.

Z przeprowadzonej analizy dostępności do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wynika, iż tylko ulice Hutnicza, Leśna, Łużycka oraz Tadeusza Kościuszki i Wybrzeźna nie posiadają stuprocentowej dostępności do sieci kanalizacyjnej, dzięki czemu te obszary uznane zostały za zdegradowane.

Tabela 15 Uwarunkowania przestrzenno-funkcyjne (wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej)

Lp.	Ulica	Liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych	Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej i/lub przydomowych oczyszczalni ścieków	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej	Liczba przyłączy do sieci wodociągowej	Wskaźnik dostępności do sieci wodociągowej	Średnia sumaryczna łączna (A + B) / 2	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w stosunku do średniej sumarycznej łącznej
				(liczba przyłączy kan./liczbę budynków*100) (A)		(liczba przyłączy wod./liczbę budynków*100) (B)		(czerwone – poniżej, zielone – powyżej)
1	1 Maja	26	26	100,00	26	100,00	100,00	
2	Biała	26	26	100,00	26	100,00	100,00	
3	Chabrowa	2	2	100,00	2	100,00	100,00	
4	Cicha	2	2	100,00	2	100,00	100,00	
5	Czerwona	11	11	100,00	11	100,00	100,00	
6	Dworcowa	46	46	100,00	46	100,00	100,00	
7	Fabryczna	20	20	100,00	20	100,00	100,00	
8	Graniczna	15	15	100,00	15	100,00	100,00	
9	Hutnicza	24	21	87,50	24	100,00	93,75	
10	Klonowa	2	2	100,00	2	100,00	100,00	
11	Kwiatowa	5	5	100,00	5	100,00	100,00	
12	Leśna	14	12	85,71	14	100,00	92,86	
13	Łużycka	1	0	0,00	1	100,00	50,00	
14	Nad Nysą	9	9	100,00	9	100,00	100,00	
15	Ogrodowa	4	4	100,00	4	100,00	100,00	
16	Parkowa	9	9	100,00	9	100,00	100,00	
17	Polna	40	40	100,00	40	100,00	100,00	
18	Szkolna	1	1	100,00	1	100,00	100,00	
19	Tadeusza Kościuszki	12	11	91,67	12	100,00	95,83	
20	Wiejska	8	8	100,00	8	100,00	100,00	
21	Wojska Polskiego	27	26	96,30	27	100,00	98,15	
22	Wolności	20	20	100,00	20	100,00	100,00	
23	Wybrzeźna	14	11	78,57	14	100,00	89,29	
24	Wypoczynkowa	4	4	100,00	4	100,00	100,00	
25	Wyzwolenia	6	6	100,00	6	100,00	100,00	
26	Żurawska	16	16	100,00	16	100,00	100,00	
Średnia				93,84	Średnia	100,00	96,92	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łęknicy

W obszarze uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych poddano analizie także wskaźnik dostępności do obiektów publicznych, który mierzony jest jako suma oceny dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjno-informacyjnej zewidencjonowanych obiektów kulturalno-sportowych na obszarach analizowanych jednostek. Dostępność do budynków użyteczności publicznej w myśl ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami stanowi istotny obszar analizy. Polityka rozwoju gminy powinna zaspokajać potrzeby mieszkańców w zakresie dostępności do zasobów kulturalnych, sportowych czy rekreacyjnych. Realizacja postanowień powyższych ustaw powinna wyznaczać kierunki rozwoju gminy, aby zapewnić dostępność architektoniczną, cyfrową i komunikacyjno-informacyjną oraz uwzględnić niniejsze obowiązki także w procesie rewitalizacji. **Pod tym względem tylko ulice 1 Maja, Dworcowa, Polna, Kościuszki Wojska Polskiego posiadają najkorzystniejszą sytuację w liczbie dostępnych obiektów kulturalno-sportowych.**

Tabela 16 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne (wskaźnik dostępności do obiektów publicznych)

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Liczba obiektów kulturalno-sportowych	Liczba obiektów kulturalno-sportowych dostosowanych architektonicznie do osób ze szczególnymi potrzebami	Dostępność komunikacyjna do obiektu (architektoniczna/samodzielne dotarcie do obiektu) TAK - 1p./NIE - 0p.	Dostępność cyfrowa i komunikacyjno-informacyjna obiektów TAK - 1p./NIE - 0p.	Suma (A + B + C + D)	Wskaźnik dostępności do obiektów publicznych w stosunku do średniej sumarycznej (czerwone – poniżej, zielone – powyżej)
			(A)	(B)	(C)	(D)		
1	1 Maja	110	1	0	0	0	1	
2	Biała	245	0	0	0	0	0	
3	Chabrowa	6	0	0	0	0	0	
4	Cicha	8	0	0	0	0	0	
5	Czerwona	61	0	0	0	0	0	
6	Dworcowa	407	1	0	0	0	1	
7	Fabryczna	90	0	0	0	0	0	
8	Graniczna	74	0	0	0	0	0	
9	Hutnicza	132	0	0	0	0	0	
10	Klonowa	10	0	0	0	0	0	
11	Kwiatowa	17	0	0	0	0	0	
12	Leśna	80	0	0	0	0	0	
13	Łużycka	3	0	0	0	0	0	
14	Nad Nysą	32	0	0	0	0	0	
15	Ogrodowa	24	0	0	0	0	0	
16	Parkowa	23	0	0	0	0	0	
17	Polna	294	1	0	0	0	1	
18	Szkolna	6	0	0	0	0	0	
19	Tadeusza Kościuszki	160	2	0	1	0	3	
20	Wiejska	63	0	0	0	0	0	
21	Wojska Polskiego	210	1	0	0	0	1	
22	Wolności	85	0	0	0	0	0	
23	Wybrzeźna	42	0	0	0	0	0	
24	Wypoczynkowa	20	0	0	0	0	0	
25	Wyzwolenia	25	0	0	0	0	0	
26	Żurawska	81	0	0	0	0	0	
Średnia sumaryczna					0,04	0,00	0,27	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łęknicy

METODOLOGIA INDEX OF MULTIPLE DEPRIVATION

Łączna wartość IMD w uwarunkowaniach przestrzenno-funkcjonalnych jest sumą wskaźnika dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz dostępności do obiektów publicznych.

Zapis matematyczny: ZIELONY (1 punkt) + ŻÓŁTY (2 punkty) + CZERWONY (3 punkty) + CZERWONY II (4 punkty) + CZERWONY III (5 punktów).

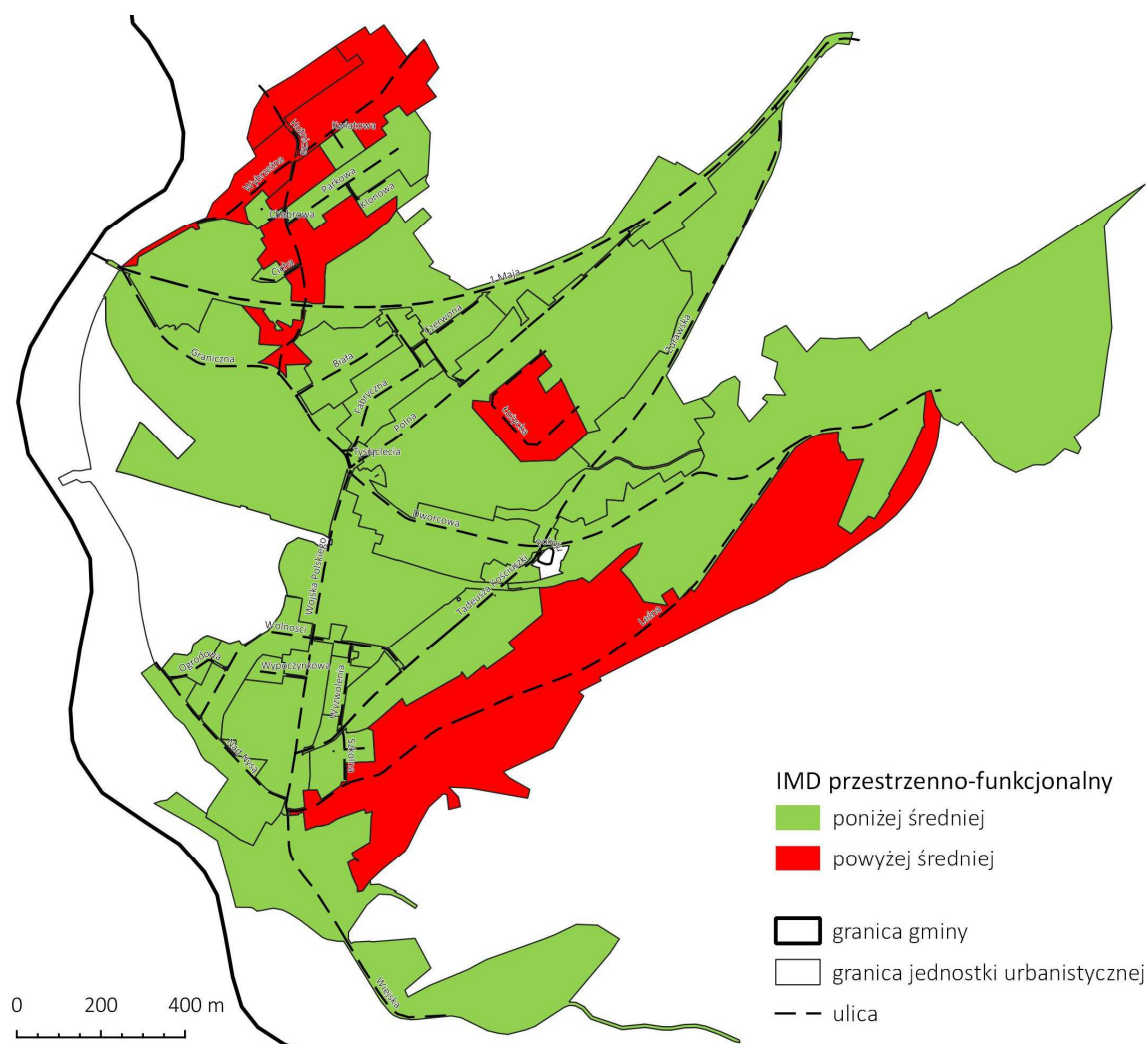
Uwzględniając oba powyższe wskaźniki zdefiniowano obszary zdegradowanie w kontekście uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych. Należą do nich następujące ulice: Hutnicza, Leśna, Łużycka i Wybrzeżna.

Tabela 17 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – wskaźnik IMD dla poszczególnych ulic

Lp.	Ulica	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w stosunku do średniej sumarycznej łącznej	Wskaźnik dostępności do obiektów publicznych w stosunku do średniej sumarycznej	IMD przestrzenno-funkcjonalne (czerwień - powyżej, zielone - poniżej)
1	1 Maja	złoty	złoty	2
2	Biała	złoty	czarny	4
3	Chabrowa	złoty	czarny	4
4	Cicha	złoty	czarny	4
5	Czerwona	złoty	czarny	4
6	Dworcowa	złoty	złoty	2
7	Fabryczna	złoty	czarny	4
8	Graniczna	złoty	czarny	4
9	Hutnicza	czarny	czarny	7
10	Klonowa	złoty	czarny	4
11	Kwiatowa	złoty	czarny	4
12	Leśna	czarny	czarny	7
13	Łużycka	czarny	czarny	7
14	Nad Nysą	złoty	czarny	4
15	Ogrodowa	złoty	czarny	4
16	Parkowa	złoty	czarny	4
17	Polna	złoty	złoty	2
18	Szkolna	złoty	czarny	4
19	Tadeusza Kościuszki	czarny	złoty	4
20	Wiejska	złoty	czarny	4
21	Wojska Polskiego	złoty	złoty	2
22	Wolności	złoty	czarny	4
23	Wybrzeżna	czarny	czarny	7
24	Wypoczynkowa	złoty	czarny	4
25	Wyzwolenia	złoty	czarny	4
26	Żurawska	złoty	czarny	4
				4,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łęknicy

Mapa 3 IMD uwarunkowań przestrzenno-funkcyjnych

Źródło: opracowanie własne

IV.6 Analiza uwarunkowań środowiskowych

Uwarunkowania środowiskowe to całe spektrum czynników, które wpływają na środowisko przyrodnicze gminy Łęknica. Można pod tym względem przeanalizować jakość powietrza, masę wytwarzanych odpadów komunalnych, ilość azbestu, którym pokryte są nieruchomości, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, itp. Ze względu na dostępność danych publicznych, na potrzeby przeprowadzenia analizy uwarunkowań środowiskowych wzięto pod uwagę wskaźnik zanieczyszczenia azbestem.

Gmina Łęknica, podobnie jak cały powiat żarski, położona jest w klimacie umiarkowanym, obejmującym najcieplejszą dzielnicę Polski (wrocławską). Klimat cechuje krótka zima (poniżej miesiąca) o krótkim czasie zalegania pokrywy śnieżnej (około 40 dni), z przewagą wiatrów zachodnich i południowo-zachodnich. Na układy klimatyczne wpływają też układy niskiego ciśnienia, które

występują przeciętnie przez 145 dni w roku. Jakość powietrza określa się na podstawie substancji, jakie znajdują się w atmosferze. Do określania poziomu jakości powietrza bierze się pod uwagę przede wszystkim stężenie pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)piren. Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

W województwie lubuskim pomiary jakości powietrza dokonywane są w podziale na trzy strefy: miasto Zielona Góra, miasto Gorzów Wielkopolski i strefę lubuską. Gmina Łęknica należy do strefy lubuskiej.

W rocznej ocenie jakości powietrza, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2021 r. z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, klasę C uzyskały wszystkie strefy ze względu na zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem. Ocenę przeprowadzono głównie w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w roku 2021 na stacjach włączonych do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska. Jako metody uzupełniające wykorzystano dla wybranych zanieczyszczeń dostępne wyniki modelowania, a także metody szacowania uwzględniające modelowanie, pomiary oraz informację o lokalizacji źródeł i wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Tabela 18 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM2,5)

Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
miasto Gorzów Wielkopolski	PL0801	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ³
miasto Zielona Góra	PL0802	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ³
strefa lubuska	PL0803	A	A	A	A	A ²	A	A	C	A	A	C	A1 ³
¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D1													
²⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2													
³⁾ Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, wszystkie strefy uzyskały klasę A													

Źródło: Roczna ocena powietrza w województwie lubuskim. Raport wojewódzki za rok 2021, s. 84.

Z kolei w rocznej ocenie jakości powietrza, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2021 r. z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę roślin, w przypadku wszystkich zanieczyszczeń strefa lubuska uzyskała klasę A. Na uwzględnionym w ocenie stanowisku pomiarowym tła pozamiejskiego, zlokalizowanym w Smolarach Bytnickich, nie zanotowano wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego dla tego celu ochrony. Podobnie na brak przekroczeń wskazywały również dostępne dla 2021 roku wyniki modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu.

Tabela 19 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
strefa lubuska	PL0803	A	A	A ¹
1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa lubuska uzyskała klasę D2				

Źródło: Roczna ocena powietrza w województwie lubuskim. Raport wojewódzki za rok 2021, s. 95.

Jakość powietrza na terenie gminy Łęknica jest bardzo dobra. Jednakże w okresie jesienno-zimowym zwiększa się ryzyko występowania przekroczeń średniorocznych stężeń benzo(a)pirenu, które wynikają ze szkodliwej działalności człowieka (niewłaściwym ogrzewaniem gospodarstw domowych). Zgodnie z uchwalonym *Programem ochrony powietrza dla strefy lubuskiej wraz z planem działań krótkoterminowych*³ w Łęknicy wskazano, że emisja zanieczyszczeń w 2018 r. dla PM10 wynosiła 22,91 Mg, a dla PM 2,5 – 22,56 Mg. Z kolei emisja zanieczyszczeń benzo(a)pirenu w 2018 r. w gminie Łęknica wynosiła 0,0127 Mg, co w porównaniu z innymi gminami w województwie wskazuje na niskie wskaźniki zanieczyszczenia powietrza.

Tabela 20 Wielkość emisji z sektora komunalno-bytowego na terenie miasta Łęknica w 2018 r.

Miasto Łęknica	Emisja w 2018 r.		
	PM 10 (Mg)	PM 2,5 (Mg)	B(a)P (Mg)
	22,91	22,56	0,0127

Źródło: Program ochrony powietrza dla stref lubuskiej wraz z planem działań krótkoterminowych, s. 64.

Duży wpływ na jakość środowiska ma również właściwa i racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi. Od 1 lipca 2013 r. obowiązuje w Polsce nowy system gospodarki odpadami. Gmina Łęknica zorganizowała odbiór odpadów komunalnych od nieruchomości zamieszkałych, nieruchomości niezamieszkałych, tzn. zakładów i przedsiębiorstw, sklepów i obiektów użyteczności publicznej. W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. odbiór odpadów komunalnych na terenie Łęknicy odbywał się na podstawie zawartej umowy o świadczenie usług. Zadanie realizowane było przez: Przedsiębiorstwo komunalne PEKOM S.A., ul. Świętego Brata Alberta 8, 68-200 Żary. Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

³ Załącznik do uchwały Nr XXII/323/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 7 września 2020 r.

W 2021 r. zewidencjonowano łącznie 1 951 osób objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Masa odebranych odpadów komunalnych wytwarzana na terenie gminy (kod 20 03 01) w 2021 r. wynosiła 871,8200 Mg. Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie z terenu gminy przyjęła następujące wartości:

- opakowania z papieru i tektury (kod 15 01 01): 32,5600 Mg,
- opakowania z tworzyw sztucznych (kod 15 01 02): 76,2200 Mg,
- opakowania wielkogabarytowe (kod 20 03 07): 48,7400 Mg,
- opakowania ze szkła (kod 15 01 07): 74,8200 Mg,
- bioodpady (kod 20 02 01): 150,3700 Mg.

Analizując dostępne dane w okresie 2018-2021 obserwuje się ogólną tendencję spadku ilości odbieranych odpadów niesegregowanych z terenu gminy przy jednoczesnym wzroście odpadów zbieranych selektywnie.

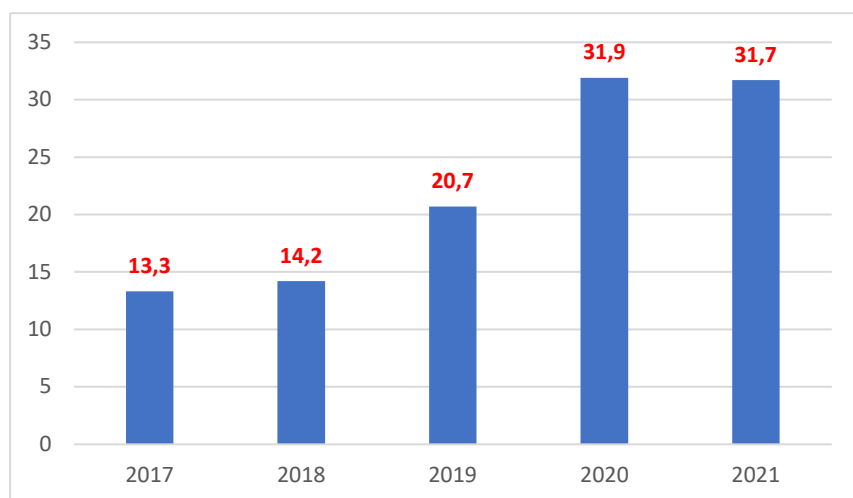
Tabela 21 Ilość odpadów odebranych od mieszkańców miasta w latach 2018-2021 [Mg]

Rodzaj odebranych odpadów	2018	2019	2020	2021
Komunalne niesegregowane	1 201,46	1 130,34	877,46	871,82
Opakowania z papieru i tektury	31,73	16,98	51,74	32,56
Opakowania z tworzyw sztucznych	54,03	63,86	72,04	76,22
Opakowania ze szkła	45,66	56,74	74,22	74,82
Odpady wielkogabarytowe	-	-	37,50	48,74
Bioodpady	-	-	136,50	150,37

Źródło: Raport o stanie gminy Łęknica za lata 2018-2021

W analizowanych latach 2017-2020 wzrastał wskaźnik ilości odebranych odpadów zbieranych selektywnie do ogółu odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Łęknicy. W roku 2021 nastąpił niewielki spadek tego wskaźnika, jednakże w stosunku do wcześniejszych lat i tak wykazuje on wartości wysokie. Racjonalne gospodarowanie odpadami komunalnymi, wprowadzenie nowych wytycznych, a także większa świadomość społeczeństwa na temat zagrożeń środowiskowych przyczynia się do większej dbałości o środowisko i selektywne gospodarowanie odpadów. **W 2021 r. wskaźnik odpadów zbieranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów wynosił 31,7%, co w porównaniu z rokiem 2017 wskazuje na wzrost tego wskaźnika o 18,4%.**

Wykres 16 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w latach 2017-2021 [%]

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

W związku z obowiązkami wynikającymi z wieloletniego programu pn. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” gmina Łęknica realizuje program usuwania azbestu i wyrobów azbestowych. W Łęknicy zewidencjonowano niewielką ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest, a ta która została zewidencjonowana systematycznie jest unieszkodliwiana.

Mapa 4 Azbest na terenie gminy Łęknica

Źródło: <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Z dostępnych danych wynika, że na terenie Łęknicy znajdowało się 91 955 kg wyrobów zawierających azbest. Zutylizowano łącznie 36 547 kg wyrobów azbestowych, w związku z czym do dalszej utylizacji i ochrony środowiska pozostało jeszcze do usunięcia 55 408 kg wyrobów azbestowych.

Tabela 22 Ilość zinwentaryzowanego i zutylizowanego azbestu na terenie gminy Łęknica [kg]

Azbest zinwentaryzowany			Azbest unieszkodliwiony			Pozostało do unieszkodliwienia		
Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
91 955	9 130	82 825	36 547	7 795	28 752	55 408	1 335	54 073

Źródło: <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/usuwanie-azbestu/zestawienie-statystyczne>

Uwzględniając powyższe zapisy dotyczące ilości zewidencjonowanego azbestu na terenie gminy **w ramach analizy uwarunkowań środowiskowych** wzięto pod uwagę wskaźnik zanieczyszczenia azbestem, który liczony jest jako stosunek ilości zutylizowanego azbestu do ilości azbestu zewidencjonowanego w analizowanej jednostce. Wartość powyżej średniej sumarycznej (kolor czerwony) wskazuje na dużą ilość zanieczyszczenia jednostki wyrobami zawierającymi azbest, co w konsekwencji może prowadzić do większej liczby osób chorujących na tych obszarach.

Najbardziej zdegradowane pod względem zanieczyszczenia azbestem są ulice: Czerwona, Fabryczna, Leśna i Wiejska. Na tych ulicach pozostało najwięcej wyrobów niebezpiecznych, które zawierają azbest i są tym samym szkodliwe dla mieszkańców tych ulic.

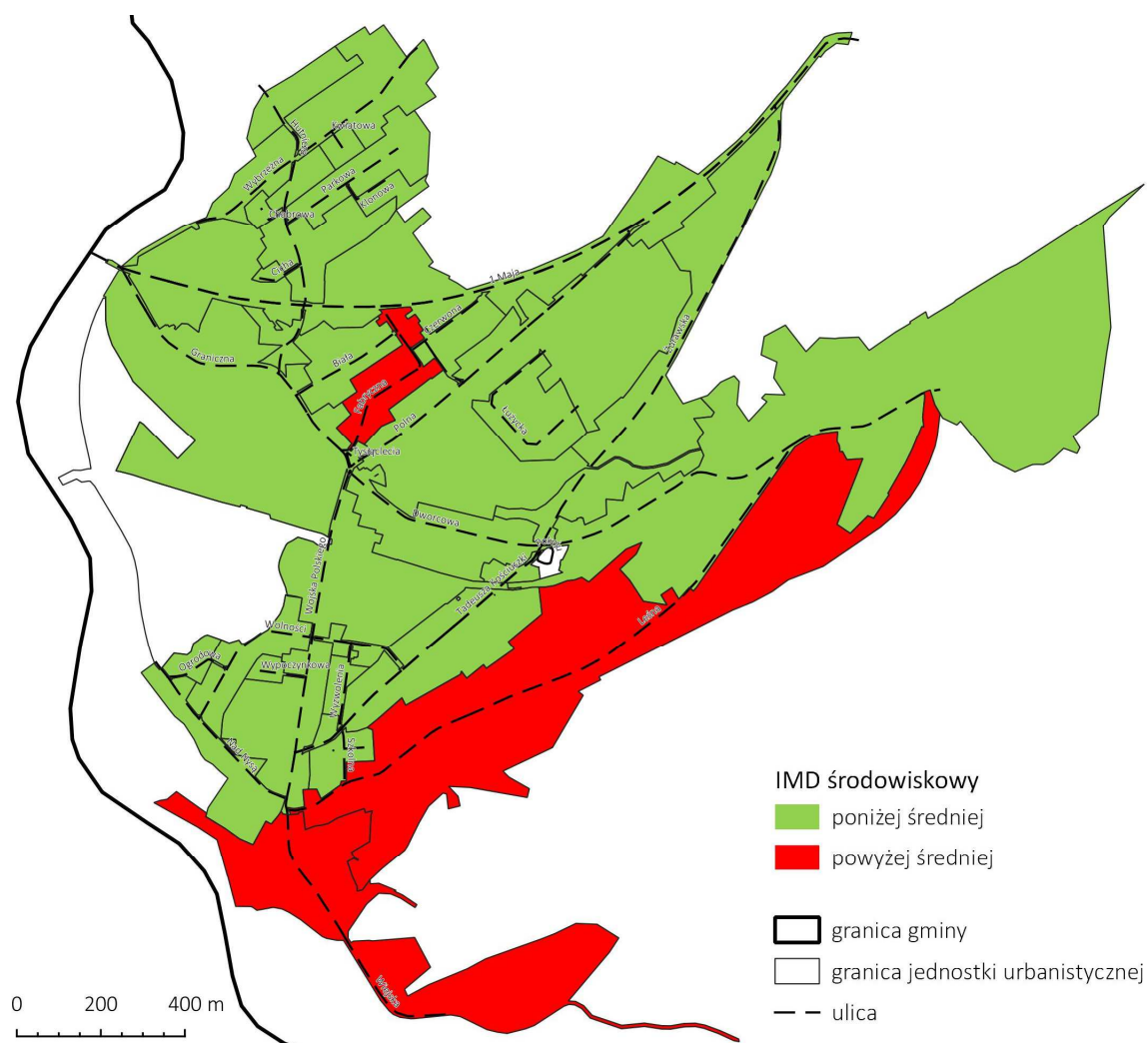
Tabela 23 Uwarunkowania środowiskowe - wskaźnik IMD dla poszczególnych ulic

Lp.	Ulica	Ilość zewidencjonowanego azbestu [kg]	Ilość zutylizowanego azbestu [kg]	Procentowe zutylizowanie azbestu	Wskaźnik zanieczyszczenia azbestem [%]	Wskaźnik zanieczyszczenia azbestem w stosunku do średniej sumarycznej
		(A)	(B)	(C = B / A * 100)	D = [100%-C]	(czerwone – powyżej, zielone – poniżej, szare - brak wartości)
1	1 Maja	1005	1005	100,00	0,00	
2	Biała	0	0	0,00	0,00	
3	Chabrowa	0	0	0,00	0,00	
4	Cicha	0	0	0,00	0,00	
5	Czerwona	240	0	0,00	100,00	
6	Dworcowa	780	780	100,00	0,00	
7	Fabryczna	450	0	0,00	100,00	
8	Graniczna	0	0	0,00	0,00	
9	Hutnicza	2375	2375	100,00	0,00	
10	Klonowa	0	0	0,00	0,00	
11	Kwiatowa	0	0	0,00	0,00	
12	Leśna	31422,8	798	2,54	97,46	
13	Łużycka	0	0	0,00	0,00	
14	Nad Nysą	0	0	0,00	0,00	
15	Ogrodowa	0	0	0,00	0,00	
16	Parkowa	0	0	0,00	0,00	
17	Połna	0	0	0,00	0,00	
18	Szkolna	0	0	0,00	0,00	
19	Tadeusza Kościuszki	180	180	100,00	0,00	
20	Wiejska	225	0	0,00	100,00	
21	Wojska Polskiego	0	0	0,00	0,00	
22	Wolności	45	45	100,00	0,00	
23	Wybrzeźna	2170	2170	100,00	0,00	
24	Wypoczynkowa	0	0	0,00	0,00	
25	Wyzwolenia	0	0	0,00	0,00	
26	Żurawska	490	490	100,00	0,00	
Średnia sumaryczna					15,29	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łęknicy

Mapa 5 IMD dla uwarunkowań środowiskowych

Źródło: opracowanie własne

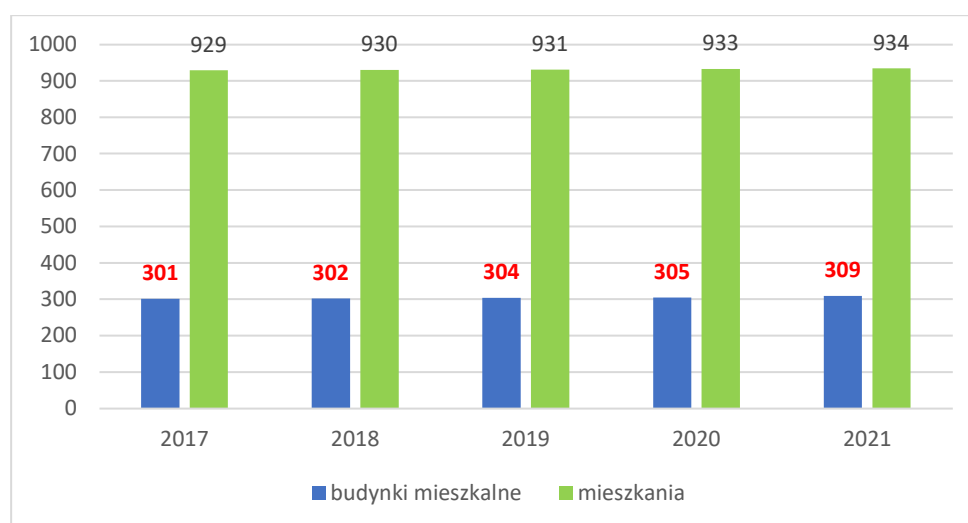
IV.7 Analiza uwarunkowań technicznych

Analizując uwarunkowania techniczne należy podkreślić, iż stan obiektów budowlanych ma wpływ na degradację obszaru i możliwość rozwoju jego potencjału w przyszłości lub wystąpienie deficytów uniemożliwiających efektywne przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym. Obiekty zaniedbane, zniszczone i ulegające naturalnej degradacji mają negatywny wpływ na środowisko. Ponadto stanowi to o braku atrakcyjności i tym samym o potrzebie dokonywania remontów, modernizacji itp. Dzielnice pełne zdegradowanych i zniszczonych budynków nie stanowią atrakcyjnego miejsca zamieszkania, są raczej kojarzone z wykluczeniem społecznym, gdzie panuje nawarstwienie problemów społecznych (np. bezrobocie, alkoholizmu, przemocy w rodzinie). W związku z tym należy zwrócić uwagę na podobszary, gdzie zdewastowane i zniszczone budynki mieszkalne występują najliczniej, aby tym samym podjąć działania naprawcze, które będą minimalizowały ryzyko

wystąpienia wykluczenia społecznego mieszkańców gminy. Efektywność wykorzystania obiektów budowlanych oraz możliwość prowadzenia działań pozwalających na wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej w pozostałych uwarunkowaniach, wpływa na procesy rewitalizacyjne, które będą mogły być prowadzone w przyszłości.

Na terenie Łęknicy w 2021 r. znajdowało się 934 mieszkań w 309 budynkach. Na przestrzeni lat 2017-2021 liczba budynków mieszkalnych zwiększyła się nieznacznie, tym samym nastąpił niewielki wzrost liczby nowych mieszkań. Łęknica boryka się z problemem braku miejsc i obszarów z przeznaczeniem na cele rozwoju budownictwa. Dlatego wzrost nowych budynków jest nieznaczny.

Wykres 17 Liczba budynków mieszkalnych i zasobów mieszkaniowych w gminie Łęknica w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Do analizy uwarunkowań technicznych wzięto pod uwagę wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków (utrata wartości budowlanej wynikającej z upływu czasu), który wynika ze stosunku liczby wybudowanych budynków przed 1970 r. do liczby zewidencjonowanych budynków mieszkalnych ogółem w analizowanej jednostce. Wyższy wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków oznacza mniejsze i ograniczone potencjały rozwojowe obszaru. W analizie uwzględniono budynki wybudowane przez 1970 r. z uwagi na fakt, że zabudowania, których wiek wynosi ponad pięćdziesiąt lat najczęściej ulegają naturalnej degradacji. Dodatkowo obiekty, które nie są modernizowane, powstały z materiałów, które nie zapewniają odpowiedniej izolacyjności cieplnej, a dodatkowo w budynkach zamontowane są nieekologiczne źródła grzewcze. Nowoczesne technologie w budownictwie wykorzystują materiały budowlane i rozwiązania techniczne przyjazne środowisku oraz o wysokim współczynniku izolacyjności cieplnej. Z kolei stare budownictwo najczęściej nie posiada takich rozwiązań.

Pod względem technicznym wiele budynków na terenie miasta charakteryzuje się podwyższonym potencjałem zużycia technicznego budynków. Zabudowa na terenie Łęknicy to najczęściej budynki

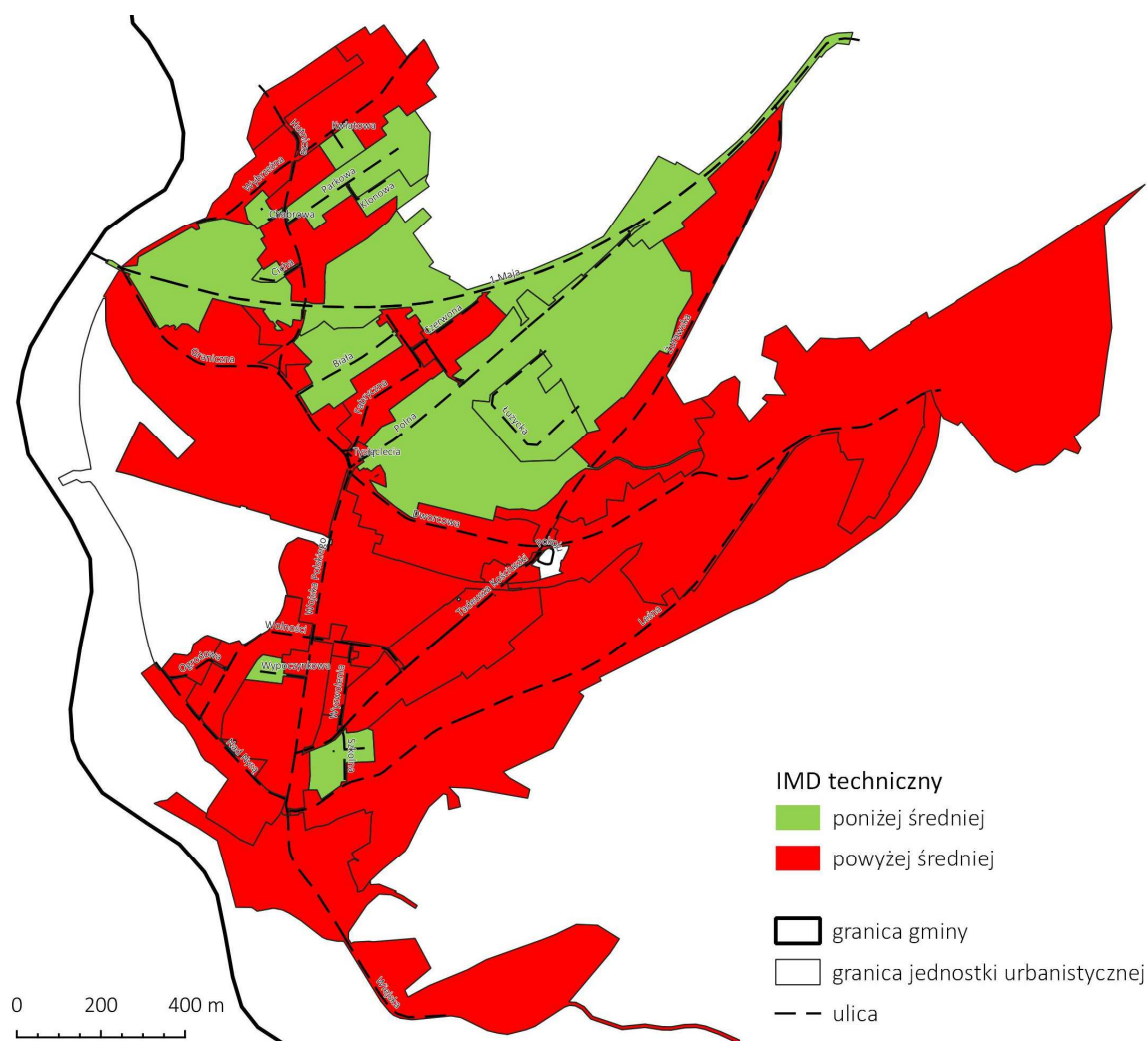
stare, których budowa nie była oparta na ekologicznych i nowoczesnych rozwiązaniach technologicznych. Ich stan kwalifikuje do podjęcia działań rewitalizacyjnych w celu poprawy ochrony środowiska, jak również poprawy względów estetycznych miasta. **Zewidencjonowane budynki wybudowane przed 1970 r. rozmieszczone są po całej części miasta, a ich powierzchnia obejmuje ponad 2/3 powierzchni Łęknicy.** Z uwagi na brak nowych inwestycji budowlanych teren gminy Łęknicy charakteryzuje się w większości zabudową zdegradowaną, gdzie podjęcie działań rewitalizacyjnych jest wskazane i wiąże się ściśle z jakością życia mieszkańców zamieszkujących dany obszar.

Tabela 24 Uwarunkowania techniczne – wskaźnik IMD dla poszczególnych ulic

Lp.	Ulica	Liczba ludności	Liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r.	Wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków (utrata wartości budowlanej wynikającej z upływu czasu)	Wskaźnik potencjalnego zużycia technicznego budynków do wartości średniej sumarycznej
			(A)	(B)	(C = B / A * 100)	(czerwone – powyżej, zielone – poniżej)
1	1 Maja	110	26	13	50,00	
2	Biała	245	26	2	7,69	
3	Chabrowa	6	2	0	0,00	
4	Cicha	8	2	0	0,00	
5	Czerwona	61	11	9	81,82	
6	Dworcowa	407	46	28	60,87	
7	Fabryczna	90	20	14	70,00	
8	Graniczna	74	15	12	80,00	
9	Hutnicza	132	24	20	83,33	
10	Klonowa	10	2	0	0,00	
11	Kwiatowa	17	5	1	20,00	
12	Leśna	80	14	10	71,43	
13	Łużycka	3	1	0	0,00	
14	Nad Nysą	32	9	7	77,78	
15	Ogrodowa	24	4	4	100,00	
16	Parkowa	23	9	0	0,00	
17	Polna	294	40	3	7,50	
18	Szkolna	6	1	0	0,00	
19	Tadeusza Kościuszki	160	12	11	91,67	
20	Wiejska	63	8	7	87,50	
21	Wojska Polskiego	210	27	20	74,07	
22	Wolności	85	20	12	60,00	
23	Wybrzeżna	42	14	8	57,14	
24	Wypoczynkowa	20	4	0	0,00	
25	Wyzwolenia	25	6	5	83,33	
26	Żurawska	81	16	10	62,50	
Średnia sumaryczna					47,18	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łęknicy

Mapa 6 IMD dla uwarunkowań technicznych

Źródło: opracowanie własne

Rozdział V Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje wynik analizy obszaru z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2022 poz. 2240f), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

V.1 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

Wybór obszarów wskazanych do objęcia procesem rewitalizacji jest wynikiem gruntownej diagnozy zjawisk kryzysowych występujących na terenie miasta Łęknicy oraz wynikiem ustalenia ich koncentracji terytorialnej. W oparciu o przeprowadzone analizy ilościowe i jakościowe określono obszar zdegradowany, który został określony w oparciu o wartości łączne uwarunkowań społecznych przewyższające **średnią sumaryczną wynoszącą wartość 27,65 punktów (po dodaniu 30%)**.

Na podstawie wyników uzyskanych w ramach uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych oraz technicznych wskazano obszary rewitalizacji, które zostały wyznaczone na podstawie Index of Multiple Deprivation. **Wyliczenie IMD ogólnego (łącznie) obejmowało wyliczenie wartości punktowej IMD społecznego oraz dodania wyników poszczególnych IMD dla każdego uwarunkowania, przyjmując ocenę jak przy analizie poszczególnych uwarunkowań, czyli metodologia IMD obejmowała ocenę 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono stanowiącą odstępstwo od średniej dla gminy dodatkowy jeden punkt, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Obszary oznaczone na inne kolory odpowiednio: 1 punkt (kolor zielony), 2 punkty (kolor żółty).** Wynikiem tak prowadzonej analizy było wskazanie wartości IMD ogólnego. Zsumowano wartości w poszczególnych IMD w celu wskazania wartości łącznej, wynoszącej **średnią sumaryczną o wartości 28,65 punktów. Obszary, których wartość w łącznym IMD przekracza średnią sumaryczną, ponadto uznane zostały za obszary zdegradowane ze względu na wysoki stopień degradacji społecznej oraz posiadają wysokie wartości w przynajmniej jednym uwarunkowaniu (poza społecznym), są uznawane za obszary rewitalizacji.**

Tabela 25 Obszar zdegradowany - IMD łączne dla gminy Łęknica

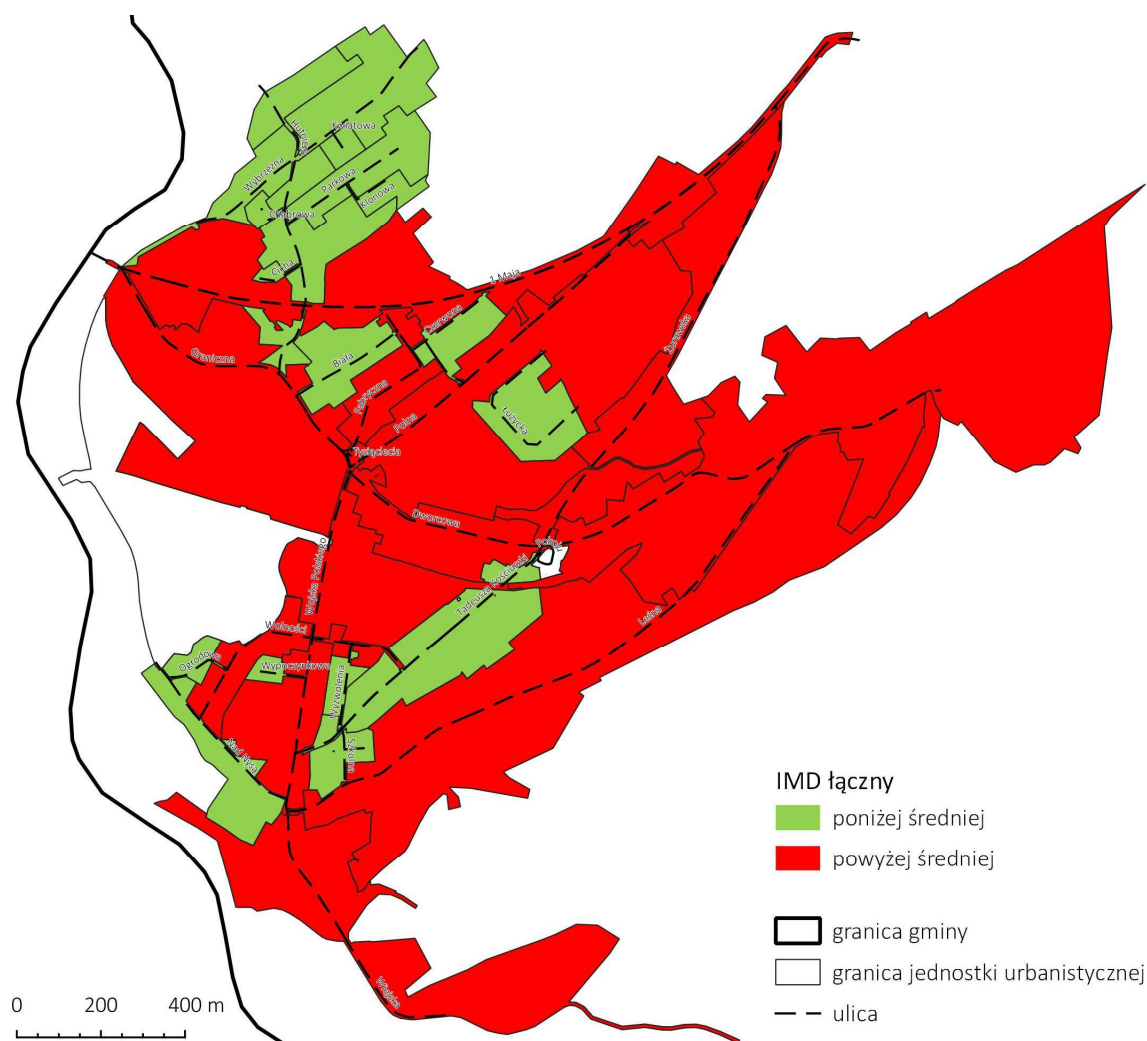
Lp.	Ulica	IMD społeczne	IMD gospodarcze	IMD przestrzenno-funkcjonalne	IMD środowiskowe	IMD techniczne	IMD ŁĄCZNE
1	1 Maja	38					44
2	Biała	19					25
3	Chabrowa	13					17
4	Cicha	15					21
5	Czerwona	15					28
6	Dworcowa	54					63
7	Fabryczna	39					52
8	Graniczna	25					31
9	Hutnicza	19					28
10	Klonowa	12					18
11	Kwiatowa	15					21
12	Leśna	26					44
13	Łużycka	12					21
14	Nad Nysą	16					25
15	Ogrodowa	13					22
16	Parkowa	13					19
17	Połna	26					32
18	Szkołna	12					18
19	Tadeusza Kościuszki	17					26
20	Wiejska	25					38
21	Wojska Polskiego	25					34
22	Wolności	38					47
23	Wybrzeżna	16					25
24	Wypoczynkowa	10					16
25	Wyzwolenia	15					21
26	Żurawska	25					34
							29,62

Źródło: opracowanie własne

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. stanowi, że działaniom rewitalizacyjnym może zostać poddany obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Przyjęta m.in. w ustawie definicja rewitalizacji jest bardzo rozbudowana i brzmi następująco: „Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Definicja ustawowa określa obszar zdegradowany jako: „**obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych (...), środowiskowych (...), przestrzenno-funkcjonalnych (...) lub technicznych (...)**”. **Obszar zdegradowany jest więc przede wszystkim obszarem o problemach społecznych.** Nie można wykluczyć faktu, że znajdują się na nim obszary zaniedbane lub zdewastowane, jednak nie należy utożsamiać tych zjawisk. Za obszar zdegradowany na terenie gminy Łęknica uznaje się następujące podobszary (ulice): 1 Maja, Dworcową, Fabryczną, Graniczną, Leśną, Polną, Wiejską, Wojska Polskiego, Wolności oraz Żurawską.

Mapa 7 Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Łęknica

Źródło: opracowanie własne

Z kolei obszar rewitalizacji ustawodawcy zdefiniowali jako: „**obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (...), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...)**”.

W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego wyznaczono jednostki, gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy wynikający z natężenia problemów społecznych i co najmniej jednego z problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Dodatkowymi argumentami wyznaczającym obszary do zrewitalizowania są ważne funkcje społeczno-gospodarcze oraz stan zagospodarowania terenów możliwych do przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar zdegradowany musi obejmować występowanie przede wszystkim natężenia problemów społecznych, dlatego do obszaru zdegradowanego zaliczone zostały tylko jednostki administracyjne, dla których zidentyfikowano występowanie problemów w sferze

społecznej. Wymienione powyżej wydzielone podobszary wskazują na potrzebę wprowadzenia działań naprawczych i wyprowadzenia z sytuacji kryzysowej, a w konsekwencji umożliwienia wskazanym podobszarom warunków do rozwoju w kontekście zarówno społecznym, infrastrukturalnym, środowiskowym, urbanistycznym.

Wysokie wskaźniki negatywne koncentracji uwarunkowań społecznych (wyznaczonych w oparciu o średni wskaźnik przekraczający średnią sumaryczną IMD dla danego obszaru) pozwalają na wyznaczenie obszaru zdegradowanego. Następnie obszar zdegradowany analizowany jest w pozostałych uwarunkowaniach (m.in. technicznym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i gospodarczym) i w przypadku wystąpienia wysokiej koncentracji w co najmniej jednym uwarunkowaniu, zaliczony zostaje do obszaru rewitalizacji. **Brak wysokiej koncentracji problemów w uwarunkowaniach społecznych uniemożliwia zaliczenie całego obszaru zdegradowanego do obszaru rewitalizacji. Zatem ulice: Graniczna, Leśna, Polna, Wiejska, Wojska Polskiego i Żurawska ze względu na brak obszaru zdegradowanego w uwarunkowaniach społecznych, nie stanowią obszaru wskazanego do rewitalizacji. Za obszar rewitalizacji na terenie gminy Łęknica uznaje się następujące podobszary (ulice): 1 Maja, Dworcową, Fabryczną oraz Wolności.**

Tabela 26 Obszar rewitalizacji w gminie Łęknica

Lp.	Ulica	IMD społeczne	IMD gospodarcze	IMD przestrzenno-funkcjonalne	IMD środowiskowe	IMD techniczne	IMD ŁĄCZNE
1	1 Maja	38					44
2	Biała	19					25
3	Chabrowa	13					17
4	Cicha	15					21
5	Czerwona	15					28
6	Dworcowa	54					63
7	Fabryczna	39					52
8	Graniczna	25					31
9	Hutnicza	19					28
10	Klonowa	12					18
11	Kwiatowa	15					21
12	Leśna	26					44
13	Łużycka	12					21
14	Nad Nysą	16					25
15	Ogrodowa	13					22
16	Parkowa	13					19
17	Polna	26					32
18	Szkołna	12					18
19	Tadeusza Kościuszki	17					26
20	Wiejska	25					38
21	Wojska Polskiego	25					34
22	Wolności	38					47
23	Wybrzeźna	16					25
24	Wypoczynkowa	10					16
25	Wyzwolenia	15					21
26	Żurawska	25					34
							29,62

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, **obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy**. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. W ramach przeprowadzonej analizy **obszar rewitalizacji dla miasta Łęknica został wyznaczony na 4 podobszarach**. Obszar rewitalizacji został wskazany w stosunku do ogólnej liczby ludności gminy Łęknica wynoszącej na koniec roku 2021: 2 308 osób na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łęknicy oraz całkowitej powierzchni gminy wynoszącej 16 400 ha na podstawie danych GUS BDL. Wyznaczono **obszar rewitalizacji gminy Łęknica obejmujący powierzchnię 74,4 ha (0,45% ogólnej powierzchni gminy), którą zamieszkuje 692 mieszkańców (29,98% ogólnej liczby mieszkańców gminy)**. Wyznaczony obszar spełnia wymagania ustawowe odnośnie limitów wielkości obszaru i liczby mieszkańców, gdzie będą realizowane zadania rewitalizacyjne.

Tabela 27 Powierzchnia i liczba ludności wyznaczonego obszaru rewitalizacyjnego na terenie gminy Łęknica

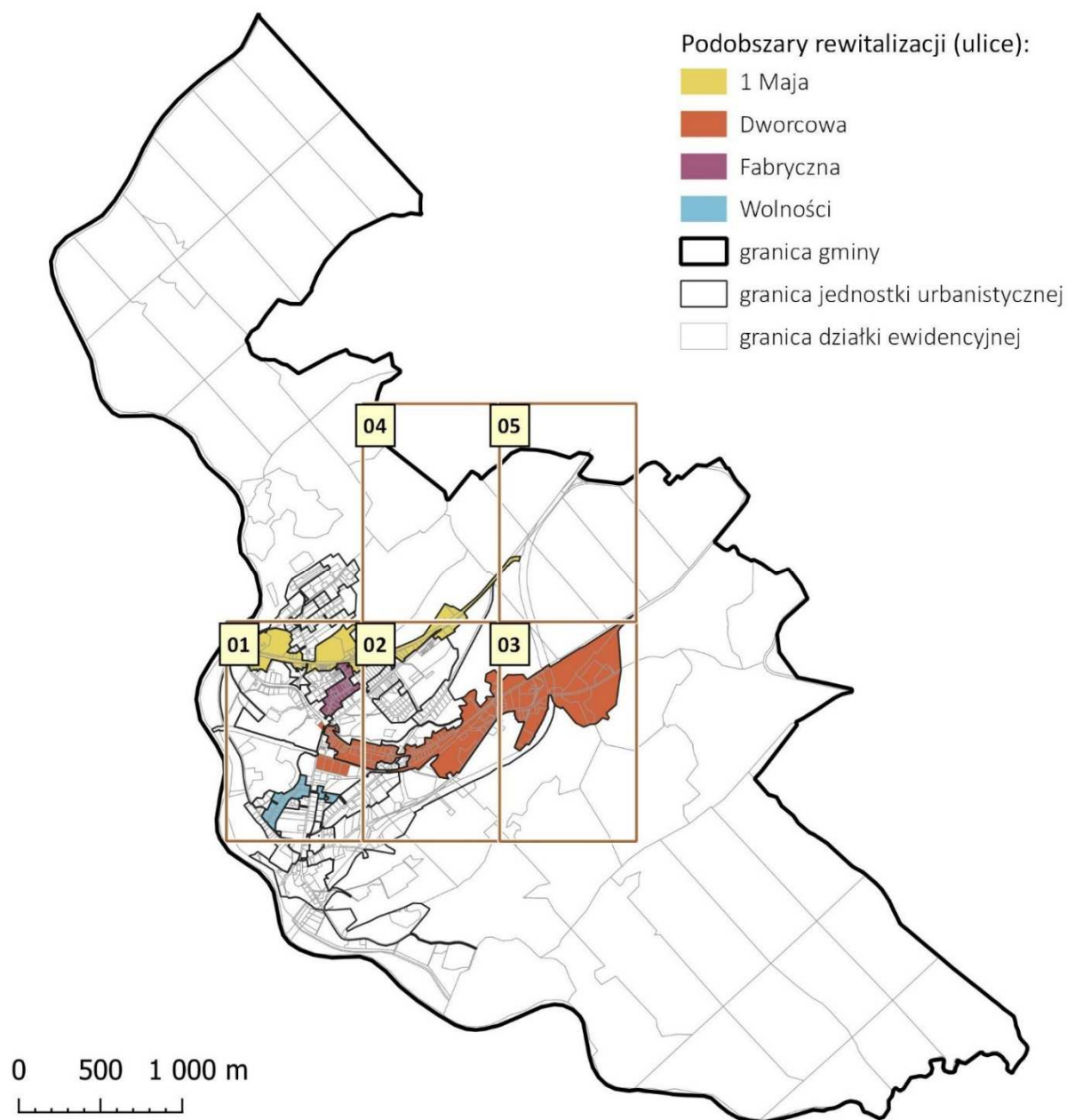
Lp.	Obszar rewitalizacji – ulica:	Powierzchnia [ha]	Ludność
1	1 Maja	19,1	110
2	Dworcowa	48,2	407
3	Fabryczna	3,3	90
4	Wolności	3,8	85
%		74,4	692

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Łęknica został przedstawiony na mapie poglądowej poniżej, gdzie wyodrębniono 5 arkuszy map przedstawiających cały obszar rewitalizacji, czyli ulice: 1 Maja, Dworcową, Fabryczną oraz Wolności.

Mapa 8 Obszar rewitalizacji na terenie gminy Łęknica

Źródło: opracowanie własne

V.2 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – ulica 1 Maja

Ulica 1 Maja w Łęknicy zlokalizowana jest w południowej części miasta. Biegnie od drogi nr 12 ku granicy państwa do Nysy Łużyckiej. Ulica 1 Maja biegnie również wzdłuż granicy Parku Mużakowskiego. W 2021 r. zamieszkiwało ją 110 mieszkańców, co stanowiło niespełna 5% ludności miasta. Jest to jedna z kluczowych ulic miasta, gdzie rozwija się strefa gospodarcza i turystyczna. Na terenie ulicy 1 Maja zdiagnozowano w 2021 r. znaczną ilość osób korzystających z pomocy społecznej

w postaci przyznawanych zasiłków. Ulica zamieszkiwana jest w sporej części przez osoby starsze, w wieku poprodukcyjnym. Na 1 Maja odnotowuje się również wysoką wartość interwencji policji, przez co uchodzi ona za jedną z najniebezpieczniejszych ulic na terenie miasta. 1 Maja charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem przedsiębiorczości, gdzie w 2021 r. odnotowano 35 podmiotów gospodarczych. Według danych z Urzędu Miejskiego w tym obszarze znajduje się 26 budynków mieszkalnych, z których połowa to budynki stare, zniszczone, wymagające renowacji.

Informacja do uzupełnienia po konsultacjach

Zdjęcie 1 Obszar ulicy 1 Maja

Źródło: fotografia własna

V.3 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – ulica Dworcowa

Ulica Dworcowa to jedna z kluczowych ulic w mieście, która znajduje się w jego środkowej części. Biegnie od drogi nr 12 ku ulicy Wojska Polskiego. W 2021 r. ulicę zamieszkiwało 407 mieszkańców, co stanowiło prawie 18% ludności miasta. Przy ulicy Dworcowej odnotowuje się znaczną część podmiotów gospodarczych, które świadczą usługi oraz zajmują się sprzedażą. W roku 2021 ulicę Dworcową zamieszkiwało najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej, głównie w postaci zasiłków celowych. Przy ulicy tej odnotowano również największą liczbę osób bezrobotnych oraz interwencji policji. Ulica Dworcowa również uchodzi za jedną z zdegradowanych ulic pod względem społecznym, gdzie ma miejsce kumulacja negatywnych zjawisk społecznych, tj. rozwój patologicznych zachowań, występowanie zjawiska przemocy i uzależnień. Przy ulicy Dworcowej zlokalizowanych jest 46 budynków mieszkalnych, z czego 28 to budynki stare, zniszczone i wymagające odnowienia. Na ulicy Dworcowej znajdują się bloki mieszkalne, jedna restauracja oraz jeden obiekt o charakterze kulturalno-sportowym.

Informacja do uzupełnienia po konsultacjach

Zdjęcie 2 Obszar ulicy Dworcowej

Źródło: fotografia własna

V.4 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – ulica Fabryczna

Ulica Fabryczna w Łęknicy łączy poniekąd ulicę 1 Maja z ulicą Dworcową. Znajduje się ona w centralnej części miasta. W 2021 r. zamieszkiwało ją 90 mieszkańców, wśród których przeważały osoby starsze w porównaniu z osobami w wieku przedprodukcyjnym. Na ulicy Fabrycznej odnotowano 11 osób korzystających z pomocy społecznej oraz 3 osoby bezrobotne. W 2021 r. na ulicy tej miało miejsce 12 interwencji policji. Pod względem gospodarczym ulica charakteryzuje się niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości, gdzie odnotowano zaledwie 4 podmioty gospodarcze. Przy ulicy zlokalizowanych jest 20 budynków mieszkalnych, z czego aż 14 to budynki wybudowane przed 1970 r. Ulica Fabryczna charakteryzuje się tym, iż w jej pobliżu znajduje się Plac 100-lecia Odzyskania Niepodległości.

Informacja do uzupełnienia po konsultacjach

Zdjęcie 3 Obszar ulicy Fabrycznej

Źródło: fotografia własna

V.5 Szczegółowa analiza problemów podobszaru rewitalizacji – ulica Wolności

Ulica Wolności znajduje się w północno-zachodniej części miasta. Przecina ulicę Wojska Polskiego. W 2021 r. przy ulicy Wolności mieszkało 85 mieszkańców, którzy w niewielkim zakresie stanowiły osoby korzystające z pomocy społecznej. Odnotowano na niej 24 osoby w wieku poprodukcyjnym. Na ulicy tej w 2021 r. policja interweniowała 6 razy i prowadzone były dwa postępowania wobec mieszkańców. W badanym okresie przy ulicy swoją działalność prowadziło 8 podmiotów gospodarczych oraz znajdowało się 20 budynków mieszkalnych, z czego 60% stanowiły budynki stare.

Informacja do uzupełnienia po konsultacjach

Zdjęcie 4 Obszar ulicy Wolności

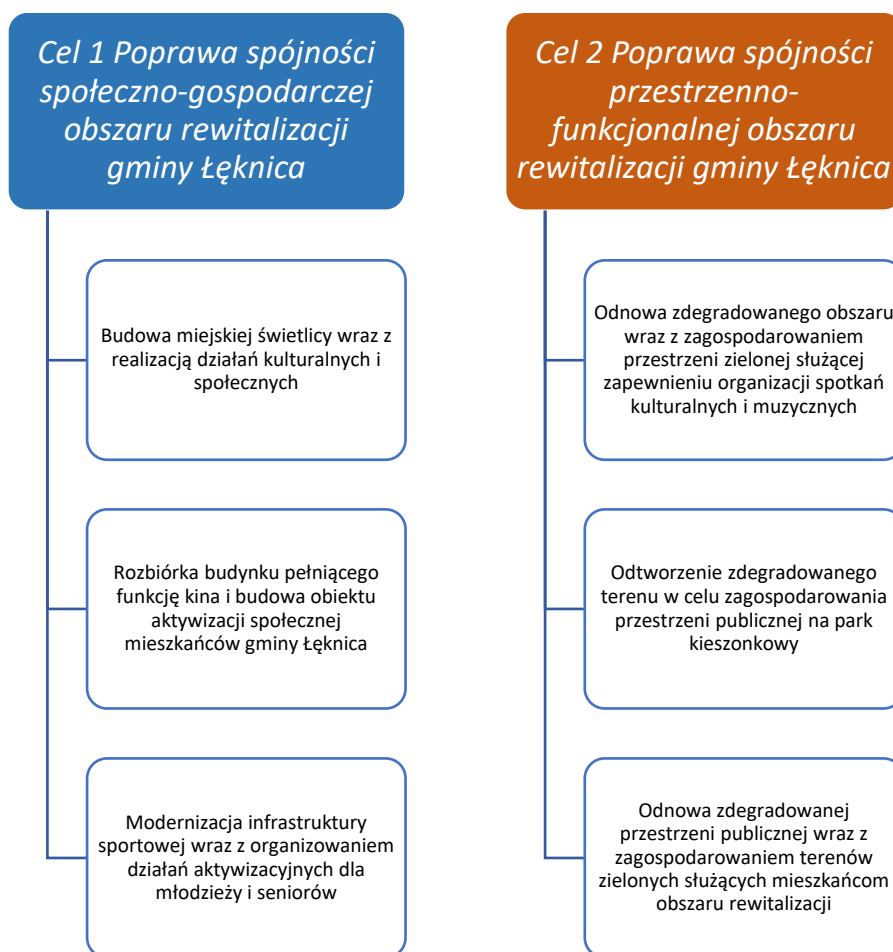
Źródło: fotografia własna

Rozdział VI Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym problemom potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Niniejszy rozdział opisuje, cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Cele rewitalizacji określają efektywność procesów, które w ramach działań rewitalizacyjnych powinny zostać podjęte. Głównym założeniem przedsięwzięć jest przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym i możliwość rozwiązania problemów istniejących długotrwale na obszarze rewitalizacji. W związku z tym cele odnoszą się bezpośrednio do zjawisk kryzysowych, które zostały określone w diagnozie, a mianowicie mają w założeniu doprowadzić do podjęcia efektywnej interwencji na obszarze rewitalizacji, prowadzącej do jego odnowy i rozwiązania fundamentalnych problemów. Wyznaczone cele określają kierunki działań skierowanych na przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom w długiej perspektywie, mających na celu wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej.

Schemat 1 Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

Źródło: opracowanie własne

Osiągnięcie celów strategicznych dokonane zostanie poprzez realizację projektów rewitalizacyjnych. Ważnym założeniem planowanych działań rewitalizacyjnych będzie położenie nacisku na jakościowy wymiar procesów rozwojowych oraz zbudowanie trwałych podstaw do zwiększania wykorzystania potencjału gminy. Program rewitalizacji ma stać się narzędziem redukcji barier ożywienia terenów zdegradowanych poprzez poprawę ich dostępności, redukcję uciążliwości ekologicznych, poprawę bezpieczeństwa publicznego. Służyć będzie wzmocnieniu tożsamości lokalnej oraz potencjałów ekonomicznych i społecznych obszarów objętych interwencją. Realizacja Programu ma służyć wsparciu projektów generujących aktywizację społeczną i zawodową osób wykluczonych zamieszkujących podobszary rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem działań ukierunkowanych na wzmocnienie wizerunku przestrzenno-funkcjonalnego obszaru zdegradowanego, modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz budowę miejsc kulturalno-społecznych.

Rozdział VII Projekty rewitalizacyjne

Niniejszy rozdział opisuje listę głównych projektów rewitalizacyjnych. Każdy projekt zawiera opis obejmujący, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji oraz charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową.

W toku konsultacji społecznych przeprowadzonych w trakcie opracowywania Programu wyodrębniono główne cele rewitalizacyjne oraz odpowiadające im projekty rewitalizacyjne (zadania, kierunki działań), które wpisują się w założenia niniejszego dokumentu. W Programie zostały ujęte projekty rewitalizacyjne, które będą wdrażane przez Urząd Miejski w Łęknicy oraz partnerów społecznych. Wnioskodawcami środków pochodzących z Unii Europejskiej będą również inne podmioty, zainteresowane rozwojem w ramach określonych celów rewitalizacji. Wskazane przedsięwzięcia są zgodne z założeniami funduszy strukturalnych udostępnianych w okresie programowania.

Analiza wyników konsultacji społecznych przedstawiona w *Diagnozie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Łęknica* warunkowała wybór przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaszeregowanych do grupy projektów głównych. Projekty te wpłyną na realizację celów rewitalizacji poprzez szeroki wachlarz zaplanowanych działań. Przyczynią się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji powodując wzmocnienie wzajemnych efektów i ich maksymalizację, tzw. efekt synergii. Zaplanowane projekty rewitalizacyjne wpłyną pozytywnie w szczególności na aktywizację i integrację społeczną mieszkańców obszarów rewitalizowanych, poprzez tworzenie miejsc integracji społecznej, ożywienie gospodarcze obszarów

rewitalizowanych oraz ożywienie kulturalne i edukacyjne tych obszarów. Działania rewitalizacyjne wpłyną także na poprawę stanu technicznego budynków użytecznych oraz ich adaptację do wymagań środowiska przyrodniczego. Realizacja głównych projektów rewitalizacyjnych przyczyni się bezpośrednio do osiągnięcia zakładanych celów Programu.

Tabela 28 Projekty/kierunki działań zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030

Cel rewitalizacji I	Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji gminy Łęknica		
Nazwa wnioskodawcy	GMINA ŁĘKNICA		
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Miejski Ośrodek Kultury w Łęknicy, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe		
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	ul. Dworcowa, ul. 1 Maja		
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna		
Cel (cele) projektu	Zapewnienie dostępu mieszkańców do zmodernizowanej bazy pełniącej funkcję aktywizacji społecznej, ale również umożliwiającej prowadzenie działań ukierunkowanych na zapewnienie działalności kulturalnej i edukacyjnej. Prowadzenie działań ukierunkowanych na zapewnieniu możliwości aktywnego spędzania czasu przez dzieci i młodzież, a także działań ukierunkowanych na realizację bezpośredniego wsparcia edukacyjnego dzieci i młodzieży w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałania degradacji obszaru rewitalizacji. Wspieranie aktywizacji społecznej mieszkańców gminy poprzez budowę obiektów kulturalnych i społecznych sprzyjających integracji i przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.		
Główne projekty rewitalizacyjne	I.1 Budowa miejskiej świetlicy wraz z realizacją działań kulturalnych i społecznych		
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu
	Gmina Łęknica	Brak możliwości realizowania aktywnych form włączenia mieszkańców obszaru rewitalizacji w działalność społeczno-kulturalną gminy.	Wykorzystanie potencjału przestrzennego obiektu na cele przeciwdziałania deficytom stwierdzonym na obszarze rewitalizacji. Stworzenie miejsca zapewniającego
			Zadania 1. Wymiana poszycia dachowego. 2. Ocieplenie budynku. 3. Odnowa i zagospodarowanie pomieszczeń świetlicy.

			dostęp do aktywnych form uczestnictwa mieszkańców w społeczno-kulturalnej oraz edukacyjnej.	4. Adaptacja terenu wokół budynku. 5. Zakup wyposażenia funkcjonalnego, umożliwiającego realizację aktywnych form integracji. 6. Instalacje OZE.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru	
Podobszar rewitalizacji ul. Dworcowa (działka 169/9)	2 200 000,00	<u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba zaadaptowanych pomieszczeń – 3 Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją – 100 m² <u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób bezpośrednio zaangażowanych w realizowane przedsięwzięcie – 50 Liczba osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem - 30	Sprawozdanie końcowe beneficjenta.	
I.2 Rozbiórka budynku pełniącego funkcję kina i budowa obiektu aktywizacji społecznej mieszkańców gminy Łęknica				
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	
Gmina Łęknica	Zdegradowana infrastruktura techniczna budynku uniemożliwiająca jego wykorzystywanie zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem.	Wykorzystanie potencjału przestrzennego obiektu na cele przeciwdziałania deficytom stwierdzonym na obszarze rewitalizacji. Stworzenie miejsca zapewniającego	1. Rozbiórka istniejącego budynku. 2. Budowa budynku od podstaw. 3. Ocieplenie budynku. 4. Instalacje OZE.	

		Degradacja budynku uniemożliwiająca prowadzenie efektywnych działań aktywizacyjnych.	dostęp do aktywnych form uczestnictwa mieszkańców, szczególnie w sferze społeczno-kulturalnej oraz edukacyjnej.	5. Zagospodarowanie pomieszczeń wewnątrz budynku. 6. Zagospodarowanie wokół obiektu. 7. Montaż małej infrastruktury wokół budynku. 8. Budowa parkingu. 9. Zakup wyposażenia funkcjonalnego, umożliwiającego realizację aktywnych form integracji.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji ul. Dworcowa (działka 169/9)	3 000 000,00	<u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba nowych budynków – 1 Powierzchnia obiektu poddana działaniom modernizacyjnym – 200 m ² <u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób bezpośrednio zaangażowanych w realizowane przedsięwzięcie – 30 Liczba osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem – 50	Sprawozdanie końcowe beneficjenta.
I.3 Modernizacja infrastruktury sportowej wraz z organizowaniem działań aktywizacyjnych dla młodzieży i seniorów				
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania

	Gmina Łęknica	Brak możliwości realizowania aktywnych form włączenia mieszkańców obszaru rewitalizacji w działalność społeczną gminy z powodu niewystarczającego dostosowania przestrzeni publicznej w infrastrukturą sportowo-rekreacyjną.	Wykorzystanie potencjału przestrzennego miejsc użyteczności publicznej na cele przeciwdziałania deficytom stwierdzonym na obszarze rewitalizacji. Stworzenie miejsca zapewniającego dostęp do aktywnych form uczestnictwa mieszkańców, szczególnie w sferze społeczno-rekreacyjnej.	1. Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej. 2. Montaż nowych urządzeń sportowych. 3. Montaż małej infrastruktury wokół terenu sportowo-rekreacyjnego. 4. Montaż infrastruktury rekreacyjnej i doposażenie placu zabaw. 5. Montaż oświetlenia. 6. Wymiana nawierzchni.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji ul. 1 Maja (działka 52)	2 000 000,00	<u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba nowych elementów sportowo-rekreacyjnych – 10 Powierzchnia poddana działaniom modernizacyjnym – 300 m ² <u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób bezpośrednio zaangażowanych w realizowane przedsięwzięcia – 100	Sprawozdanie końcowe beneficjenta.
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Istotnym problemem gminy Łęknica jest ograniczona możliwość prowadzenia działań integracyjnych na terenie miasta ze względu na niewystarczający potencjał obiektów i obszarów umożliwiających włączenie społeczne mieszkańców. Niedostateczna ilość podejmowanych działań skoncentrowanych na zapewnieniu mieszkańcom odpowiednich aktywności, które angażowałyby ich w czasie wolnym i przeciwdziałały wykluczeniu, stanowi bardzo istotny deficyt obszaru. Dobra komunikacja między jednostkami			

	pozwała na szybsze zidentyfikowanie problemów z jakimi zmagają się mieszkańcy gminy oraz na skuteczne ich wyeliminowanie, dlatego tak istotnym jest podjęcie działań integrujących społeczność lokalną i różne organizacje. Zagospodarowanie obecnej infrastruktury i wykorzystanie jej na cele integracji społecznej pozwoli na jednoczesne przeprowadzenie procesu rewitalizacji w kilku obszarach (kulturalnym, edukacyjnym, rekreacyjnym i sportowym). Kluczowym problemem jest również długotrwałe wykluczenie mieszkańców, które wpływa na narastanie problemów strukturalnych na obszarze rewitalizacji oraz wpływa na niemożność wyeliminowania deficytów obniżających trwale potencjał społeczno-gospodarczy obszaru gminy. Konieczność podjęcia kompleksowych działań aktywizacyjnych mająca na celu włączenie osób długotrwałe wykluczonych wpłynie na przezwyciężenie problemów występujących na obszarze. Należy podkreślić, iż podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie wskazanych problemów związanych z brakiem aktywności seniorów, niskim zaangażowaniem osób młodych oraz długotrwałym wykluczeniem części osób, wpłynie na uzyskanie efektu synergii działań, zwiększając efektywność realizowanego procesu rewitalizacji. Pozwoli również na trwałe wyeliminowanie deficytów obszaru, a w zakresie aktywizacji zwiększy efektywność działań
Planowany okres realizacji	2023 - 2030
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	7 200 000,00
Przewidywane źródła finansowania	➤ Budżet gminy; ➤ Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027; ➤ Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS); ➤ Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).

Cel rewitalizacji II	<i>Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji gminy Łęknica</i>
Nazwa wnioskodawcy	GMINA ŁĘKNICA
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Miejski Ośrodek Kultury w Łęknicy, organizacje społeczne
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	ul. Dworcowa, ul. 1 Maja, ul. Fabryczna

Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna			
Cel (cele) projektu	Realizowanie działań ukierunkowanych na odnowę obszarów zdegradowanych w obszarze funkcjonalno-przestrzennym w celu przywrócenia im funkcji społecznych, rekreacyjnych i integracyjnych. Integrowanie społeczności lokalnej poprzez odnowę zdegradowanego obszaru rewitalizacji.			
Główne projekty rewitalizacyjne	II.1 Odnowa zdegradowanego obszaru wraz z zagospodarowaniem przestrzeni zielonej służącej zapewnieniu organizacji spotkań kulturalnych i muzycznych			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Łęknica	Degradacja obszaru wokół jeziora, brak wykorzystania jego potencjału.	Nadanie nowej funkcji obszaru jeziornego poprzez organizację przestrzeni publicznej i organizację spotkań kulturalnych i muzycznych. Stworzenie miejsca zapewniającego dostęp do aktywnych form uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, integracji i wypoczynku w celu podniesienia jakości życia mieszkańców.	1. Uporządkowanie terenów wokół jeziora. 2. Montaż muszli koncertowej i małej infrastruktury. 3. Utwardzenie nawierzchni. 4. Adaptacja terenu na cele kulturalne (instalacje energetyczne). 5. Rewitalizacja ścieżki po dawnej linii kolejowej. 6. Montaż oświetlenia energooszczędnego. 7. Montaż obiektów małej infrastruktury. 8. Nowe nasadzenia i zieleńce.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru

	Podobszar rewitalizacji ul. Dworcowa (działka 509, 251/8, 193/2)	3 500 000,00	<u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba nowych miejsc kulturalno-integracyjnych – 1 Powierzchnia poddana rewitalizacji – 0,5ha Długość ścieżki zdrowia – 1km <u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób mających możliwość korzystania z odnowionych miejsc - 1000	Sprawozdanie końcowe beneficjenta
	II.2. Odtworzenie zdegradowanego terenu w celu zagospodarowania przestrzeni publicznej na park kieszonkowy			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Łęknica	Zdegradowana przestrzeń publiczna, brak wykorzystania potencjału obszaru.	Nadanie nowej funkcji obszaru niezagospodarowanego, poprawienie estetyki miejskiej, poprzez nadanie jej funkcji rekreacyjnych. Stworzenie miejsca zapewniającego dostęp do aktywnych form uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, integracji i wypoczynku w celu podniesienia jakości życia mieszkańców.	1. Uporządkowanie terenu niezagospodarowanego. 2. Budowa ścieżek zdrowia. 3. Montaż małej infrastruktury rekreacyjnej. 4. Budowa małej architektury wodnej. 5. Nowe nasadzenia i zieleńce. 6. Montaż oświetlenia energooszczędnego.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji	600 000,00	<u>Wskaźniki produktu:</u>	Sprawozdanie końcowe beneficjenta	

	Ul. Fabryczna (działka 90/3, 90/4)		Liczba nowych paków kieszonkowych – 1 Powierzchnia odnowionego obszaru – 1000m ² <u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób mających możliwość korzystania z parku - 2000	
II.3 Odnowa zdegradowanej przestrzeni publicznej wraz z zagospodarowaniem terenów zielonych służących mieszkańcom obszaru rewitalizacji				
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Łęknica	Zdegradowana przestrzeń publiczna, brak wykorzystania potencjału obszaru.	Wykorzystanie potencjału niezabudowanej przestrzeni w celu przeciwdziałania deficytom stwierdzonym na obszarze rewitalizacji. Stworzenie miejsca zapewniającego dostęp do aktywnych form uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, integracji i wypoczynku w celu podniesienia jakości życia mieszkańców.	1. Uporządkowanie terenu zdegradowanego. 2. Zakup obiektów małej infrastruktury. 3. Adaptacja przestrzeni wraz z odnową roślinności. 4. Montaż oświetlenia energooszczędnego. 5. Stworzenie placów oraz miejsc rekreacji mieszkańców. 6. Zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjne.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji ul. 1 Maja (działka 15/9)	400 000,00	<u>Wskaźniki produktu:</u>	Sprawozdanie końcowe beneficjenta

			Powierzchnia odnowionego obszaru – 300 m ² <u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób mających możliwość korzystania z odnowionego miejsca - 1000	
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Obecność licznych obszarów, które można wykorzystać na stworzenie miejsc integracji z przeznaczeniem na rozwój społeczny jest dużym atutem Łęknicy. Miasto, z uwagi na Park Mużakowski, posiada duży potencjał turystyczny, który należy pielęgnować i rozwijać. Rewitalizacja miejsc zdegradowanych, opuszczonych, zaniedbanych wpłynie pozytywnie na budowanie odpowiedniej marki miasta pod względem rozwoju turystycznego. Dodatkowo poprawi się estetyka gminna, co pozytywnie wpłynie na rozwój różnych form spędzania czasu wolnego i rekreacji. Odnowa obszarów wymagających rewitalizacji umożliwi organizację różnych ciekawych wydarzeń o charakterze kulturalnych i integracyjnym. Obecność takich miejsc w miastach niweluje degradację społeczną, izolację i wykluczenie społeczne. Sprzyja rozwojowi społecznemu. Poza tym zagospodarowanie miejsc nieużytecznych poprzez nadanie im funkcji wypoczynkowych z przewagą dużej ilości roślin i nasadzeń sprzyja procesowi „odbetonowania” miasta i wpływa na poprawę środowiska przyrodniczego.			
Planowany okres realizacji	2023 - 2030			
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	4 500 000,00			
Przewidywane źródła finansowania	➤ Budżet gminy; ➤ Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027; ➤ Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS); ➤ Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).			

Źródło: opracowanie własne

Rozdział VIII Mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji. W rozdziale znajduje się opis mechanizmów zachowania komplementarności działań na poziomie programu w ujęciu przestrzennym, problemowym, instytucjonalno-proceduralnym, źródeł finansowania, międzyokresowym.

W Programie zintegrowano różne działania służące realizacji celów rewitalizacji, w związku z czym zachowana została komplementarność dokumentu w aspektach odnoszących się do zaplanowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Kompleksowe rozwiązanie problemów jest nadrzędnym celem realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, występujących na obszarze zdegradowanym. Poniżej zaprezentowano **mechanizmy zachowania komplementarności działań (projektów i przedsięwzięć) na poziomie Programu w ujęciu przestrzennym, problemowym, instytucjonalno-proceduralnym, źródeł finansowania, międzyokresowym.**

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PRZESTRZENNYM

Diagnoza obszaru pozwoliła na wskazanie poszczególnych terenów miejscowości, na których istnieje największa koncentracja negatywnych zjawisk, takich jak bezrobocie, ubóstwo analizowane na podstawie wykorzystania zasiłków, a także problemów środowiskowych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych i gospodarczych. Planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne skupiają się na tym obszarze i są z nim ściśle powiązane. Efektem działań będzie możliwość korzystania z nowej infrastruktury oraz podjęcie czynności integrujących społeczność lokalną i przeciwdziałającym zjawiskom kryzysowym skierowanym bezpośrednio do interesariuszy rewitalizacji zamieszkujących obszar rewitalizacji. Najwięcej projektów rewitalizacyjnych zaplanowano do realizacji w podobszarze ul. Dworcowej, co wynika z bezpośredniego wpływu projektów na możliwość zaktywizowania największej ilości osób i rozwiązania problemów, które zostały zaobserwowane w najwyższym stopniu w tym obszarze rewitalizacji.

Analizując komplementarność w ujęciu przestrzennym należy pamiętać, iż realizowane przedsięwzięcia swoim zakresem przestrzennym koncentrują się na obszarach rewitalizacji. Prowadzenie działań społecznych mających na celu aktywizację społeczną i kulturalną będzie skoncentrowane na wszystkich obszarach rewitalizacji. Osoby wykluczone zamieszkujące obszary rewitalizacji będą mogły wziąć udział w zadaniach realizowanych na tych obszarach. Najważniejszym założeniem jest jak najszerze włączenie społeczności osób wymagających działań rewitalizacyjnych i gmina podejmie niezbędne działania, aby osoby potrzebujące wsparcia na obszarze wiejskim mogły być beneficjentami projektów realizowanych na obszarze objętym wsparciem. Mieszkańcy

miasta wezmą udział we wszystkich zaplanowanych przedsięwzięciach. Przedsięwzięcie nr I.1, I.2 oraz I.3 dotyczą przede wszystkim w aktywizacji społecznej prowadzonej w ramach działalności placówek kulturalno-edukacyjnych. Poprawa warunków życia jest przedmiotem zaplanowanych przedsięwzięć nr II.1, II.2 i II.3 ze względu na adaptację zdegradowanej przestrzeni i zagospodarowanie jej na cele rozwoju rekreacyjnego, wypoczynkowego w obszarze uwarunkowań przestrzenno-funkcyjnych.

Należy podkreślić, iż wszystkie zaplanowane działania będą odnosiły się głównie do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców Łęknicy, jednakże pośrednio przyczynią się poprawy estetyki miasta, wzrostu ruchu turystycznego jak również ożywienia gospodarczego.

Tabela 29 Komplementarność działań rewitalizacyjnych w ujęciu przestrzennym

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne (projekty)	Podobszar ul. Dworcowa	Podobszar ul. 1 Maja	Podobszar ul. Fabryczna
I.1 Budowa miejskiej świetlicy wraz z realizacją działań kulturalnych i społecznych			
I.2 Rozbiórka budynku pełniącego funkcję kina i budowa obiektu aktywizacji społecznej mieszkańców gminy Łęknica			
I.3 Modernizacja infrastruktury sportowej wraz z organizowaniem działań aktywizacyjnych dla młodzieży i seniorów			
II.1 Odnowa zdegradowanego obszaru wraz z zagospodarowaniem przestrzeni zielonej służącej zapewnieniu organizacji spotkań kulturalnych i muzycznych			
II.2 Odtworzenie zdegradowanego terenu w celu zagospodarowania przestrzeni publicznej na park kieszonkowy			
II.3 Odnowa zdegradowanej przestrzeni publicznej wraz z zagospodarowaniem terenów			

zielonych służących mieszkańcom obszaru rewitalizacji			

Źródło: opracowanie własne

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PROBLEMOWYM

Analiza problemów występujących na obszarze rewitalizacji pozwoliła na wskazanie przedsięwzięć, które w największym stopniu sprawią, iż problemy zostaną zmarginalizowane. Pod uwagę zostały wzięte rozwiązania sygnalizowane przez mieszkańców w trakcie spotkań oraz warsztatów rewitalizacyjnych. Planowane przedsięwzięcia zostały stworzone po dokładnym zapoznaniu się z danymi pozyskanymi w trakcie wykonywania diagnozy oraz na podstawie działań partycypacyjnych, które były realizowane w trakcie przygotowywania Programu. Zadania przewidziane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji realizują różne cele Programu. Wynikają one również z potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji, a także odpowiadają na potrzeby sygnalizowane w obszarach społecznym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym oraz środowiskowym. Zaplanowane przedsięwzięcia oddziałują w znacznym stopniu na eliminację negatywnych zjawisk, które zostały określone w diagnozie potrzeb i potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji. Wynika to z dokładnego przeanalizowania komplementarności wyników diagnozy, na którą odpowiada realizacja konkretnych przedsięwzięć oraz poszczególnych działań. Ponadto przeprowadzono analizę wskaźników i prognozowanych rezultatów. Analiza wykazała komplementarność przedsięwzięć pod względem problemowym w skali podobszaru rewitalizacji.

Tabela 30 Komplementarność przedsięwzięć pod względem problemowym w skali podobszaru rewitalizacji

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne (projekty)		Obszar rewitalizacji gminy Łęknica				
		Strefa społeczna	Strefa gospodarcza	Strefa przestrzenno-funkcyjna	Strefa środowiskowa	Strefa techniczna
1	I.1 Budowa miejskiej świetlicy wraz z realizacją działań kulturalnych i społecznych					
2	I.2 Rozbiórka budynku pełniącego funkcję kina i budowa obiektu aktywizacji społecznej mieszkańców gminy Łęknica					

3	I.3 Modernizacja infrastruktury sportowej wraz z organizowaniem działań aktywizacyjnych dla młodzieży i seniorów					
4	II.1 Odnowa zdegradowanego obszaru wraz z zagospodarowaniem przestrzeni zielonej służącej zapewnieniu organizacji spotkań kulturalnych i muzycznych					
5	II.2 Odtworzenie zdegradowanego terenu w celu zagospodarowania przestrzeni publicznej na park kieszonkowy					
6	II.3 Odnowa zdegradowanej przestrzeni publicznej wraz z zagospodarowaniem terenów zielonych służących mieszkańcom obszaru rewitalizacji					

Źródło: opracowanie własne

Przeprowadzając analizę komplementarności zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć należy zwrócić szczególną uwagę na kompleksowe rozwiązywanie stwierdzonych w diagnozie problemów społecznych w obszarach dotyczących przede wszystkim uwarunkowań społecznych jako podstawowych, których rozwiązanie skutkować będzie wyprowadzeniem obszaru rewitalizacji z kryzysu. Jednakże biorąc pod uwagę kompleksowość wykazanych problemów w pozostałych uwarunkowaniach, podjęte zostaną również działania zmierzające do ich rozwiązania.

Realizacja przedsięwzięć doprowadzi przede wszystkim do aktywizacji społecznej mieszkańców w obszarze wykorzystania potencjałów przestrzenno-funkcjonalnych (występujących terenów zdewastowanych, zdegradowanych, opuszczonych i zaniedbanych, które zostaną zaadaptowane na cele społeczne). Ponadto w ramach realizowanych projektów zwiększone zostanie zaangażowanie społeczne mieszkańców, które pozwoli na zwiększenie aktywności społecznej osób wykluczonych. Wskazane powyżej przedsięwzięcia są komplementarne względem siebie w obszarze problemowym, ponieważ

doprowadzają do rozwiązywania problemów społecznych oraz możliwości zaktywizowania osób poprzez budowę świetlicy i miejsca integracji na potrzeby aktywności społecznych, np. poprzez tworzenie Kół Gospodyń Wiejskich, realizację działań integracyjnych, zajęć dla dzieci, młodzieży i seniorów. Rozwój aktywności w organizacjach pozarządowych jest również ważny w ramach wykorzystania efektu komplementarności przedsięwzięć. Ważnym działaniem mającym na celu włączenie grupy seniorów, która jest zagrożona wykluczeniem społecznym jest stworzenie potencjału obiektów (świetlic) oraz realizowanie aktywności mających na celu prowadzenie działań włączających seniorów oraz prowadzących kampanię edukacyjną poprzez odpowiednie wydarzenia. Niniejsze działania łączą się z projektami dotyczącymi aktywności osób zamieszkujących wszystkie obszary wskazane do rewitalizacji, tj. ul. Dworcowa, 1 Maja i Fabryczna. Podjęcie na tych ulicach działań rewitalizacyjnych wpłynie komplementarnie na rozwój społeczno-gospodarczy regionu oraz przestrzenno-funkcjonalny wskazanego terenu do rewitalizacji.

Podsumowując należy podkreślić, iż wszystkie z zaplanowanych przedsięwzięć prowadzą do zwiększenie zaangażowania społecznego w obszarze społecznym, integracyjnym, także zawodowym i w przypadku całościowego zrealizowana doprowadzą do wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej. Tworzenie miejsc aktywności społecznej przede wszystkim stwarza możliwości realizacji zajęć edukacyjnych dla różnych grup odbiorców. Takie działania poprawiają jakość życia i stają się szansą na rozwój kulturalny na tych obszarach (zadanie I.1, I.2 i I.3). Rozwój jakości życia to także odnowa przestrzeni miejskiej, które są przedmiotem realizacji zadań II.1, II.2 i II.3. Aspekt społecznym, w tym poprawa warunków jakości życia mieszkańców na terenie gminy stanowi działania kompatybilne z rewitalizacją obiektów kulturalnych. Tworzenie miejsc rekreacyjno-turystycznych wpływa na poprawę wizerunku gminy i obszaru rewitalizacji, a odnowa obszarów zdegradowanych poprzez racjonalne i odpowiednie ich zagospodarowanie przyczynia się do poprawy środowiska naturalnego.

W poniższej tabeli zaprezentowany został stopień komplementarności pod względem problemowym poszczególnych działań względem siebie, który ukazuje stopień, w jakim łączna realizacja planowanych działań doprowadzi do marginalizacji problemów występujących na obszarze rewitalizacji zgodnie z poniższą legendą.

+2 - bardzo silne powiązanie	+1 - silne powiązanie	0 - neutralne powiązanie

Tabela 31 Matryca powiązań przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach programu rewitalizacji

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne (projekty)							
1	I.1 Budowa miejskiej świetlicy wraz z realizacją działań kulturalnych i społecznych	x					
2	I.2 Rozbiórka budynku pełniącego funkcję kina i budowa obiektu aktywizacji społecznej mieszkańców gminy Łęknica		x				
3	I.3 Modernizacja infrastruktury sportowej wraz z organizowaniem działań aktywizacyjnych dla młodzieży i seniorów			x			
4	II.1 Odnowa zdegradowanego obszaru wraz z zagospodarowaniem przestrzeni zielonej służącej zapewnieniu organizacji spotkań kulturalnych i muzycznych				x		

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne (projekty)		5	II.2 Odtworzenie zdegradowanego terenu w celu zagospodarowania przestrzeni publicznej na park kieszonkowy		I.1 Budowa miejskiej świetlicy wraz z realizacją działań kulturalnych i społecznych	
					I.2 Rozbiórka budynku pełniącego funkcję kina i budowa obiektu aktywizacji społecznej mieszkańców gminy Łęknica	
					I.3 Modernizacja infrastruktury sportowej wraz z organizowaniem działań aktywizacyjnych dla młodzieży i seniorów	
		6	II.3 Odnowa zdegradowanej przestrzeni publicznej wraz z zagospodarowaniem terenów zielonych służących mieszkańcom obszaru rewitalizacji			II.1 Odnowa zdegradowanego obszaru wraz z zagospodarowaniem przestrzeni zielonej służącej zapewnieniu organizacji spotkań kulturalnych i muzycznych
					X	II.2 Odtworzenie zdegradowanego terenu w celu zagospodarowania przestrzeni publicznej na park kieszonkowy
						II.3 Odnowa zdegradowanej przestrzeni publicznej wraz z zagospodarowaniem terenów zielonych służących mieszkańcom obszaru rewitalizacji
					X	

Źródło: opracowanie własne

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU INSTYTUCJONALNO-PROCEDURALNYM

W celu zachowania komplementarności działań na poziomie Programu rewitalizacji zaplanowano działania przypisane Komitetowi Rewitalizacji oraz Urzędowi Miejskiego w Łęknicy. Dla zapewnienia skuteczności procesu dane będą prezentowane za pośrednictwem Komitetu Rewitalizacji, którego zadaniem będzie ocena stopnia możliwości zrozumienia dostępnych danych przez interesariuszy rewitalizacji i potrzeba ich przetworzenia (np. w formie grafów, broszur, diagramów). Wypracowana struktura pracy Komitetu Rewitalizacji umożliwi zaangażowanie w proces rewitalizacji szerokiego grona interesariuszy, którzy aktywnie uczestniczyli w pracach nad Programem już na etapie jego programowania, w tym poprzez aktywne uczestnictwo w organizowanych konsultacjach społecznych. Zadaniem poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Łęknicy będzie współpraca z jednostkami odpowiedzialnymi za wdrażanie przedsięwzięć, wsparcie w uzyskiwaniu dotacji, przygotowania dokumentacji projektowej poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. W system zarządzania zaangażowani będą również lokalni partnerzy z sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Docelowo informacje udostępnione na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Łęknicy dedykowane problematyce rewitalizacji, w szczególności wdrożeniu Programu rewitalizacji, będą kanałem dwustronnej komunikacji na linii samorząd–obywatele (interesariusze rewitalizacji). Planuje się zawarcie szczegółowych porozumień regulujących zakres i częstotliwość zbieranych danych sprawozdawczych. Celem takiego podejścia jest udostępnienie danych i informacji dotyczących stopnia rozwiązania konkretnego problemu zidentyfikowanego na obszarze rewitalizacji dla interesariuszy rewitalizacji. Dostęp do danych ma pozwolić interesariuszom monitorować skuteczność zmian społeczno-gospodarczych.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty, które zostały zapisane w Programie mają zapewnione finansowanie z różnych źródeł, które wzajemnie się uzupełniają i łączą. Głównym źródłem finansowania projektów wskazanych w Programie będą środki własne gminy. Źródłem finansowania zewnętrznego będą środki zewnętrzne, głównie pochodzące z Funduszy Europejskich dla Lubuskiego 2021-2027, Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) oraz Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Celem finansowanych z tych funduszy projektów będzie zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne. Rezultatem interwencji będzie włączenie społeczne marginalizowanych grup z obszarów zdegradowanych i peryferyjnych, jak również poprzez kompleksowe działania niwelowania wszystkich zjawisk związanych z problemami społecznymi dotyczącymi danych podobszarów.

Planuje się pozyskać wsparcie na projekty rewitalizacyjne dotyczące głównie aktywizacji społecznej w ramach rozwoju polityki społecznej kraju, których zadaniem będzie minimalizowanie skutków zagrożenia ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem. Obszary zdegradowane i ludność starsza zamieszkująca te obszary należą do grupy zagrożonej, której działania rewitalizacyjne stworzą szansę na aktywizację i integrację społeczną. Aplikowanie o środki zewnętrzne na realizację zaplanowanych przedsięwzięć będzie odbywało się w sposób gwarantujący wykorzystanie jednego źródła finansowania. Aplikowanie o finansowanie projektu rewitalizacyjnego poprzedzone będzie analizą wystąpienia podwójnego finansowania. Informacja o złożeniu wniosku o przyznanie pomocy przez gminę (innych wnioskodawców) do instytucji zarządzających programami pomocowymi i stan sprawy będzie transparentnie publikowany na stronie internetowej gminy w zakładce dotyczącej rewitalizacji. Na etapie ubiegania się o środki oraz realizacji projektu prowadzona będzie bieżąca kontrola krzyżowa możliwości jako podstawowy instrument weryfikujący stosowanie zakazu równoległego finansowania wydatków z krajowych i wspólnotowych środków publicznych. Poprzez zaplanowane mechanizmy kontroli wykluczono ryzyko podwójnego dofinansowania.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU MIĘDZYOKRESOWYM

Narzędziem służącym trwałemu zintegrowaniu działań w ujęciu międzyokresowym będzie ewaluacja Programu, na którą składać się będą:

- Ewaluacja ex ante (przed rozpoczęciem działań Programu, celem ustalenia, czy i w jakim stopniu podejmowane działania będą zgodne z przyjętymi założeniami oraz czy możliwe jest osiągnięcie długotrwałych efektów w tym kontekście);
- Ewaluacja w połowie obowiązywania Programu (umożliwia zbadanie stopnia efektywności podejmowanych działań oraz ich zgodności z założeniami, ale także na ile aktywności są zgodne z harmonogramem, a poziom wykorzystania zasobów odpowiada opisowi w projekcie);
- Ewaluacja bieżąca – monitoring przynajmniej raz na rok (dokonywana przez cały czas trwania Programu, związana z oceną poziomu wykonywania zadań i działań w poszczególnych podobszarach rewitalizacyjnych);
- Ewaluacja końcowa (dokonywana pod koniec realizacji projektu, wiąże się z analizą zgodności podejmowanych działań wynikających z harmonogramu oraz z rozliczeniem poziomu wykorzystania zasobów);
- Ewaluacja ex post (dokonywana po zakończeniu realizacji Programu).

O efektywnym połączeniu i skoordynowaniu zadań w ujęciu międzyokresowym stanowić będzie kontynuacja podjętych w poprzednim okresie działań, ale także istotna jest świadomość

strategicznego wzmocnienia ich w kolejnych okresach. Zaplanowane działania rewitalizacyjne bazują na poprzednich doświadczeniach Łęknicy w zdobytych podczas realizacji projektów inwestycyjnych finansowanych ze środków unijnych oraz środków krajowych. W związku z tym realizacja zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych powiązana jest z projektami zrealizowanymi przez gminę w latach ubiegłych. Podsumowując, należy wykazać powiązania zaplanowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych z projektami "miękkimi" dotyczącymi rozwoju kapitału społecznego, które były/są/będą finansowane z Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego, w szczególności w zakresie aktywizacji, edukacji ogólnej oraz wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców, które realizowane były w poprzednim okresie programowania w latach 2014-2020.

Rozdział IX Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Niniejszy rozdział zawiera opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych, a także opis powiązań z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030 jest dokumentem, którego założenia oraz zaplanowane przedsięwzięcia odpowiadają na potrzeby zidentyfikowane w ramach prowadzonej diagnozy obszaru gminy, ale również z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.

Podstawowym dokumentem określającym kierunki rozwoju jest **Strategia Rozwoju Miasta Łęknica na lata 2014-2022**, w której założono, iż głównym celem strategii rozwoju jest polepszenie warunków życia mieszkańców w oparciu o transgraniczny charakter miasta poprzez wykorzystanie potencjału turystycznego i gospodarczego. Zaplanowane przedsięwzięcia w ramach GPR odpowiadają na potrzeby zdiagnozowane w ramach Strategii Rozwoju Miasta Łęknica poprzez przede wszystkim podjęcie działań mających aktywizować mieszkańców do działalności społecznej i zawodowej.

Odwołując się do **Studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta Łęknica** należy podkreślić, iż wskazano w nim konieczność realizacji działań sprzyjających wyrównywaniu poziomu życia głównie w zakresie poprawy i utworzenia docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej polepszającej jej funkcjonowanie, w tym podniesienie ładu przestrzennego, stworzenie korzystnego wizerunku, wzmocnienie powiązań z regionem, krajem i zagranicą. Ważnym aspektem spójności GPR ze studium jest także racjonalne wykorzystanie terenów i intensyfikacja ich zagospodarowania, ochrona wartości środowiska przyrodniczego i jego racjonalnego kształtowania, ochrona wartości zasobów dziedzictwa kulturowego, a także poprawa standardów zamieszkania, pracy i wypoczynku. Dodatkowo wskazano potrzebę uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych przy zagospodarowywaniu nowych terenów i projektowaniu obiektów użyteczności publicznej, z czym założenia GPR zachowują spójność. Celem studium jest określenie polityki gminy w zakresie gospodarki przestrzennej w taki sposób, aby zapewnić jej zrównoważony rozwój przy wykorzystaniu

istniejących uwarunkowań, dążąc do zachowania najcenniejszych walorów i poprawy jakości życia mieszkańców. Dodatkowo założenia Gminnego Programu Rewitalizacji zachowują spójność ze **Strategią Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żarskiego na lata 2021-2030**, gdzie wyznaczony główny cel realizacji Strategii odnosi się do inteligentnego gospodarowania potencjałami powiatu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, spójności społecznej i przestrzennej oraz wysokiej jakości życia mieszkańców.

Podsumowując należy stwierdzić, iż założenia Programu rewitalizacji zachowują kompatybilność z dokumentami strategicznymi obowiązującymi na terenie Łęknicy, tj.: Strategia Rozwoju Miasta Łęknica na lata 2014-2022 oraz Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego na lata 2015-2023.

Tabela 32 Zgodność celów Programu z lokalnymi dokumentami strategicznymi gminy Łęknica

Dokumenty strategiczne	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030	
	Cel I Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji gminy Łęknica	Cel II Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji gminy Łęknica
<i>Strategia Rozwoju Miasta Łęknica na lata 2014-2022</i>	Społeczność 1. Poprawa warunków życia oraz integracja lokalnej społeczności 1.1. Poprawa stanu infrastruktury społecznej 1.5. Promocja działań na rzecz aktywizacji i integracji społecznej Przestrzeń i infrastruktura 2. Zintegrowana i nowoczesna infrastruktura techniczna podstawą funkcjonowania gminy 2.3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowo - rekreacyjnej 2.5. Wzrost atrakcyjności przestrzennej gminy	Gospodarka i turystyka 3. Wzmocnienie potencjału turystycznego i gospodarczego jako filarów dalszego rozwoju gminy 3.1. Rozwój infrastruktury turystycznej 3.2. Skuteczne wykorzystanie zasobów przyrody do rozwoju turystyki
<i>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żarskiego na lata 2021-2030</i>	CEL STRATEGICZNY 2. Powiat silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi	CEL STRATEGICZNY 1. Inteligentna, zielona gospodarka powiatu

Źródło: opracowanie własne

Sposób powiązania celów Programu rewitalizacji z innymi dokumentami o zasięgu ponadlokalnym został wykazany w poniższej tabeli.

Tabela 33 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi o zasięgu ponadlokalnym w odniesieniu do gminy Łęknica

Dokumenty strategiczne	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030	
	Cel I Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji gminy Łęknica	Cel II Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji gminy Łęknica
Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030	Cel 2 2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi	Cel 3. Integracja przestrzenna regionu
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)	Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów	Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego
Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju	Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych	Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

Źródło: opracowanie własne

Rozdział X Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji).

Zadaniem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych, nadanie przestrzeniom publicznym waloru przyjaznego otoczenia i uzbrojenie kapitału ludzkiego w narzędzia, w szczególności infrastrukturę pozwalającą na realizację inicjatyw oddolnych w celu utrwalenia efektu rewitalizacji.

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji zrealizowana zostanie poprzez cele ogólne, szczegółowe oraz przedsięwzięcia Programu. Warunkiem realizacji Programu będzie włączenie elementu społecznego w działania infrastrukturalne na obszarze rewitalizowanym.

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że GPR powinien zawierać opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, a także cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych poprzednio negatywnych zjawisk społecznych i powiązanych z nimi problemów gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Przez wizję rozumiemy obraz przyszłości, którą chcemy wykreować. Wizja i uporządkowany system celów rewitalizacji powinny stanowić spójną całość w tym sensie, że każdy z celów rewitalizacji musi w czytelny sposób przyczyniać się do realizacji wizji jako całości lub jej fragmentu. Wizja przemian obszaru rewitalizacji jest spójna z wizją rozwoju miasta Łęknica.

Nawiązanie w wizji rozwoju obszaru rewitalizacji do wizji rozwoju ze Strategii Rozwoju Miasta Łęknica umożliwi realizację na obszarze rewitalizacji celów rozwoju zdefiniowanych dla całego miasta. W ten sposób działania rewitalizacyjne będą dodatkowo realizować cele polityki rozwoju Łęknicy, co umożliwi pełną integrację polityk publicznych o znaczeniu rozwojowym, prowadzonych na obszarze rewitalizacji. Dodatkowo wizja rozwoju Łęknicy ma stanowić kontynuację podjętych już działań w ramach realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łęknica na lata 2016-2020, gdzie głównym celem działań rewitalizacyjnych było wyprowadzenie obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenie warunków do jego dalszego rozwoju.

Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji przedstawia się następująco:

Stworzenie miejsca atrakcyjnego turystycznie dzięki efektywnemu wykorzystaniu swojej lokalizacji oraz bogatych zasobów naturalnych z zachowaniem ochrony dziedzictwa kulturowego, a także stworzenie miejsca atrakcyjnego do zamieszkania, rozwoju i prowadzenia działalności gospodarczej.

Działania rewitalizacyjne uwzględniają przede wszystkim aspekt sfery społecznej, gdzie zdiagnozowano deficyty rozwojowe. Z przeprowadzonej diagnozy obszaru zdegradowanego na terenie gminy Łęknica wskazuje się najważniejsze problemy społeczne, do których należą: spadek liczby ludności, spowodowany ujemnym saldem migracji oraz ujemnym przyrostem naturalnym, starzenie się społeczeństwa – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, bezrobocie, które jest głównym powodem korzystania z pomocy społecznej. Pod względem gospodarczym gmina rozwija się na zrównoważonym poziomie. Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Programu ma w znaczącym stopniu przyczynić się do rozwoju społecznego mieszkańców obszarów zdegradowanych, co przełoży się na wzrost aktywności społecznej mieszkańców również w aspekcie gospodarczym i turystycznym. Rewitalizacja jest szansą na wzmocnienie wizerunku najbardziej

zdegradowanych podobszarów (ulic) i promocji całego miasta. Utworzenie miejsc rekreacji, wypoczynku, integracji (świetlica wiejskia) dostępnych dla wszystkich mieszkańców obszarów zdegradowanych podniesie jakość życia mieszkańców, wpłynie na rozwój społeczny i integracyjny oraz wpłynie pozytywnie na poprawę wizerunku obszaru całego miasta. Z kolei racjonalne zagospodarowanie terenów zdegradowanych na cele społeczno-kulturalne podniesie jakość życia, wizerunek miasta, wpłynie na podniesienie się poziomu ruchu turystycznego oraz przyczyni się do poprawy warunków życia w mieście. Zakładane cele realizacji GPR są odpowiedzią na potrzeby mieszkańców w różnym wieku. Planowane działania mają przyczynić się do aktywizacji społecznej, zwiększenia udziału osób starszych w życiu kulturalnym, a także mają przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom szczególnie w sferze społecznej.

Obszar rewitalizacji, na którym występuje obecnie największa koncentracja zjawisk kryzysowych będzie obszarem, który w roku 2030 nie będzie wyróżniał się pod względem negatywnych uwarunkowań społecznych. Przeprowadzone działania doprowadzą do zmniejszenia liczby osób spełniających kryteria uprawniające do otrzymania pomocy społecznej w postaci zasiłków, a jednocześnie przyczynią się do zmniejszenia liczby osób długotrwale wykluczonych, które pozostawały bardzo długi okres czasu bez zatrudnienia. Niniejsze osoby będą mogły korzystać z organizowanych wydarzeń społecznych, które będą aktywizowały ich czas wolny, a także podczas których na bieżąco będą otrzymywały wsparcie pozwalające na utrzymanie swojej aktywności. Stworzone obiekty pozwolą na stałe zaktywizowanie seniorów, co jest kluczowe ze względu na konieczność przeciwdziałania wykluczeniu grupy społecznej, do której będzie należała coraz większa liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przeprowadzone inwestycje infrastrukturalne doprowadzą do wytworzenia na obszarze rewitalizacji znacznej aktywności społecznej, co przyczyni się do zmarginalizowania niekorzystnych zjawisk społecznych i wpłynie na zwiększenie atrakcyjności obszaru. Niniejszy proces wpłynie na możliwość częstszego osiedlania się młodych osób, co jednocześnie przyczyni się do zwiększenia liczby osób zamieszkujących obszar rewitalizacji w wieku przedprodukcyjnym, a także zmniejszenia stopnia migracji osób spoza gminy. Poprzez podejmowane działania w zakresie aktywizacji społecznej będzie możliwe wykreowanie nowych przedsięwzięć gospodarczych na obszarze rewitalizacji i zwiększenie stopnia przedsiębiorczości mieszkańców. Odpowiednia adaptacja przestrzeni wpłynie znacznie na zmniejszenie miejsc koncentracji negatywnych zachowań społecznych, a także obniżenie stopnia degradacji obszarów i zwiększenia jakości życia mieszkańców.

Rozdział XI Budżet i harmonogram planowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych

Niniejszy rozdział zawiera szacunkowy budżet zaplanowany na realizację projektów rewitalizacyjnych oraz harmonogram realizacji zaplanowanych działań w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł.

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków zewnętrznych. Finansowanie działań rewitalizacyjnych zakłada wykorzystanie środków gminnych oraz środków zewnętrznych, w tym środków przewidzianych w ramach Funduszy Europejskich dla Lubuskiego 2021-2027, Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS). Projekty te będą komplementarne z projektami realizowanymi ze wsparcia Funduszy Europejskich Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS). Wspierane będą wyłącznie projekty, które wynikają z zapisów GPR i wzajemnie się uzupełniają z projektami realizowanymi w ramach wsparcia FERS. **Łączny budżet Gminnego Programu Rewitalizacji stanowi kwotę 30 mln zł.** Harmonogram realizacji działań rewitalizacyjnych obejmuje lata 2023-2030 zgodnie z poniższym szczegółowym zestawieniem.

Tabela 34 Budżet i harmonogram planowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych

Projekty rewitalizacyjne	Szacunkowe nakłady finansowe w zł zakładane w latach 2023-2030 (zł)	Okres realizacji projektu rewitalizacji					Źródła finansowania			
		2023	2024	2025	2026	2027		2028	2029	2030
I.1 Budowa miejskiej świetlicy wraz z realizacją działań kulturalnych i społecznych	2 200 000,00									Budżet gminy; Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 Fundusze Europejskie Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).
I.2 Rozbiórka budynku pełniącego funkcję kina i budowa obiektu aktywizacji społecznej mieszkańców gminy Łęknica	3 000 000,00									Budżet gminy; Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027
I.3 Modernizacja infrastruktury sportowej wraz z organizowaniem działań aktywizacyjnych dla młodzieży i seniorów	2 000 000,00									Budżet gminy; Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027
II.1 Odnowa zdegradowanego obszaru wraz z zagospodarowaniem przestrzeni zielonej służącej zapewnieniu organizacji spotkań kulturalnych i muzycznych	3 500 000,00									Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS);
II.2 Odtworzenie zdegradowanego terenu w celu zagospodarowania przestrzeni publicznej na park kieszonkowy	600 000,00									Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS);

Projekty rewitalizacyjne	Szacunkowe nakłady finansowe w zł zakładane w latach 2023-2030 (zł)	Okres realizacji projektu rewitalizacji								Źródła finansowania	
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
II.3 Odnowa zdegradowanej przestrzeni publicznej wraz z zagospodarowaniem terenów zielonych służących mieszkańcom obszaru rewitalizacji	400 000,00										Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS);
RAZEM:	11 700 000,00	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

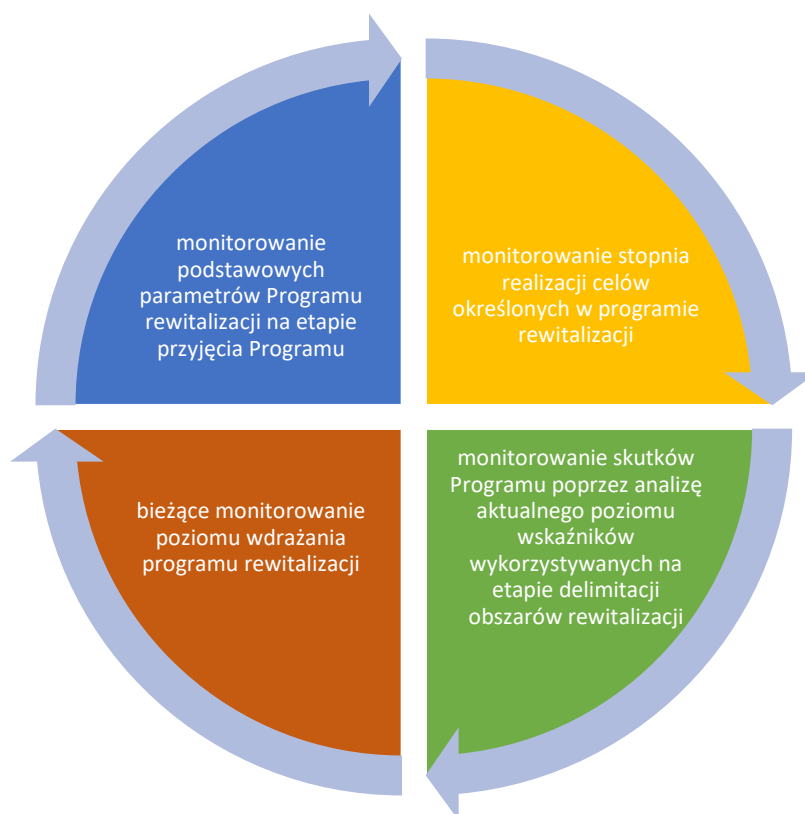
Źródło: opracowanie własne

Rozdział XII System wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji

Poniższy rozdział opisuje system wdrażania oraz monitoringu i oceny skuteczności działań realizowanych w ramach programu. Opisano tutaj metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym będące wynikiem procesu rewitalizacji oraz system oceny wpływu i skuteczności prowadzonych działań na zdiagnozowane problemy.

SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU

Podstawą skutecznego wdrażania założeń Programu będzie system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na obszarze rewitalizacji. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w Programie celów, należy zatem systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych działań rewitalizacyjnych. Głównymi obszarami monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Programu są zatem wyznaczone cele strategiczne jej realizacji oraz przypisane im wskaźniki, a dalej projekty rewitalizacyjne. System monitorowania i oceny Programu dotyczyć będzie czterech płaszczyzn dotyczących wdrożenia Programu. Monitoring obejmować będzie cztery poniższe płaszczyzny:

Źródło: opracowanie własne

Za wdrożenie Programu odpowiedzialny będzie **Burmistrz Łęknicy, który corocznie przedkładać będzie Radzie Miejskiej sprawozdanie monitorujące z wdrażania Programu (sprawozdanie) według stanu na koniec grudnia roku poprzedniego**. Zadania związane z bieżącym wdrożeniem Programu będą realizowane przez pracowników Urzędu Miejskiego, którzy wspólnie z członkami Komitetu Rewitalizacji będą prowadzili monitoring stopnia realizacji celów Programu. Monitoring będzie prowadzony poprzez porównanie stopnia realizacji przedsięwzięć oraz poszczególnych projektów rewitalizacyjnych do założonych wskaźników monitorowania poszczególnych celów Programu rewitalizacji. Monitoring będzie prowadzony corocznie, tak aby możliwe było zaprezentowanie sprawozdania członkom Rady Gminy. Zakres sprawozdania będzie obejmować, co najmniej informację o postępach finansowych, źródłach finansowania zadań, informację o postępach rzeczowych, zgodność z przyjętym harmonogramem, odchylen od harmonogramu. W sprawozdaniu przedstawione zostaną również problemy, bariery, trudności, które zostały zidentyfikowane przez gminę na etapie programowania GPR.

Burmistrzowi Łęknicy podlegać będzie Komitet Rewitalizacji powołany na etapie uchwalenia GPR (lub maksymalnie w okresie 3 miesięcy od przyjęcia GPR). Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania,

prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza. Planuje się spotkania Komitetu Rewitalizacji co najmniej raz na rok. Zadaniem Komitetu Rewitalizacji będzie także pomoc techniczna dla beneficjentów Programu przy aplikowaniu o środki zewnętrzne (uczestnictwo w szkoleniach, seminariach czy warsztatach). Na etapie wdrożenia Programu Komitet, z inicjatywy własnej lub na wniosek podmiotu realizującego przedsięwzięcie będzie mógł przeprowadzić spotkanie – naradę w celu omówienia występującego problemu. Ponadto Komitet będzie mógł wystąpić o włączenie poszczególnych interesariuszy w pracę monitoringową. Realizowane działania przez pracowników Urzędu Gminy będą promowane za pośrednictwem strony internetowej gminy oraz poprzez bezpośrednie kolportowanie informacji do mieszkańców i interesariuszy. Celem głównym działań promocyjnych i komunikacyjnych będzie zachęcenie interesariuszy do aktywnego udziału we wdrożeniu i realizacji Programu.

W przypadku konieczności dokonania aktualizacji zapisów Programu rewitalizacji zorganizowane zostaną spotkania Komitetu Rewitalizacji, a pracownicy Urzędu Miejskiego w Łęknicy będą odpowiedzialni za włączenie interesariuszy rewitalizacji w proces aktualizacji dokumentu, poprzez dotarcie z informacją do jak największej liczby osób, wykorzystując odpowiednio przygotowane materiały informacyjne (m.in. materiały informacyjne na stronie www urzędu, plakaty, reklamę w gazecie, listy kierowane bezpośrednio do interesariuszy). Interesariusze, którzy odpowiedzą na kierowane informacje oraz wysyłane zaproszenia oraz zgłoszą się samodzielnie do wskazanych pracowników Urzędu Miejskiego będą mogli składać propozycje oraz uwagi dotyczące rewitalizacji, a także brać czynny udział w pracach Komitetu Rewitalizacji, po poinformowaniu o takiej chęci niniejszych pracowników.

W odróżnieniu do systemu rocznego dwa razy w okresie programowania GPR powinno zostać wykonane badanie ewaluacyjne pozwalające pozyskać dodatkowo dane jakościowe z realizacji wskaźników. Pozwoli to na skuteczny monitoring realizacji wdrażania Programu, a w przypadku wystąpienia trudności lub barier w realizacji przedsięwzięć do podjęcia decyzji o dokonaniu aktualizacji zapisów Programu. Poniżej przedstawiono wskaźniki rezultatu zaplanowanych przedsięwzięć dla poszczególnych celów Programu.

Tabela 35 Realizacja wskaźników rezultatu dla poszczególnych celów Programu rewitalizacji

Cel I Poprawa spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji gminy Łęknica				
Wskaźnik oddziaływania	Jednostka miary	Stan początkowy – 2023 r.	Stan końcowy – 2030 r.	Źródło danych/sposób pomiaru
I.1 Budowa miejskiej świetlicy wraz z realizacją działań kulturalnych i społecznych				
Liczba osób bezpośrednio zaangażowanych w realizowane przedsięwzięcie	osoba	0	50	Dane sprawozdawcze

Liczba osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem	osoba	0	30	Urzędu Miejskiego w Łęknicy
Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją	m ²	0	100	
Liczba zaadaptowanych pomieszczeń	szt.	0	3	
I.2 Rozbiórka budynku pełniącego funkcję kina i budowa obiektu aktywizacji społecznej mieszkańców gminy Łęknica				
Liczba osób bezpośrednio zaangażowanych w realizowane przedsięwzięcie	osoba	0	30	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Łęknicy
Powierzchnia obiektu poddana działaniom modernizacyjnym	m ²	0	200	
Liczba osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych wsparciem	osoba	0	50	
Liczba nowych budynków	szt.	0	1	
I.3 Modernizacja infrastruktury sportowej wraz z organizowaniem działań aktywizacyjnych dla młodzieży i seniorów				
Liczba osób bezpośrednio zaangażowanych w realizowane przedsięwzięcia	osoba	0	100	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Łęknicy
Powierzchnia poddana działaniom modernizacyjnym	m ²	0	300	
Liczba nowych elementów sportowo-rekreacyjnych	szt.	0	10	
Cel II Poprawa spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji gminy Łęknica				
Wskaźnik oddziaływania	Jednostka miary	Stan początkowy – 2022 r.	Stan końcowy – 2026 r.	Źródło danych/sposób pomiaru
II.1 Odnowa zdegradowanego obszaru wraz z zagospodarowaniem przestrzeni zielonej służącej zapewnieniu organizacji spotkań kulturalnych i muzycznych				
Liczba osób mających możliwość korzystania z odnowionych miejsc	osoba	0	1000	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Łęknicy
Liczba nowych miejsc kulturalno-integracyjnych	szt.	0	1	
Powierzchnia poddana rewitalizacji	ha	0	0,5	
Długość ścieżki zdrowia	km	0	1	
II.2 Odtworzenie zdegradowanego terenu w celu zagospodarowania przestrzeni publicznej na park kieszonkowy				
Liczba osób mających możliwość korzystania z parku	osoba	0	2000	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Łęknicy
Liczba nowych paków kieszonkowych	szt.	0	1	
Powierzchnia odnowionego obszaru	m ²	0	1000	
II.3 Odnowa zdegradowanej przestrzeni publicznej wraz z zagospodarowaniem terenów zielonych służących mieszkańcom obszaru rewitalizacji				

Liczba osób mających możliwość korzystania z odnowionego miejsca	osoba	0	1000	Dane sprawozdawcze Urzędu Miejskiego w Łęknicy
Powierzchnia odnowionego obszaru	m ²	0	300	

Źródło: opracowanie własne

Z uwagi na monitoring bieżący coroczny wdrożenia Programu nie planuje się opracowywania raportu z badania ewaluacyjnego mid-term. Z pomiaru stanu realizacji Programu opracowane zostaną raporty oceniające realizację ex-post z realizacji Programu. Raport z badania ewaluacyjnego będzie przedmiotem opinii Komitetu Rewitalizacji i zostanie przekazany Burmistrzowi i Radzie Miejskiej, a także podany do publicznej wiadomości, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Łęknicy. Ewaluacja ex-post zaplanowana została na IV kwartał 2030 roku. Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji ex-post będą:

- Ocena stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji,
- Wskazanie stopnia zaspokojenia potrzeb w poszczególnych projektach rewitalizacyjnych,
- Wskazanie potrzeb, które nadal wymagają wsparcia na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji.

Przy planowaniu sposobu realizacji badań ewaluacyjnych i analizie wyników szczególna uwaga zostanie zwrócona na aktualność identyfikacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Badania wpływu prowadzonych działań będą oceniane zgodnie z kryteriami ewaluacyjnymi tj. **trafność, efektywność, użyteczność, trwałość, ale przede wszystkim skuteczność.**

Rozdział XIII Sposób realizacji GPR w zakresie zagospodarowania przestrzennego

Niniejszy rozdział stanowi wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie zagospodarowania przestrzennego zgodnie z wymogami wskazanymi w przepisach ustawy o rewitalizacji.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji podzielona była na trzy zasadnicze etapy. Pierwszy etap obejmował przygotowanie danych przestrzennych w postaci wektorowej z wykorzystaniem bazy ewidencji gruntów i budynków (EGiB), wyznaczenie wstępnego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz redakcję kartograficzną obejmującą podział map na arkusze w skali 1:5000.

Delimitacja wstępna oparta była na analizach przestrzennych wskaźników uwarunkowań (IMD) przedstawionych w części diagnostycznej dokumentu oraz analizie użytkowania gruntów ze szczególnym uwzględnieniem terenów zabudowanych. W tym celu wykorzystano narzędzia algebry mapowej i analiz geostatystycznych w oparciu o pozyskane dane w oprogramowaniu Quantum GIS (ang. Geographic Information Systems). Analiz dokonano wykorzystując uprzednio przygotowane dane wektorowe.

Drugi etap delimitacji obejmował pracę na wygenerowanych mapach. Wstępne wyznaczenie obszarów przedstawiono do wewnętrznej konsultacji eksperckiej w ramach realizacji niniejszego

opracowania, w ramach której dokonano korekt obszarów uwzględniając przestrzenne rozmieszczenie projektów rewitalizacyjnych. Etap ten był istotny ze względu na założenia metodologiczne.

Etap trzeci obejmował prace związane z ostatecznym ustaleniem granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w oprogramowaniu GIS. Obszar zdegradowany pokrywa się z obszarem rewitalizacji. Opracowanie ponownie wykonano w postaci wektorowej uwzględniając efekty wykorzystanych wcześniej metod. Integralną częścią niniejszego opracowania stanowi załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali 1:5000 opracowanej w wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej.

Analiza podstawowych kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji wskazuje, iż nie ma potrzeby wprowadzania zmian w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Tym samym nie ma konieczności uchwalenia nowych miejscowych planów rewitalizacji, o których mowa w art. 37 f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie ma zatem konieczności dokonywania wyznaczenia granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytycznych w zakresie ustaleń tego planu. Nie przewiduje się także wszczęcia postępowania scaleniowego.

Rozdział XIV Specjalna Strefa Rewitalizacji

Niniejszy rozdział stanowi wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, na wniosek Burmistrza Łęknicy, Rada Miejska w Łęknicy może podjąć uchwałę w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji. Wniosek o ustanowienie Strefy składa się po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji i zgodnie z jego ustaleniami. Specjalna Strefa Rewitalizacji ustanawiana jest na obszarze rewitalizacji przez Radę Miejską na okres maksymalnie 10 lat. Po przeprowadzeniu analiz dotyczących sposobu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji podjęto decyzję, iż dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji nie przewiduje się utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

Rozdział XV Opiniowanie GPR przez właściwe podmioty oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Niniejszy rozdział opisuje informację o wyniku opiniowania programu przez właściwe podmioty określone w art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o rewitalizacji, a także informację o przeprowadzeniu analizy jej zapisów pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących do oceny oddziaływania na środowisko i jej wynikach oraz wynik OOS w przypadku obowiązku jej przeprowadzenia

GPR jest narzędziem do prowadzenia skutecznej rewitalizacji, która należy do zadań własnych gminy. Dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji zaproponowano szereg działań rewitalizacyjnych w postaci projektów, których systematyczna realizacja doprowadzi do wyjścia z sytuacji kryzysowej, zbadanej na danym terenie. Celem programu jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego i osiągnięcie wysokiego i równego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy. GPR stanowi również podstawowe narzędzie w celu ubiegania się o dofinansowanie dla projektów rewitalizacyjnych z funduszy europejskich.

Projekty zawarte w GPR nie określają ram i założeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Projekty opisane w GPR nie wpływają na aktualne zagospodarowanie istniejących na obszarze gminy terenów górniczych. GPR nie określa szczegółowych ram i założeń w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności państwa. Dokument nie ogranicza ani nie rozszerza zakresu obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i obronności państwa. Formy ochrony zabytków leżących w obszarze rewitalizacji zostały określone na mocy przepisów odrębnych. Wszelkie inwestycje prowadzone w obrębie obszaru rewitalizacji dotyczące obiektów objętych prawną ochroną należy konsultować z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Obszar rewitalizacji i realizacja poszczególnych przedsięwzięć i projektów zawartych w programie nie obejmuje swym zasięgiem gruntów usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej, których zagospodarowanie powinno się odbywać na zasadach zawartych w przepisach odrębnych.

Burmistrz Łęknicy, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o rewitalizacji, wystąpił do właściwych podmiotów o zaopiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Projekt GPR był opiniowany przez:

- zarząd właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarząd właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- właściwego wojewodę – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
  - właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- właściwą gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,

– Krajowy Zasób Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zdobie Nieruchomości (Dz. U. z 2020 r. poz. 1100 i 2127 oraz z 2021 r. poz. 11 i 223) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

W toku uzgodnień pozyskano stanowiska od następujących organów:

Informacja o opiniach – do uzupełnienia po nadeśłaniu opinii z ww. podmiotów

Program z uwagi na swój ogólny charakter nie wyznacza jednocześnie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz mając na uwadze wskazane uzasadnienie, że projekt dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko stwierdzić należy, że projekt nie spełnia przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

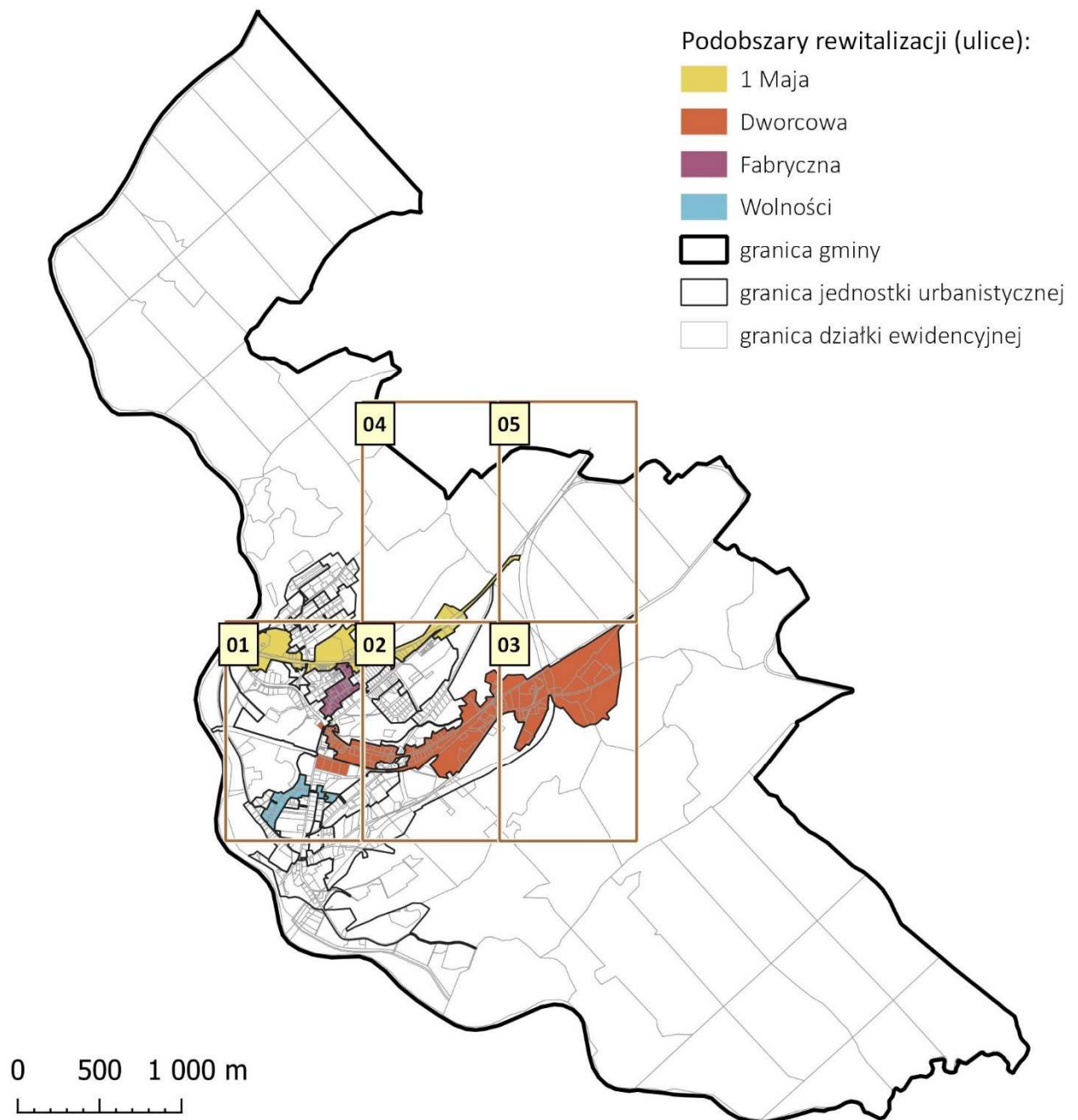
Informacja do uzupełnienia po ustaleniu uzgodnień

Rozdział XVI Ustalenie Programu rewitalizacji na mapie w skali co najmniej 1:5000

Niniejszy rozdział prezentuje mapy w skali co najmniej 1:5000 obejmujące program rewitalizacji, tj. obszar zdegradowany, który jest tożsamy z obszarem rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji określony został na mapach opracowanych w skali 1:5000. Obszar rewitalizacji został w sposób graficzny przedstawiony na 5 arkuszach, które poprzedza mapa pogładowa podobszarów rewitalizacji.

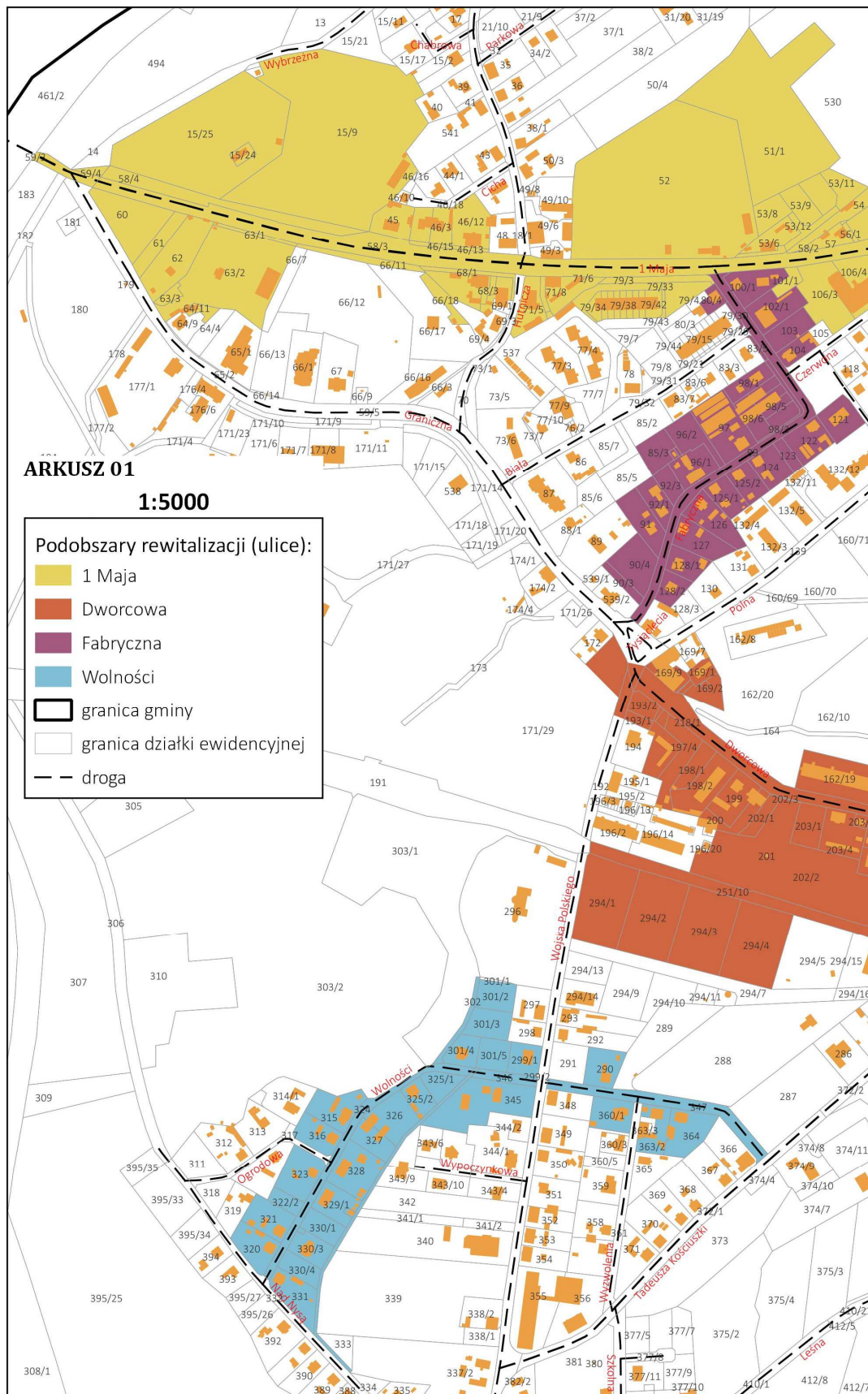
Mapa 9 Obszar rewitalizacji na terenie gminy Łęknica

Źródło: opracowanie własne

Mapa 10 Arkusz 01 Podobszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

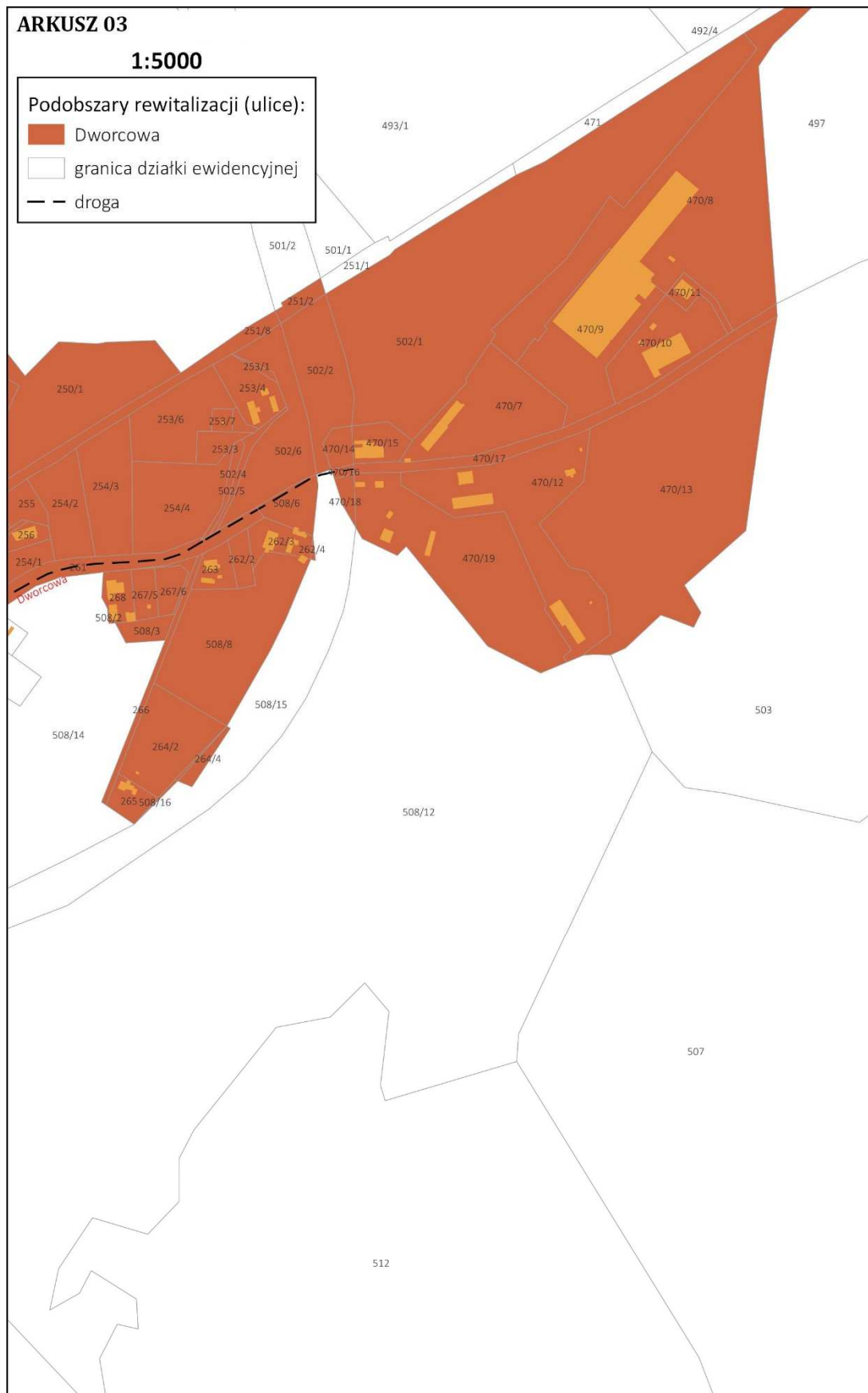
Mapa 11 Arkusz 02 Podobszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

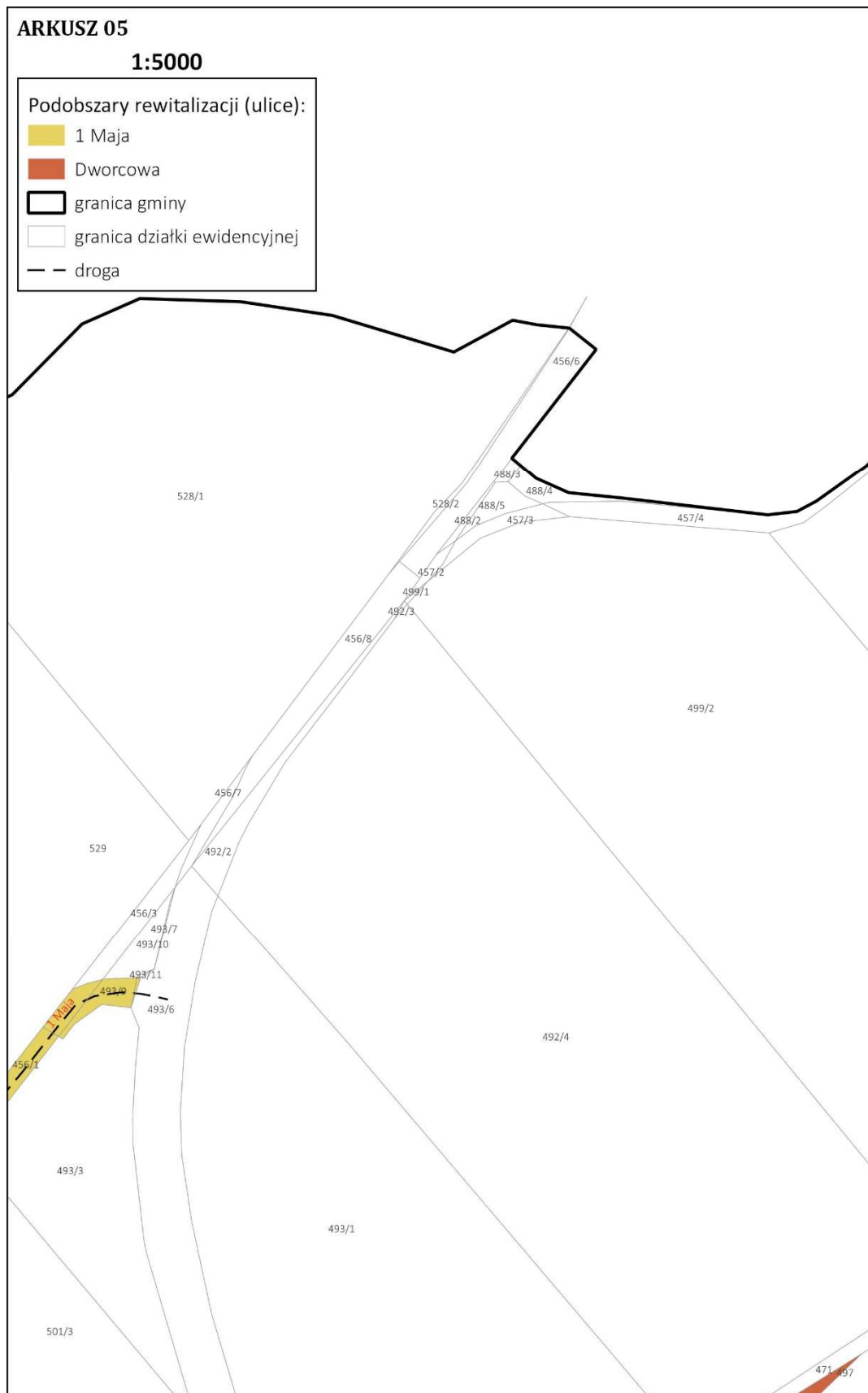
Mapa 12 Arkusz 03 Podobszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

Spis map

Mapa 1 IMD dla uwarunkowań społecznych	28
Mapa 2 IMD uwarunkowań gospodarczych	33
Mapa 3 IMD uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych	40
Mapa 4 Azbest na terenie gminy Łęknica	44
Mapa 5 IMD dla uwarunkowań środowiskowych	47
Mapa 6 IMD dla uwarunkowań technicznych	50
Mapa 7 Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Łęknica	53
Mapa 8 Obszar rewitalizacji na terenie gminy Łęknica	56
Mapa 9 Obszar rewitalizacji na terenie gminy Łęknica	94
Mapa 10 Arkusz 01 Podobszar rewitalizacji	95
Mapa 11 Arkusz 02 Podobszar rewitalizacji	96
Mapa 12 Arkusz 03 Podobszar rewitalizacji	97
Mapa 13 Arkusz 04 Podobszar rewitalizacji	98
Mapa 14 Arkusz 05 Podobszar rewitalizacji	99

Spis schematów

Schemat 1 Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań	59
Schemat 2 Płaszczyzny monitorowania GPR	87

Spis tabel

Tabela 1 Wskaźniki służące analizie do wyznaczenia obszaru zdegradowanego	6
Tabela 2 Liczba ludności na podobszarach z terenu gminy Łęknica	8
Tabela 3 Liczba świadczeń i osób korzystająca z zasiłków w latach 2017-2021	18
Tabela 4 Powody udzielania pomocy rodzinom w 2021 r.	18
Tabela 5 Liczba uczniów oraz stan zatrudnienia nauczycieli i pracowników obsługi w latach 2017-2021	21
Tabela 6 Liczba przestępstw pospolitych na terenie gminy w latach 2017-2021	23
Tabela 7 Uwarunkowania społeczne – dane dla poszczególnych ulic	26
Tabela 8 Wskaźnik IMD w uwarunkowaniach społecznych	27
Tabela 9 Metodologiczna wartość wyliczenia wielkości koncentracji problemów społecznych	28
Tabela 10 Uwarunkowania gospodarcze - wskaźnik IMD dla poszczególnych ulic	32
Tabela 11 Liczba osób oczekujących na przydział lokalu mieszkalnego w 2022 r.	34

Tabela 12 Liczba mieszkań oraz powierzchnia użytkowa mieszkań na terenie gminy w latach 2017-2021.....	35
Tabela 13 Sieć kanalizacyjna na terenie Łęknicy w latach 2017-2021	35
Tabela 14 Sieć wodociągowa na terenie Łęknicy w latach 2017-2021	35
Tabela 15 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne (wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej)	37
Tabela 16 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne (wskaźnik dostępności do obiektów publicznych).....	38
Tabela 17 Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne – wskaźnik IMD dla poszczególnych ulic	39
Tabela 18 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM _{2,5})	41
Tabela 19 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C).....	42
Tabela 20 Wielkość emisji z sektora komunalno-bytowego na terenie miasta Łęknica w 2018 r.	42
Tabela 21 Ilość odpadów odebranych od mieszkańców miasta w latach 2018-2021 [Mg]	43
Tabela 22 Ilość zinwentaryzowanego i zutylizowanego azbestu na terenie gminy Łęknica [kg]	45
Tabela 23 Uwarunkowania środowiskowe - wskaźnik IMD dla poszczególnych ulic.....	46
Tabela 24 Uwarunkowania techniczne – wskaźnik IMD dla poszczególnych ulic.....	49
Tabela 25 Obszar zdegradowany - IMD łączne dla gminy Łęknica	51
Tabela 26 Obszar rewitalizacji w gminie Łęknica	54
Tabela 27 Powierzchnia i liczba ludności wyznaczonego obszaru rewitalizacyjnego na terenie gminy Łęknica.....	55
Tabela 28 Projekty/kierunki działań zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęknica na lata 2023-2030.....	62
Tabela 29 Komplementarność działań rewitalizacyjnych w ujęciu przestrzennym	72
Tabela 30 Komplementarność przedsięwzięć pod względem problemowym w skali podobszaru rewitalizacji.....	73
Tabela 31 Matryca powiązań przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach programu rewitalizacji.....	76
Tabela 32 Zgodność celów Programu z lokalnymi dokumentami strategicznymi gminy Łęknica.....	81
Tabela 33 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi o zasięgu ponadlokalnym w odniesieniu do gminy Łęknica	82
Tabela 34 Budżet i harmonogram planowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych	85

Tabela 35 Realizacja wskaźników rezultatu dla poszczególnych celów Programu rewitalizacji	88

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Obszar ulicy 1 Maja	57
Zdjęcie 2 Obszar ulicy Dworcowej.....	57
Zdjęcie 3 Obszar ulicy Fabrycznej.....	58
Zdjęcie 4 Obszar ulicy Wolności	58